

ABONAMENTS

Barcelona, mes	2'ao ptes.
Comarques catalanes i territoris de la República, trimestre	7'50 "
Amèrica llatina i Portugal, id.	8'50 "
Altres països, id.	25 "

DIARI D'AVISOS I NOTÍCIES

ANUNCIS I RECLAMS SEGONS TARIFA

MIRADOR

BARCELONA.—REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CORTS CATALANES, 589. T. 11430. — IMP.: BARBARA, 11 I 13. T. 10603

Dissabte, 1 de desembre de 1934

EL TEMPS

Pressió al nivell de la mar: 772.2 mil·límetres. Humitat relativa: 66 per cent. Temperatura actual: 4.9 graus. Velocitat del vent: 8 quilòmetres per hora, de NW. Estat del cel: seré. Visibilitat horitzontal, en promedi: 10 quilòmetres. En les darreres 24 hores: Temperatura màxima: 14.1 graus. Temperatura mínima: 4.9 graus. Recorregut del vent: 140 quilòmetres. Precipitació: nulla. Hores d'insolació en el dia d'ahir: 8 hores 33 minuts.

Idees i doctrines

CAP A UN NOU PARLAMENT

Una minoria monàrquica ha decidit ajustar-se a una regla de comportament semblant a la més gran necessitat d'un comentari. Fins i tot deixant de banda que podria ben ésser que s'escampés la pràctica suggerida, ella té en si prou importància i transcendència per a ser considerada com a un acte d'acabar-hi l'atenció popular.

Aquells diputats han acordat que els d'un altre partit (és a dir, els socialistes, però aïllat del nou mètode de proposar, i no pas del que podrien anomenar els seus i us de la seva aplicació anecdòtica) ja no existiran mai més per a ells, que no els "veurien" més ni que hi topossin. Hi ha tota una literatura sobre els invisibles per cèl·lula dignitat, o per qualitat mística. Wells ha cregut que l'home podria arribar a ésser invisible per alguna procediment científic, i Chesterton ha estat lucidament que és ben bé invisible l'home mirat d'esma, això és, mirat i no vist. Però ara anem a un altre matis, no pas sense precedents psicològics. La situació és aquesta: uns homes d'inmenso valor i en alguns cas ben espantosa — corporeitat visible es presenten en un lloc vist i recalador de llurs personalitats; s'acacaran de llurs sentents, gesticularan, deixaran passions, faran passar alguna vegada la tempesta, seran causa d'un trontoll espiritual, i no en sembla pas impossible que algun d'ells atenyi alguna mena d'oració. Tot això vol dir que mantenen per deliberació freda i obstinada una convencional invisibilitat de les persones "esvaldes", pot arribar a ésser una tasca d'una certa fatiga pel que fa a les girades de coll o a l'ús de la mà com a bona perseverant dels ulls.

Tot amb tot, però, la cosa que ara interessa és que la gràcia del Parlament, com la del matrimoni, és la d'associar durement uns incompatibles, els quals, davant realitats que afecten — amb independència de cada posició ideal — aquest i aquell, Pau, Pere i Berenguer, no tenen més remei que encaixonar-se, i fer-se algun cabal de llur pròpia convicció. Era reservada a Espanya, terra de passions primàries inexorables, amb un cert virtuosisme de la insubordinació i una manca tradicional de gent tolerant, la possible invenció del Parlament per a no parlar, amb els diputats de cara a la paret, arribant tal vegada a la meravella d'una discussió muda entre "regnyits". Aquest en resulta un desdoblament polític íntimament més autèntic, més proper a l'esperit secular o el comunisme que per aquells topans no passarien gaire de pronunciaments o de saquejos.

I al capdavant la cèrta de fer el bo i veure elevacions dramàtiques, unes complicacions de la petita amb la dignitat ferida i amb la pesa impressionant que la situen en un pla considerablement superior a l'escala d'una edat tan mateix pròxima a la típica del bot, el qual, comunament, s'anomena "petetrell".

BELLAFILA

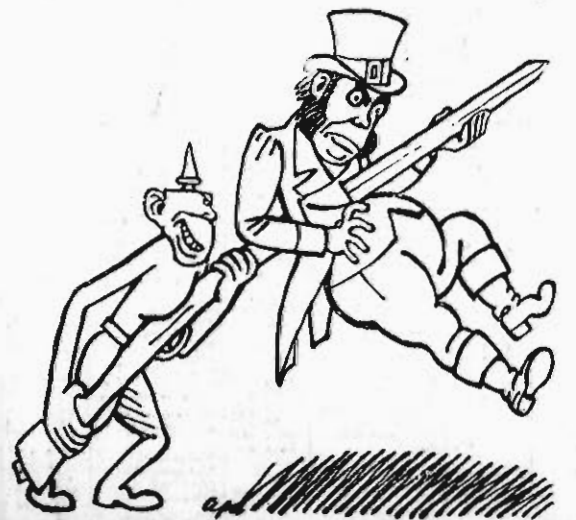
La llengua catalana bandejada del tot al Seminari de Tortosa?

Un col·lega de Barcelona tan ben informat d'aquesta matèria com és ara "El Matí" ha publicat aquesta nova de Tortosa, tan important i tan absurda, que creiem que és mereixedora d'ésser coneguda de tots els catalans.

"Disposició seriosa. — El director del Col·legi de Vocacions Eclesiàstiques de Sant Josep, doctor Josep Juncosa, ha manifestat als seminaristes, subordinats seus, el seu propi punt de vista de fer cumplir la llei promulgada en el curs prepassat, i d'apropiarment n'obligar, sobre l'obligació ben establerta de l'ús de la llengua catalana, per tal que s'evitin equivocacions en el desenvolupament de la seva vida oficial del Seminari prepassat, que és ara l'últim curs completat."

La decisió del Dr. Josep Juncosa, de Tortosa, ha estat comentada, amb tomentarí amarg, segons ens diuen, pels mateixos afectats. És que si és inimaginable la intervenció, prop del mateix Juncosa, del seu superior jeràrquic el doctor Vidal i Barquer, confessor arquebisbe de Tarragona.

Els armaments alemanys

—Això cal estudiar-ho amb calma, no fos cas que es tractés d'armaments purament defensius...

Les Corts de la República

S'ha reprès el debat sobre el règim transitori de Catalunya

Han intervingut els senyors Esteve Bilbao, Primo de Rivera i Cambó

Ha quedat aprovat el projecte de llei referent a's parellers d'Extremadu a : Una proposició mal rebuda del senyor Marc Miranda

CONFERENCIA TELEFONICA DEL NOSTRE REDACTOR A MADRID

El debat sobre el règim transitori de Catalunya té, des del primer moment, el to solenne, irreal i grandiloquent que correspon als clàssics debats polítics sobre la qüestió catalana, tal com ha vingut repetint-se durant 25 anys al Parlament espanyol. Només les Constitucions

J. A. PRIMO DE RIVERA

en aprovar un text concret per a endegar el problema, con posar en aquesta boirina oratòria una nota de realitat i de vida. Però ja les estabes dels Reis Catòlics que decoren el saló de sessions d'un costat del senyor Alba Ferrán, i a l'altre, l'altre, poden contemplar amb satisfacció la tornada als bons costums parlamentaris.

Avui ha tocat el torn als senyors Bilbao, Primo de Rivera i Cambó. El senyor Esteve Bilbao és un orador sublim, dels que ja en queden pocs, veritable bec d'or del tradicionalisme espanyol. Fa amb les paraules increïbles jocs d'artifici: de la seva boca surten les frases com serpents, mentre amb les mans fa moviments elegants, com si qués a orar la seva oratòria. Un diputat base, però respectuós amb l'eloqüència del senyor Esteve, recordava fa poc l'ardor argumentatiu del diputat tradicionalista. En la seva joventut va ésser un punt fort en tornejos acadèmics i jocs florals. Els seus pares possien a la vila bilbaína una ballarina, i a la rebotiga, davant uns barrils d'orenades o un fardell de bacallà, el jove orador iniciava magníficament els seus discursos. L'eternitat era tan divertida, que mentre atacava el senyor Bilbao l'Estatut de Catalunya, semblava que arribessin fins a nosaltres totes les oracions comercials que s'apropienaven els seus primers inicis tribunes.

Com a bon tradicionalista, el senyor Bilbao està conforme a derogar l'Estatut de Catalunya. Aparentment el senyor Gaietana i altres diputats proposen, el senyor Bilbao ha llançat frases com aquestes:

"Catalunya és nostra, perquè és espanyola."

Amb els llenguatges semblava estendre Catalunya, barrejar-la a coll i emportar-se-la a la ballarina per a encaixonar-la d'acord amb els seus gustos.

El senyor Primo de Rivera és també un orador de gran entesa, i acabarà segurament promouent discursos ininterrompibles en la festa de la vaca. Allò que el preocupa principalment és la "matèria del dret en l'universitat del poble espanyol", però no li sembla bé que es negui la diferència de característiques

dintre l'harmonia nacional. Sobre això, i sense pretendre-ho, ha fet la crítica més dura que pugui fer-se de la política seguida per la Dictadura a Catalunya. Un dubte té, però. Van ésser traïdors a Espanya els qui concediren l'Estatut de Catalunya?

El senyor Lerroux i el senyor Anguera de Sojo escolten des del banc blau atentament les paraules del jove Primo de Rivera, el qual acaba descobrint nous arguments jurídics per a derogar l'Estatut.

Finalment parla el senyor Cambó. Utilitza un micròfon invisible amagat a l'armilla, i la seva veu ràpida ressona en els altaveus com la d'un reparegut. És, en efecte, un reparegut en els vells debats sobre la qüestió catalana. Trenta anys de vida política en defensa de l'autonomia, contemplen la Cambra des d'un escó. Tots els diputats de la Lliga rodegen amorosament el líder. El senyor Nadal ordena papers; els escolleix, i els va passant a l'orador. El discurs del senyor Cambó deserta expectació a la Cambra. Contesta als oradors d'ahir: al senyor Maura, al senyor Armasa i al senyor Goicoechea.

Al senyor Maura li recorda una conversa amb el seu pare en els anys ja llunyans del "Maura no". Recorda el dolor del senyor Maura; evoca el seu projecte d'autonomia per a Cuba. Jo, li va dir el senyor Antoni Maura, abans d'ésser assassinat, també vaig ésser filibuster. Li hauran agradat aquests records al senyor Alexandre Lerroux? Haurà pensat el senyor Cambó en altres homes polítics que sofreixen la mateixa acusació?

La part principal del discurs del cap de la Lliga ha consistit en un cos a cos amb el senyor Goicoechea. Els diputats de la Lliga, amb entusiasme començador, assemblaven amb aplaudiments i "etop", com en un panerac. Però, en realitat, què defensa el senyor Cambó? Només al final del seu discurs ho descobrim. Vol la grandesa d'Espanya. La seva eloqüència adquirix en aquests moments tons tan meravellosos com la que moments abans ens oferia el senyor Esteve Bilbao. El senyor Cambó és llança per les sendes sublims de l'ideal. El seu discurs, a part el valor poètic evident, fuig del concret. El cap de la Lliga, amb la seva autoritat parlamentària, ha destruït el comi el senyor Trias de Bes, que haurà de defensar el vot particular.

En acabar la sessió, els vells diputats que ho foren ja a les antigues Corts monàrquiques comentaven, satisfets: Des de fa molts anys — deien — no hi havia hagut un debat de tanta altura. Segurament que el discurs que més els ha agradat és el del senyor Esteve Bilbao, malgrat la seva farum de bacallà.

(Segueix a la pàg. 5, col. 5)

Gestions dels diputats de l'Esquerra a favor dels detinguts

Madrid, 30. — Els representants de la minoria de l'Esquerra Catalana s'han entrevistat aquesta tarda, al Congrés, amb els ministres de Justícia i de Governació. L'objecte de l'entrevista ha estat parlar de la necessitat de millorar la situació dels detinguts a diversos indrets de Catalunya, demanar que s'abreguin els tràmits per a aquells als quals no arriben responsabilitats pels passats successos.

Els diputats de l'Esquerra han manifestat que el criteri dels ministres i del Govern en general coincideix en gran part amb l'ajut dels diputats catalans, i es pot assegurar que amb motiu de l'arribada a Barcelona del delegat especial de les Auditories, senyor Onofre Sastre, s'acceleraran considerablement els tràmits pendents, quedant en llibertat els detinguts.

Se'ls ha preguntat sobre les notícies circulades a la premsa sobre les discordies en el si de l'Esquerra amb motiu de la incorporació de la minoria a les tasques parlamentàries.

Els diputats de l'Esquerra han manifestat que ells estaven al Parlament en compliment del seu deure. Com que els organismes dirigents del partit ni es reunien ni actuen normalment, havien decidit reivindicar per a nosaltres les facultats que regeixen els actes de la minoria. Ningú té dret a oposar cap objecció al nostre procedir, per la raó òbvia que ens hem atès a la mateixa i tampoc trencuem la nostra solidaritat amb els nostres amics presos perquè a ells ens unim una solidaritat sentimental. Som, doncs, perfectament ortodoxos.

Hi ha alguns fets que els ha vingut guardar el silenci. Allà ells. Els diputats catalans estem al Parlament per a defensar els interessos de la regió autònoma i el benestar dels familiars que van sofrir les conseqüències de detencions.

ELS NOSTRES LECTORS HAN DE TENIR PRESENT QUE HI HA ESTABLERTA LA CENSURA

El desenllaç d'una comèdia

L'afer del soldat i la seva muller ja està aclarit... però no resolt

Apareix la muller del soldat Galera

En les darreres vint-i-quatre hores l'afer del soldat, pretès marit de la que no volia ésser "la seva dona", ha quedat completament aclarit gràcies a la inesperada i ressonant sortida a escena d'un nou element: l'autèntica i veritable Antonia López Cuevas.

Manuel Galera ha trobat, doncs, "la seva dona". L'altra, Teresa Ribó, la ara més Teresa Ribó que mai, pot estar tranquil·la que al seu perseguidor li ha caigut la bona dels ulls. Se li han acabat les ganes d'abraçar-la.

Galera no vol reveure Teresa. — Ha estat una confusió — diu. Però el que són les coses: ara Teresa intentarà demanar judicialment a Galera, el reclutament

L'autèntica muller — i no pas del tot davant la llei — el soldat equivocadís

d'uns suposats dany i perjudici, i el frustrat marit d'una muller "artista" es veurà compeltat a seguir-la en un ater judicial.

Aquesta, però, no serà tota la dissort de Galera. Després d'haver escoltat una llarga sèrie d'imprecacions de Teresa, les escoltarà també d'Antonia, la qual, no sols li dirà que no vol tornar amb ell, sinó que no és ni tan sols la seva dona.

Tampoc Antonia no és la muller de Galera?

Fem història. Dijous a la una de la nit Antonia López es presentà al "Mónaco". Antonia s'havia assabentat per mitjà d'una amiga de tot l'enrenou armat per Manuel i volia alliberar Teresa. No cal dir l'expectació que l'entrada d'Antonia

Manuel Galera, el soldat que s'havia equivocat de dona

nia va produir entre la concurrència, ni les discussions que la seva presència va provocar.

Entre la concurrència hi havia qui trobava que la semblança era sorprenent, però no mancava qui estimava que les dues dones no s'assemblaven ni gaire.

Naturalment, entre aquests darrers figuraven les dues dones i els "entourages" respectius.

—Sóc més bonica jo! —deia Antonia.

—Com a dona, no tinc comparació! — trobava Teresa.

Per fi, però, va acabar l'enutjós acarament, i Antonia, prometé al seu doble que es presentaria al jutjat per tal de resoldre definitivament l'afer.

Així va fer-ho. El jutge senyor Montero va trobar molt com cal la presentació i està Antonia per a la diligència assignada per al dia 4.

Antonia sembla que va fer manifestacions importants al jutge. Va dir-li coses interessants i en va cal·lar d'altres.

Amb nosaltres, que vam visitar-la

ahir a la tarda a la casa del carrer de Cardona, on ha estat acollida, va ésser bastant explícita.

—Jo sóc filla de Tíjola (Almeria) — ens diu —, on vivien la meua mare i els meus germans.

Vaig conèixer Galera ara fa uns quatre anys, i ens vam prometre. Ja ho sabeu! El camí més fàcil pels promesos és el de la fugida. Vam fugir, doncs; naturalment, abans...

Arribarem d'un salt a Esparraguera, i ens vam allotjar a casa d'una tia meua, que ja feia algun temps que hi residia. Manuel va treballar al principi. De jiner, però, a mi no va donar-me'n mai cap; durant el temps que treballà els lliurava a la meua tia.

Després —seguit dient— vingué la misèria. El pelegrinatge de casa en casa, i de vila en vila, demanant aixopluc i treball. "Fos vostre sol..." em deien.

Finalment, vaig trobar feina de minyona. Quan ja feia temps que hi treballava, unes senyores que es deien "visitadores" o no sé què, van convèncer els meus amos i a mi que havia de casar-me. Vaig casar-me, doncs, però per l'església. ¡No davant del jutge! Jo sabia el que em feia...

Amb tot això, Manuel va caure solat. Abans d'anar-se'n, va dir-me: "Mira, noia: tot això és misèria i companyia. Espavilla't... Ja m'entens, eh?... Si trobes qui et pugui mantenir, te'n hi vas. No siguis tonta, que si a mi em surt una proporció, faré el mateix."

I Manuel se'n va anar a soldat. No vaig tornar jo a veure fins ara fa quatre mesos, que va venir a Manresa amb un mes de permís.

Manuel havia canviat molt. No volia treballar, em maltractava... semblava talmunt que li haguessin donat una mala beguda! A més estava malalt...

Jo també vaig estar-ne. Vaig venir a Barcelona, i he estat tres mesos a l'Hospital. Allà vaig conèixer una noia, la filla d'aquesta gent que m'ha recollit... Bona gent, sabeu! Menjar, dormir i jo a ajudar-los en les feines de la casa i a aprendre de fer colls i punys.

Mentrestant, ell ha acabat el servei...

—Voieu tornar-hi amb Manuel? — preguntem.

—Miri! Adans sota un tren.

—Què penses fer, doncs?

—No ho sé pas. Treballar, però res de matrimoni. Noestic per mantenir desvagats.

La conversa s'allarga. Quan el company fotogràf intervé, Antonia diu resolta:

—Si voleu retratar-me hauré d'ésser amb la màquina de cosir i figurant que estic treballant.

—Com vulgueu.

Tot d'una entra la nena de la casa, que estava jugant al carrer:

—Ei!

Ell, és Félix Carballes. És un xicot jove, d'aire formal i decidit.

—Sou promesos? — preguntem.

—Sí — respon Félix.

—No ho crequeu — fa ella, amb una punta de malícia.

Naturalment, es parla de casori. Félix és decidit:

—A mi m'omés en fa por que Manuel vingues a importunar-la en un moment que jo no hi sigui...

—Es un monstre! — diu Antonia.

—No tinguis por mentre em tinguis — mi — respon Félix. I afegeix:

—Abans hauria de passar per sobre els meus ossos!

—I els meus! — gairebé no diem.

J. M. X.

L'anada del soldat a Esparraguera

Relacionada amb aquest afer, vam rebre ahir una carta d'Esparraguera, en la qual es reporten dades sobre l'estada de Manuel Galera en aquella població.

Com se sap, hi anà amb l'objecte de trobar una tia seva, la qual havia de presentar al jutjat com a testimoni de la certesa de les seves afirmacions. Hi anà i no va trobar-la-hi.

S'havia traslladat, feia poc, a Tàrraga. En la carta que hem rebut, el nostre comunicant ens limita, naturalment, a explicar l'estada de Galera a Esparraguera. En transcrivim uns paràgrafs:

"Manuel Galera va venir ací el matí de dimecres, dia 28. No va trobar la seva tia. Tornà a Barcelona, i després retornà ací. Anava acompanyat pel poble, d'un grup de "paisanos". Els explicava que Teresa s'anomenava Antonia, encara que ella sostingués el contrari.

El que ell volia no era pas tornar a viure amb ella, sinó, únicament, quedar-hi davant del jutge i comprovar que aquella era la seva muller.

—Això — deia — encara que ho dissimulí amb totes les colorines que porta al rostre.

(Segueix a la pàg. 6 col. 7)

El rei Fuad dictador... provisional

El Cairo, 30 (Servei Fabra). — El rei Fuad ha signat un decret anul·lant la Constitució i dissolent el Parlament.

Mentre es promulga la nova Constitució, el rei Fuad assumirà el Poder Executiu i tots aquells que corresponen al Parlament, que exercirà per mitjà del Govern.

Avui tindrà lloc l'esperat encontre Gironès-Miller

Gironès entrenant-se

Ajornat per dues vegades, avui, si una circumstància fins ara imprevisible no ho torna a destorbar, se celebrarà a l'Olympia l'esperat encontre entre Gironès i Miller. Tot ha estat dit respecte a les perspectives que ofereix aquest combat. El lector aficionat, que des del primer moment es disposa a assistir-hi, sap tan bé com nosaltres mateixos el que el combat representa per al nostre compatriota, que per primera vegada mesurarà les seves forces amb un campió del món, i les dificultats que ofereix fer-se una idea d'avant-matx d'allò que aquest encontre pot resultar.

L'únic que tal vegada ha estat possible de constatar després del primer ajornament d'aquest combat és la pujada del paper de Freddy Miller, el qual, després de la seva recent victòria per fora de combat en dues repeses davant l'anglès Johnny Cuthbert, un antic campió d'Anglaterra dels pesos ploma i lleuger, es presenta als ulls de molts aficionats com a tan sòlidament instal·lat al seu sitial de campió del món que hom dubta que Gironès, àdhuc en un matx amistós, això és, en un combat en el qual cap títol no és posat en joc, en pugui donar raó.

Nosaltres ja diguérem, però, resultant solament el que deia un testimoni presencial del combat Miller-

El senyor Pich i Pon visita l'alcalde accidental

I fa declaracions als periodistes

Ahir al matí estigué a l'Ajuntament, conferenciant amb l'alcalde accidental, tinent coronel senyor Martínez Herrera, el cap del Partit Radical a Catalunya, senyor Pich i Pont.

A la sortida, els periodistes, després de saludar-lo, van celebrar amb ell la següent conversa:

—Ens podeu dir alguna cosa de l'objecte de la vostra visita al senyor Martí Herrera?

—He vingut per donar-li compte d'alguns encàrrecs de caràcter polític que em feu abans de marxar, i amb aquest motiu hem celebrat un canvi d'impressions.

—El de Madrid, sobre la solució del plet de Catalunya?

—No us dubteu, ja que tot depèn del debat que s'està desenvolupant a les Corts i del resultat d'aquest, sobre el qual no es poden fer profecies.

—Quedarà en peu el topall de tres mesos per al règim transitori?

—Tinc entès que no hi haurà topall, sinó "sine die", per ésser difícil assegurar que en aquest temps pot resultar-se. Tant pot ésser abans com més tard.

—Durarà molt aquest debat?

—Suposo que terminará dimarts o dimecres.

—Com creieu que quedaran formades les comissions gestores?

—La meua opinió personal és que pot servir d'exemple la de Madrid: o sigui donant participació a tots els partits polítics i a les entitats econòmiques a fi de treure-li en el possible el màxim polític a la corporació municipal.

—Aleshores tindran majoria les entitats econòmiques?

—No ho crec. A Madrid no en tenen. Solament una representació, que pot considerar-se de control.

—En formaran part àdhuc els partits polítics que fins ara no han tingut representació?

—Jo crec que sí.

—Però àdhuc els que fins ara no han figurat en la vida política de Catalunya?

—Vós voleu dir els nous, o sigui la CEDA i Agraris. Ja us dic que tot depèn del resultat del debat i del canvi d'impressions que celebren, després, els caps dels diversos partits.

—Lavors dintre de vuit dies us tenim ací.

—Això no deixa d'ésser una opinió personal vostra, però jo no sé res.

I acte seguit s'acomia cortament dels informadors.

Cuthbert, la importància que calia donar a aquesta darrera victòria del campió del món sobre un contrincant ja caduc i que feia prop d'un any que no havia combatut. Cal, per tant, rememorar situat de la mateixa manera que ens situàvem la vetlla de la data de la celebració del matx a la Monumental, quan diem que Miller, el mèrit del qual és innegable, ensens que excepcional la seva classe, és un boxador que si s'ha imposat fins ara a tots els seus adversaris, solament ha batut per punts, mai per K. O., aquells adversaris — Nel Tarleton, Dave Crowley, etc. — que gaudien de certa reputació i boxaren amb ell en bones condicions de preparació i forma.

Aquesta constatació, que si no es pot dir que predisposi íntegrament a l'optimisme, sembla almenys oferir una garantia que el combat d'aquest vespre es presenta com una lluita equilibrada, podria ésser, no obstant, contradita avui si calgués, vulgués no vulgués, reconèixer una superació, un millorament, en el campió del món dels pesos ploma. Jove encara, Miller no ha donat el seu màxim en el ring, i cal per tant considerar-lo sempre com un boxador susceptible de millorar, de superar, tot allò que porta fet entre cordes. En canvi, sembla lògic considerar Gironès com havent atès el màxim de la seva eficiència pugilística, i per tant com a materialment incapaç de superar avui, davant el campió del món, les seves millors actuacions.

Són, per tant, innombrables les incògnites que ens ha d'aclarir el combat Gironès-Miller, i essent així, no és estrany que la perplexitat augmenti a mesura que hom s'endinsa en l'estudi de les seves perspectives. Per la nostra part, i preferint a totes les hipòtesis la que situa els dos boxadors en el mateix pla en els seus activats, seguim considerant aquesta lluita com el que se'n diu un "matx obert", això

La reorganització de l'Institut d'Investigacions Econòmiques

Ahir foren elegits tres dels set membres que han de formular un projecte de reorganització

En el Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya del dia d'ahir es publicava la següent

"ORDEN"

Suprimides en virtut del Decret de esta Presidencia de fecha 20 del actual la organizació y funcionamiento del "Institut d'Investigacions Econòmiques", y comprobada la necesidad, después de las inspecciones realizadas, de proceder a la reorganización del funcionamiento de dicho Instituto, a fin de asegurar la máxima perfección en su funcionamiento con la austeridad y orientación que debe exigirse en asunto de tanta importancia como les es reconocida a las cuestiones económicas.

Vista la conveniencia de que puedan exponer sus opiniones y cooperar a la expresada reorganización los miembros del Patronato y las entidades que consideren como fundadoras del mismo, con el fin de cooperar a su desarrollo y a su perfección.

He resuelto: I. — La reorganización del "Institut d'Investigacions Econòmiques" se realizará por una comisión, bajo la presidencia del miembro o delegado que el Presidente de la Generalitat designe y de la que formarán parte representantes designados por la Generalitat y tres representantes designados por las entidades, empresas o particulares, considerados como fundadores o miembros del "Institut d'Investigacions Econòmiques".

II. — Convoqué a todas las entidades, empresas o particulares considerados como fundadores o miembros del "Institut d'Investigacions Econòmiques" a la reunión que tendrá lugar el próximo viernes, día 30, a las diez de la mañana, en el Salón de Sesiones de esta Generalitat al objeto de designar los tres vocales que en su representación han de formar parte de la comisión reorganizadora prevista en el párrafo anterior.

Barcelona, 28 de noviembre de 1934. El Presidente accidental designado por la autoridad gubernativa militar de la Cuarta División, Francisco Jiménez Arenas.

Ahir, divendres, al migdia, es reuníren al Saló de Sessions del Palau de la Generalitat, els representants de les entitats que han cooperat al sosteniment de l'Institut d'Investigacions Econòmiques, per tal de designar tres vocals que han de formar part de la Comissió que ha d'elaborar el projecte de reorganització de l'esmentat Institut.

Malgrat la urgència amb què s'hagués de cursar les convocatòries, assistiren a la dita reunió la major part dels membres cooperadors.

Va obrir la sessió el cap del Departament de Finances, senyor Puig, delegat per a aquest efecte pel president accidental de la Generalitat, amb assistència dels senyors següents:

Ramon Delgado, senyor President de la Cambra Mercantil de Barcelona; Manuel F. Creus, de la Cambra Nacional d'Indústries Químiques i de la Comissió d'Indústries Químiques; A. Ripoll, de la S. A. Com; Lluís Ferrer i Vilad, president de la Caixa de Pensions de la Vellesa i d'Estalvi; Antoni Vinyes, director de l'Energia Elèctrica de Catalunya; Antoni Giron, de la Secretariat d'Espanya de Carbons Metalls; Ferran Ermengol, del Banc Vinyes d'Espanya; F. d'A. Barri, secretari general de la Seda de Barcelona; Nicolau Sant, secretari general de la Manutenció Terrestre i Marítima; Joan Ferrer Vidal i Guell, secretari de la Comissió d'Asiàtic; Ramon Barrio, de la Manutenció de l'Armament de l'Exercit; Josep M. de Soler Nolla, subdirector de la Sindicatura General d'Armes de Barcelona; Joan Boix, de la Comissió d'Assegurances de Crèdit i Canvi S. A.; Miquel Vilardell; Ramon Nubiola, secretari general de la Unió de Sindacats Agrícoles de Catalunya; M. Giron, del Centre de Naufragis; Assagut; Antoni de Sallés, president de la Cambra d'Indústria; Lluís Ollivier, de "Cubiertas y Tejados S. A."; Francisco de Senar, de la Societat Nació S. E.; Pau Foré, director de l'Enxarxa S. A.; Josep Cazorla, en representació de l'Enxarxa; Bertrand i Serra; Dolores, subdirector de la Cambra de Gas S. A.; August de Rull i Arnes, Salvador Foré, de la Enxarxa d'Olives S. A.; Filomena Kirchner, de la Comissió de Tramvies de Barcelona; Francesc Mateu, de la Sindicatura General de Banques; Lluís Bosch i Lladós, del Pont del Tossal; Lluís Noguera, de la Sindicatura General de Caldes Elèctriques; Josep Duran, de l'Associació d'Indústries Químiques de la Península; Enric Ribera, del Banc Comunal de Barcelona; Ildefonso Borrás i Molà, alcalde de Badalona; Josep Gavet, alcalde de Terrassa; Pere Segura, de l'Internacional d'Indústria; David Bell, del The Royal Bank of Canada; Ferrer, de la S. A. Danm; Antoni Rull i Miquel, i Sanesteva, de la S. A. Albari; Joan Ribera, de la Unió Industrial Metal·lúrgica, i Lluís Gomis.

Assabentats de l'objecte de la reunió, els assistents acordaren per unanimitat designar els senyors Josep Santaló i Vilad, Bartomeu Ermengol i Antoni Tifón, secretaris, respectivament, del Fons del Treball Nacional, Cambra Oficial de Comerç i Cambra Oficial de l'Indústria, com a representants en l'esmentada reunió. Per la Presidència de la Generalitat, s'ha signat l'Ordre constituent la Comissió que presidirà el senyor Puig i que integren els representants de la Generalitat senyors Josep Santaló i Vilad, cap del Departament d'Economia, Francesc Fornés i Rull, professor d'Arquitectura Financera i Estadística Matemàtica de l'Escola d'Administració Pública, i Manuel Serra Goday, cap de Negociat del Departament de Finances, junt amb els

Un atracament a la Propagadora del Gas de Sant Martí

Els malfactors s'emportaren 4 300 pessetes

Ahir, a darrera hora de la tarda, al local de la Propagadora del Gas, situat al carrer de Roger de Flor, xamirà a Almagóvers, es presentaren quatre individus, Portaven uns ferros, i un es quedà a la porta, fent veure que esperava algú de la fàbrica. Els altres tres entraren al pati i es dirigiren al tresor de la casa. Fent veure que eren empleats li van demanar que pintés aquells ferros, car havien de fer una reparació urgent.

L'encarregat de la secció de pintures els manifestà que podien fer-ho ells mateixos.

Probablement volien guanyar temps. En això baixava per l'escala de carrel que comunica amb les oficines l'empleat Josep Sagarray Rojós, el qual portava els ferros amb els seus d'alguns empleats.

Immediatament els que eren allí, pistola en mà, es dirigiren al dit empleat i l'obligaren a aixecar els braços alhora que li prenen els sobres, els quals contenien uns quatre mil tres-cents pessetes. Després fugiren.

Fins que els empleats de la casa es referen de l'esglai passat prop de mitja hora; aleshores anaren al Jutjat de guàrdia per donar avís a la policia de l'ocorregut.

Els lladres no utilitzaren cap altre vehicle per marxar.

El fantasma de l'Hospitalet

Resulta que ningú no l'ha vist

L'Hospitalet, 30. — Per tal d'informar-nos detalladament del que hi ha hagut de cert referent a una informació apareguda en un periòdic de la nit, de Barcelona, ens hem personat aquesta tarda al despatx de la Guàrdia Urbana, on ens han dit que no saben res del fantasma ni creien que existís. Com que continuava estenent-se la fantasia i durant tot el dia d'ahir es feien comentaris sucusos i s'assegurava d'una manera certa que alguns veïns del Torrent Gornal havien vist el fantasma en qüestió, i també s'allirava que havia estat presentada una denúncia al Jutjat Municipal, aquesta tarda ens hem entrevistat amb el jutge senyor Pere Comes, el qual ens ha manifestat que només estava informat del fet pel que havia pogut llegir en l'esmentat periòdic, i per una versió que li havia estat facilitada per un guàrdia rural que viu al carrer del Tossal. No obstant, el jutge creu que tota aquesta fantasia pot ésser derivada d'una denúncia que té en poder seu contra una tal Pilar Gómez i Centelles, domiciliada al barri dels Escudellers, a la qual les veïnes acusen de donar mort als animals domèstics del voltant gràcies a les dades que diuen que adquirix d'un llibre que té la denunciada, en poder seu; també diuen que té pactes amb els esperits, car sembla que en una ocasió sortí de sota una taula, amb tres tasses blanques a la mà, a casa d'una veïna anomenada Vicenta Rubio, si bé l'acusada ho desmenteix; i de passada afirma que també a ella se li moren les seves besties.

Aquest fet ha vingut a ajuntar-se amb el cas del suposat fantasma del Torrent Gornal, on, segons hem pogut comprovar per haver-nos traslladat en aquells indrets i interrogat els veïns, ningú no l'ha vist. Tampoc no és possible que s'amagui en una casa que no està habitada la més de quatre anys, les portes i finestres de la qual estan tancades amb cadenes i fortes reixes de ferro. La informació del col·lega nocturn ha estat atribuïda a la fantasia.

Una nota de la 4.ª Divisió

El general Batet rectifica un reportatge de l'"A B C"

Al quarter general de la Quarta Divisió orgànica fou facilitada ahir la nota següent:

"El general Batet, a su llegada a Barcelona, ha remitido al director de 'A B C' la siguiente carta:

"Muy señor mío: A mi regreso a esta me entero de que en ese diario de su digna dirección, de fecha 22 del actual, en la página 29, y en un reportaje relativo a la actuación de las fuerzas militares en el pasado movimiento sedicioso de esta ciudad, encabezado con el título 'De la labor de la artillería en la revolución de octubre', se formulan juicios comparativos de actuación entre los diversos cuerpos que intervinieron en la contienda, que no están justificados y que precisan de una aclaración que evite interpretaciones y diferencias de conducta siempre inoportunas y desagradables.

Sin perjuicio de reconocer la labor meritoria de la artillería, hay que constar que todas las fuerzas sin distinción contribuyeron por igual dentro de sus peculiares cometidos a la represión del movimiento y todas por igual también pusieron en aquella ocasión su valor y su brillante espíritu; no existió, por tanto, ninguna actuación de carácter excepcional a que atribuir consecuencias decisivas, ni pudo graduarse aquel porcentaje de bajas, que, dado el número de unidades empleadas, correspondió la mayor proporción al arma de infantería con sus cinco muertos y 25 heridos.

Esta es la realidad de la cuestión, avalada por mi testimonio personal, que le ruego haga constar como rectificación en este diario, con la confirmación, una vez más, de mi agradecimiento a todos mis subordinados por su comportamiento entonces y a los que en conjunto y por igual corresponden el mérito, por que como dijo, con frase feliz, hace años, un ilustre artillero, 'Las glorias del ejército son indivisibles'.

El general Batet, acompanyat del coronel Jiménez Arenas, estigué ahir al migdia a la clínica del doctor Corachan, per tal de visitar el director de la Companyia de Tramvies, senyor Veiga. Aquest segueix millorant.

El Sr. Veiga millora

El general Batet, acompanyat del coronel Jiménez Arenas, estigué ahir al migdia a la clínica del doctor Corachan, per tal de visitar el director de la Companyia de Tramvies, senyor Veiga. Aquest segueix millorant.

LES SARDANES

L'Agrupació Sardànica de Barcelona celebrà ahir, a les deu de la vetlla, al seu estatge social, Francesc Layret, 101, el seu dotze aniversari amb una funció teatral i una audició de sardanes, a càrrec de la cobla Barcelona Albert Martí.

Demà, dimenge, a dos quarts de sis de la tarda, una altra audició de sardanes a càrrec de la mateixa cobla.

Totes les notes pregades han d'ésser trameses en català i abans de les nou del vespre, a la Redacció: Corts Catalanes, 589, 1.ª

Les d'esports, a Barbarà, 11

Un reportatge interessant

Les meves experiències amb Rafel Schermann, el cèlebre grafòleg i telepàtic

pel doctor OLIVER-BRACHFELD

(Continuació)
Amb aquest motiu, puc recordar un altre anàlisi formidable de Schermann, que corregeix a través de la Premsa, i féu el seu nom encara més famós. Una de les figures més horroroses i cruents de l'infant bolxevic de Béla Kun era un tal Tibor Szamuely. Comissari del poble i encarregat de la repressió de tot intent "blanc". Szamuely es féu temible fent executar gran nombre de naves i burgesos dels seus terroristes que duïen el nom: "els fills de Szamuely". Ara bé, pocs mesos abans de la revolució hongaresa, Szamuely — com el mateix Béla Kun, es trobava a Rússia, com a presoner de guerra. Des de Rússia envià una carta als seus pares que per la intervenció d'un amic, i quan l'escriptor es trobava encara a Rússia, la trameteix a Rafel Schermann. Schermann, entre altres coses, manifestà: "Aquest home aviat serà conegutíssim i temible: serà senyor de morts i de vides, però se'n veurà poc temps. Acabarà malament: serà executat, o s'excarcarà a si mateix..." Efectivament, encara que els pares de Szamuely no podien creure que el seu fill, petit empleat de comerç, a més a més, presoner de guerra a la llunyana Rússia, pogués assolir tanta dignitat com volia el grafòleg telepàtic. Pocs mesos després, però, Szamuely era a casa, al costat de Béla Kun, i després del fracàs d'aquest, se suicidà. A la frontera hongaresa-txecoslovaca, disparant-se un tret de revòlver al cap...

EL ROBOTARI DE L'AUTOMOBIL I L'ANALISI DEL GRAFÒLEG

—Vareu tenir molts casos criminals?
—Sí, home; bastants. Teniu: heu a la lletra d'un director de banca, del qual potser coneixeu el nom.

—Miro la carta. És molt laconica: "A la fi, heu tingut raó vos. Em rendixo a la vostra saviesa. Ben afectuosament vostre..." Demano l'explicació a Schermann.

—Si no em recordo malament, a aquest bon senyor li varen robar el seu magnífic automòbil. Ell envià el seu xofer per a portar un encàrrec; mentre aquest pujava l'escala a la casa on li manaren, l'auto, deixat a baix, desaparegué. Jo em vaig fer donar una prova de la lletra del xofer, i vaig trobar que aquest era el culpable. Es va entendre amb dos coneguts seus, els indicà quan aniria a portar l'encàrrec, i aquests desaparegueren amb el cotxe.

El meu bon director de banc protestà. No, que això era impossible. Que aquest xofer era al seu servei des de feia una pila d'anys, que ell estava disposat de posar la mà al foc per la seva honradesa... Bastants mesos després varen agafar els culpables, que demostraren la culpabilitat del xofer. Aquell quedà detingut. I el director m'envià aquestes ratlles...

Aquí em vaig permetre de fer una observació:
—Però, senyor Schermann: tots els amics vostres em diuen, i vos m'ho afirmeu, que no sou pas un màgic, no podeu vatejinar, no podeu endevinar l'esdevenidor. I a desgrat d'això, a aquest bon senyor que s'entestà a portar les delícies de la buxaca, com a senyal de la civilització ibèrica, a la capital imperial austríaca, li varen poder predir, dones endevinar, el seu fracàs comercial?

—Sí, senyor. Però per això no sóc encara un màgic! Jo només veig les "possibilitats" que té l'home, l'escriptura del qual em sotmeten. Podreu dir-me que d'allò a la profecia només hi ha un pas; jo us diré que aquest pas és bastant considerable...
—I és només l'escriptura que us serveix de base per a veure aquestes possibilitats?

—Directament, sí. Indirectament, no. Deixeu que us ho expliqui. Si em mostreu un quadre o un dibuix d'un pintor, o la música escrita a mà d'un músic, "directament" no veig pas la seva cara, la seva figura, i per tant, tampoc les seves possibilitats, i allò que la gent vulgarment anomena esdevinidor... Però si veig un dibuix qualsevol, fàcilment me veure amb els meus "ulls espirituals" l'escriptura de la persona. I si veig davant meu l'escriptura, és com si veïssis tot el passat i l'esdevenidor de l'individu davant meu...

—Això dic—no sols és una cosa enormement interessant, sinó que podria ésser la font d'un guany comercial formidable. Vos segurament deuen tenir una clientela amplíssima, i no dubto que feu pagar ben bé els vostres serveis, que veritablement semblen inapreciables...

—Vareu tornar al despatx, i Schermann continuà explicant-me els seus casos més cèlebres; els seus anàlisis de persones molt conegudes de l'aristocràcia, de les arts i de les lletres. Seria massa llarg estendre's sobre tot allò que jo vaig explicar, i que encara tinc apuntat i ben guardat entre els meus papers. Moltes d'aquestes persones estan encara amb vida, i aduc resultats i discretes la publicació d'aquestes opinions i historietes del famós grafòleg-clarividet. Em limitaré, doncs, a no referir així sinó allò que jo mateix vaig poder comprovar i veure, i que pel meu testimoni personal, o pel testimoni del primer que va fer experiències amb Schermann, el catèdric de la Universitat alemanya de Praga doctor Oscar Fischer, té valor de certitud.

Es després de totes aquestes experiències que estem en presència d'un cas ben digne d'esment, i amb el qual la ciència actual no sap que fer, no sap com explicar-ho.

(Seguirà)

BRUSTER

Guariment radical de Reuma, Gota, Lumbago, Artritis, Diàtesi úrica, Neuralgies i tota classe de dolors nerviosos.

Modern tractament que aconseguix en poc temps, sense perjudicar gens l'organisme, dissoldre ràpidament l'àcid uric, eliminant-lo per l'orina, tornant la salut al malalt en una normal circulació, netejant i purificant la sang

PREU: Ptes. 5'65 (Timbre inclòs)

AVIS: A les nombroses persones que ens han afavorit amb llur certificat de guariment aprofitem l'extensa difusió d'aquest periòdic per a tertimoniar-los a tots ells el nostre sincer agraïment per llur atenció.

De venda als Centres d'Específics, Farmàcies i a la Casa Segalà, Rambla de Sant Josep, 14; Pujol i Culler, Pelayo, 56; Farmàcia Dr. Ferrer, Ronda de Sant Pere, 2, i Farmàcia Marqués, Via Laietana, 40

PARIS HOTEL MONT-THABOR

4, rue Mont-Thabor
Molt cèntric - Prop de l'Òpera
Ampliat en 1932
180 habitacions :: 100 banyes
Hi trobareu tota mena de facilitats, per ésser
Gerència catalana
PROPAQUEU-LO

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

BOXA

Aquest vespre, a l'Olympia
**Josep Gironès serà
enfrenat a Freddy
Miller**

El combat que aquest vespre han de celebrar a l'Olympia Josep Gironès i Freddy Miller ha posat en comoció la totalitat dels nostres aficionats a la boxa, els quals assistiran en massa a presenciar la topada entre el nostre campió i el que ho és del món de la categoria pesos ploma. Aquest combat, que es disputarà en deu repeses de tres minuts, no és vàlid per a l'adjudicació de cap dels títols amb els quals s'adornen els boxadors en el moment de pujar al ring i ha estat concertat a un pes dels dos boxadors comprès entre els 57 i 58 quilos, és a dir, cap d'ells no pot acusar a la bàscula en el moment del pesatge un pes que rebassi en menys els 57 quilos o en més els 58 si és que no vol haver de pagar al seu contrincant una important indemnització en diners.

El combat serà l'avantdarrer de la vetllada, i res no sabem encara en escriure aquestes ratlles respecte a l'arbitre que el dirigirà i als jutges encarregats de donar la decisió.

Iniciant la reunió dos matxos a sis repeses: Mestre-Romero, welter, i Albi-Penya, gall.

Seguiran, a vuit repeses, els encontres Flix-Arlandis, gall i Varias Milling-Delgado, lleugers.

Després del combat Gironès-Miller, a deu repeses, clourà la vetllada el combat que disputaran, a vuit, Lozano i Ambrosi Pérez.

L'hora de començar la reunió serà la d'un quart d'onze; però els organitzadors, a fi d'evitar aglomeracions a les portes, ens comuniquen que l'accés a la sala serà permès al públic a partir de les nou.

En un altre lloc d'aquest diari el lector podrà llegir uns ratlles del nostre redactor Crítiques referents a les perspectives que ofereix el gran combat de la vetllada d'aquest vespre.

Quant al que poden ésser els altres combats de la reunió, heu-vois ací algunes dades i apreciacions que tal vegada interessaran al lector.

Passant per alt els dos matxos a sis rounds que iniciaran els combats, direm que el primer vuit rounds, a càrrec de Flix i Arlandis, posa davant per davant un pes gall i un pes ploma. Considerem que Carlos Flix, malgrat l'handicap d'uns quants quilos de pes que cedeix al seu adversari, pot molt ben resultar el vencedor d'aquest combat, car la forma del pes gall de Gràcia, encara que insuficientment apreciada pels aficionats, és actualment esplèndida, fins a l'extrem que no ens expliquem per què Flix no ha estat oposat encara a Petit Biquet per al campionat d'Europa dels pesos gall, d'acord amb la designació que la International Boxing Union ha fet del nostre compatriota en nomenar-lo "challenger" oficial del campionat. Arlandis no es pot considerar com un adversari negligible per a Carlos Flix, car és un dels pesos ploma de segona zona que més brillantment ha actuat en aquests darrers temps.

Varias Milling, el notable "puncher" filipí que ara fa quinze dies venia l'aragonesa Martín, després d'haver demostrat qualitats de pugilista excepcional, és acarat al cubà Delgado, un boxador la duresa del qual ha estat sovint apreciada pel nostre públic. Per la nostra part creiem que Milling s'imposarà al cubà d'una manera més categòrica encara de la que ho féu amb Martín.

Lozano-Ambrosi Pérez, darrer encontre de la vetllada, ofereix al públic la reparació del primer dels esmentats boxadors després d'una llarga absència dels rings de combat i el debut a Barcelona del madrileny Ambrosi Pérez, company d'equip de Pere Ruiz. El resultat d'aquest matx és molt difícil de preveure.

Aviació

Aviació Popular de Sabadell. — Demà, diumenge, al matí, tindrà lloc al camp de Can Uriach, de Sabadell, la tanda de vols corresponent a la present setmana i que sense interrupció ve celebrant des de la seva constitució l'Aviació Popular de Sabadell, previ sortitge el divendres a les vuit del vespre a la seva secretaria.

Els vols començaran a les deu del matí, i seran efectuats pel pilot Joan Bonamusa.

Excursionisme

Club d'Esports de Muntanya. — Aquesta entitat efectuarà demà una excursió familiar a Mollet, Sant Fost, font Better, font de les Monges, Tiana i Montkat.

Sortida: A les set del matí, per l'estació de M. S. A.

Agrupació Excursionista Tagamant. — Dies 23, 24, 25 i 26 de desembre: Excursió a la vall Ferrera amb equis. Preu del viatge amb auto-omnibus, 25 pessetes. Per a detalls de l'estatge social, Hospital, 105 interior, de les vuit a les nou del vespre.

Dia 2 de desembre: Sortida a Ribes amb autocar. Pressupost: 9 pessetes. Inscripcions: Hospital, 105 interior, de les vuit a les nou del vespre.

Unió Excursionista de Batallunya Barcelona. — Aquesta entitat efectuarà una excursió del segon cicle d'excursions demà, diumenge, dia 2, sota el següent itinerari: Caldes, Sant Feliu de Codines, cingle i ermita de Sant Siquat de Gallifa, poble de Gallifa, Sant Sebastià de Montmajor, Castell i Sabadell.

Futbol Rugby

Davant el Torneig
de Lligues
**Com es presenten els
nostres equips**

L'efervescència existent entre els clubs catalans davant el Torneig de Lligues que ha de començar demà, és com ben poques vegades s'ha vist. Tots els clubs s'apressen a reorganitzar l'equip amb noves adquisicions per tal de mirar d'obtenir un millor conjunt en l'equip.

No hem estat mai partidaris de cercar solucions ràpides en un equip com és la de presentar nous elements, que hom no sap encara el rendiment que puguin donar, però en aquest cas, la manca de temps hàbil per a proposar un jugador, fa que no ho bescanem en to de censura.

Convé que els nostres equips es presentin a la competició d'una manera que puguin oposar la màxima resistència i d'ací que els Clubs — particularment els de la segona divisió, els quals han rebut amb gran entusiasme el Torneig d'enguany — facin mans i mànigues per aconseguir lleugers reforços per al seu equip.

Pel que toca a Barcelona, l'equip que sembla probable que presenti, serà semblant al que ha jugat fins ara: una sola variant hi ha: la de Ramon, que substitueix Morera.

L'Espanyol, per ara, ha rebut només un sol reforç, el de Manolin, el qual actuarà d'interior esquerre. Així, doncs, la presentació definitiva sembla ésser: Fournier, Asater, Mas, Cifuentes, Soler, Cristià, Prat, Edelmiro I. Iriondo, Manolin i Bosc.

El Barça, de confirmar-se la seva reacció pot aconseguir a València un resultat acceptable, en la qual cosa, però, no hi podem tenir confiança.

El Sabadell, no ha adquirit cap nou jugador, però s'ha desplaçat a l'run, complet, cosa que ens fa confiar que ens tornaran victoriosos del seu primer partit de Lliga.

Un altre equip que es presenta sense variacions és el Júpiter, el qual se les haurà de tenir amb el Badalona, el seu rival que confia que demà podrà refer-se de la derrota que els del Poble Nou li infligiren en el darrer partit molt més quan està efectuant algunes gestions per tal d'adquirir nous elements que podria ja presentar demà.

Finalment, el Girona, té grans projectes: de moment, per al partit de demà, compto ja amb dos nous reforços: Serra, del Sabadell, i Pequerol, del Manresa; jugadors amb els quals sembla que hi posi grans confiança. El Girona demà ha de jugar a Pamplona contra l'Ossasuna, equip ja conegut i que actualment se'l considera d'elevada categoria, però, amb tot i això, els jugadors gironins, els quals estan revestits d'una moral prou elevada, confien afrontar l'Ossasuna amb el màxim entusiasme per a aconseguir un resultat apreciable.

Heu-vois ací resumida amb poques ratlles la situació actual dels nostres equips que han d'entrar en lluita demà. Confitem en ells i creiem encara que el seu coratge serà suficient per a posar en bon lloc el futbol català arreu de la península.

**L'equip probable que el Bar-
celona oposarà a l'Arenas
demà a les Corts**

En el moment que escrivim aquestes ratlles no ha estat encara format l'equip del Barcelona que haurà d'esser oposat al de l'Arenas demà a les Corts per a disputar-se el partit corresponent a la primera jornada del campionat de Lliga. El jugador del qual més és dubta que pugui arregar-se és Morera. Els altres lesionats sembla que estaran en condicions d'ocupar el seu lloc.

Encara que no sigui d'una manera oficial, podem avançar que l'equip que té més probabilitats de jugar és el següent: Nogueras, Zabalo, Arana, Guzman, Berkessy, Pedrol, Ventolrà, Raie, Escaló, Ramon i Cabanes. De totes maneres pensem donar a conèixer en la nostra edició de demà la composició exacta de l'equip.

Per tal de poder acabar el partit amb claror, ha estat disposat que aquest comenci puntualment a tres quarts de tres.

L'equip d'Austria a Anglaterra. — L'equip d'Austria ha concertat cinc partits a Anglaterra.

Heu-vois ací el programa de la seva excursió: 28 de novembre, contra Liverpool; 29 de desembre, contra el Fulham, a Londres; el 3, contra el F. C. Birmingham; el 10, contra el Sheffield Wednesday, a Sheffield; el 13, contra el Stoke City, a Stoke. A la tornada, a França, probablement jugarà a L'Havre.

FRONTÓ NOVETATS

AVUI, DISSABTE
Tarda, a les quatre
AZURKENDI - CAMPOS
contra
CHIKITO BILBAO - ELORRIO
Mit, a les 10:15
GALLANTIA III - CHIKITO GALLANTIA
contra
AMORREBETA II - PEREA
Detalls per cartells

Frontó Principal Palac

Avui, dissabte. Tarda, 4:15
ANGARATE - CAZALIS II
contra
UNIZAR I - EUSEBIO
Mit, a les 10:15
OSA I - UGARTEOHEA
contra
JUANISTI I - QUTIERREZ

**El Campionat de Catalunya
començarà el proper di-
menge**

El campionat de Catalunya començarà demà, diumenge. El Campionat de Catalunya ha estat de sempre la màxima preocupació dels clubs catalans, que veuen en ell la possibilitat de la definitiva consagració. El Campionat de Catalunya és la competició que fa reviuir cada any els vells antagonismes, que tan profitosos són per a l'esport en general, provocant lluites, apassionaments, discòrdies, etc., que si de vegades són perjudicials, són absolutament necessaris per al desenvolupament del rugby, que tots volem que sigui cada vegada més puixant, i que, ben menats, han d'esser altament profitosos. Si més no, el Campionat de Catalunya, per ésser la màxima competició oficial de la nostra terra, ha de merèixer l'estima de tots.

El Campionat d'enguany es presenta força interessant. Els participants han reforçat llurs equips a mesura de les possibilitats respectives, fent tot suposar que les forces estaran més igualades que mai, i talment en la lluita pels llocs secus.

La U. E. Santboiana, actual detentadora del títol, presenta la més qualificada candidatura per al primer lloc. Les reformes a l'equip no creiem que siguin d'importància, cas d'existir-ne alguna, car els elements que integren la darrera temporada es troben en forma, no obstant figurar en les seves llines homes la veterania i llarga actuació dels quals fa suposar una propera retirada.

En l'actualitat l'ajolament dels campionaments sembla perfecte; no és, doncs, aventurat concedir-los les màximes probabilitats de triomf.

El R. C. Cornellà, l'entusiàstic cercle de la veïna població, que s'engueix la seva marca ascendent (no podem fer gaire cas de la seva desafortunada actuació en el Torneig Copa Tardor), sembla ésser el destinat a fer més difícil la tasca de la Santboiana. Amb l'arreglament dels internacionals darrerament enrotllats, la potencialitat, força respectable, dels actuals sots-campions s'ha de veure notablement augmentada. A aquest quinze el creiem molt capaç de produir serioses sorpreses, que deixaran d'esser-ho tractant-se d'un equip de la seva classe.

Quant al F. C. Barcelona, la baixa forma del qual remarquem en el comentari que publicarem amb motiu del darrer Arlequins - Barcelona, és lícit suposar que li espera una feixuga tasca. Amb elements bonissims i d'altres perfectament mediocres, posem un quinze tan irregular, que es fa difícil d'avaluar les seves possibilitats. Creiem, no obstant, que, a mesura que els seus components es comprometin, la potencialitat de l'equip millorarà necessàriament.

El Júpiter, l'equip de l'entusiasme, on els seus no existeixen per a deixar pas a un notable conjunt, és, al nostre entendre, la incògnita del Campionat. El fet d'haver-se classificat en segon lloc en el Torneig Copa Tardor, si bé no li podem atribuir una importància extraordinària, és força significatiu, car fa suposar que ha deixat d'esser un quinze de complement per a passar a figurar com a perillós "outsider".

Finalment veiem el Barcelona Universitari Club en una situació que no respon a la seva categoria i al seu prestigi. Hom assegura que en el proper campionat pensa realitzar una tasca molt més adient a les seves possibilitats mitjançant una sèrie de canvis que agunes vegades ha oblidat: nosaltres, tot i desitjar que aquests bons propòsits siguin realitzats, no els turem fins a veure-ho, puix que els estudiants ens han acostumat a una irregularitat tan acusada, que s'ens fa difícil de creure en un ressorgiment immediat. Elements no li manquen (ens referim als de caràcter esportiu) per a portar a terme una bona campanya. Esperem ara que l'entencament acompanyi els futurs homes de ciència.

Ensenys que el campionat de primers equips, es disputarà simultàniament el campionat de segons. Aquests equips reserves han de nixer per part de tots la simpatia i l'ajut, car d'ells n'han de sortir els futurs internacionals catalans que han de suplir els que tard o d'hora es trobaran amb impossibilitat de defensar amb dignitat els nostres colors. Per això que creiem tot un encert fer disputar a aquests modestos conjunts el campionat de Catalunya simultàniament al dels primers, puix que, en plena eufòria rugbística, és natural que se sentin estimulats per l'esperit d'emulació.

Cine són també els participants, els mateixos, naturalment, que els primers equips. Els pronostics es fan més difícils, encara, que en el Campionat de primers, per la manca de referència, puix que l'escassetat de partits jugats per aquests quinze impossibilita de jutjar amb coneixement de causa la forma de cada un d'ells. Si algun sembla haver assolit una condició de forma força discreta sembla ésser el Cornellà. No obstant, això són simples apreciacions que no poden alterar de cap manera les característiques d'igualtat en què es troben tots els participants, característica que sembla ha de presidir en el curs de tot el campionat.

Atletisme

**PROGRAMA ATLÈTIC DE
DEMA**

Demà se celebraran les següents proves:

A l'Estadi de Montjuïc, i a dos quarts de deu del matí, Campionat de Catalunya de Pentathlon 1934, i proves femenines, organització Federació Catalana d'Atletisme.

VII Volta al Poble Sec, reservada a totes les categories, organització, Centre d'Esports Aire Lliure.

La Federació Catalana d'Atletisme fa públic que tots els atletes, participants o inscrits a qualsevol de les dues proves anunciades, no tenen estigut en possessió de la llicència no podrà prendre la seva llicència.

EL CAMPIONAT DE CATALUNYA DE PENTATHLON

Creix l'interès del Campionat de Catalunya de Pentathlon que la Federació Catalana d'Atletisme organitza per a demà, a dos quarts de deu del matí, a l'Estadi Municipal de Montjuïc.

S'han rebut les següents inscripcions: 12, Josep M. Soler, de la Federació de Joves Cristians de Mataró; 13, Josep Maria Esquerre, d'Idem; 14, Joan Vianya, d'Idem; 15, Josep Dalmau, del Badalona Esport Club, i 16, Samuel Fraga, de la Unió Atlètica de Terrassa.

Fins ara cap Campionat d'aquesta especialitat havia despertat tan notòria inscripció i pot ben dir-se que s'han batut tots els rècords d'inscripció en proves de Pentathlon.

Esport femení

**EL BALL DEL CLUB FEMENÍ
D'AQUESTA NIT**

Posa a coneixement de totes les seves sòcies i simpatitzants que avui, dissabte, a les 10:30 de la nit, organitza un ball a Casa Llibre, amb motiu del VI aniversari de la seva fundació. A la mitja part hi haurà el repartiment de premis corresponents al Torneig de Bàsquet que organitza aquest Club.

Per a invitacions cavalier i reservat, al Club Femení, Plaça d'Espanya, i a Casa Llibre.

FESTIVAL ARTÍSTIC

Demà, diumenge, dia 2, a les onze del matí, el Club Femení i d'Esports celebrarà un festival artístic, a càrrec de la senyoreta Neus Gari, a la Sala Stadium Masiera, que promet obtenir un èxit pel nombre d'invitacions demanades.

Per a invitacions, al Club Femení, T. Puig, Bruc, 58.

Finances

Moviment borsari

MERCAT LLIBRE

A la marcada depressió que dominà en les sessions del dijous passat, seguí una reacció general de posicions en les celebrades ahir. Aquesta tendència de repressa es manifestà des dels començaments de la reunió del matí, i fou mantinguda en el transcurs de la Borsa: hem de fer notar, però, que en cap moment es constata una activitat digna de remarcar, i si, malgrat això, els canvis donaren mostres de fermesa, es pot atribuir la millora a una més bona disposició de la contractació, la qual corregeix la depressió manifestada en el dia anterior, sense cap causa justificada. En aquesta situació més aviat optimista s'acaba la setmana borsària, cal veure si la tònica que dominà en la reunió d'ahir té continuïtat en les que s'apropen, o tan sols és una repressa sense conseqüències.

Tanca del Mercat Lliure de Valors en la reunió de Borsa:

Valors	Dia 30	Tanca	Alça o
		anterior	baixa
Nords	53'05	52'55	+0'50
Alcantar	42'20	41'75	+0'45
M. Ri	58'00	57'50	+0'50
Explosiv	111'00	109'50	+1'50
Colonial	40'35	40'00	+0'35
Felgueres	37'25	36'25	+1'00
Chade	363'00	363'00	—
Montserrat	61'50	61'50	—
Ford	179'50	177'00	+2'50
Transversal	20'25	20'00	+0'25
Petròlis	5'00	5'85	+0'85
Gas E	113'50	113'00	+0'50

La tanca anterior de Montserrat data del 28 del mes de novembre.

BORSA AL COMPTAT

Els Deutes de l'Estat, no gaire efectius en aquesta jornada, queden en general a posicions sostingudes.

Obligacions Tresoreria Generalitat cotitzen a 975 (—0'25). Els valors municipals, amb regular efectivitat, queden en general a posicions sostingudes, i si alguna modificació s'observa és més aviat en alça. Les Diputacions, no gaire animades, queden a canvis sostinguts; així mateix s'observa en el grup de cèdules pel que respecta als canvis.

El rotlle ferroviari, tot i realitzar un volum d'operacions més apreciable que no en la jornada anterior, no aconseguix assolir el que es venia constantment a començos de la present setmana. Els canvis, però, no donen la sensació de llaçada, encara que s'observa alguna davallada d'essencia important en algunes emissions. Es de remarcar la millora de Montserrat a 10'00 (+3'00), i Metropolitat 1922, 77'00 (+1'50). Del grup navier és de notar la cotització de Transatlàntiques 1920, 10'00 (—1'00), i 1926, 94'00 (+1'00).

El sector d'indústries diverses, amb regular efectivitat, en general manté posicions. Les accions, així mateix, sostenides.

Mercat de Llotja

La sessió d'ahir en aquest mercat va ésser de regular concurrència i la compra-venta, bastant més animada en relació a altres dies.

Blats: Hi ha hagut un petit canvi en els preus d'aquest gra quan ningú no ho esperava. La darrera disposició decretada ha fet animar aquests compradors, els quals es mostraren ben disposats per a fer negocis i es portaren a terme nombroses operacions. No cal dir que els preus, davant aquesta millora, han reaccionat lleugerament, sobre tot els d'algunes procedències l'augment dels quals assolí dos rals i una pesseta.

Farinos: Hom constata una millor posició d'aquesta matèria.

Com sigui, però, que les existències són abundoses pertot arreu, cal creure que per ara més aviat seguirà sostenint-se la cotització registrada.

Comarques Catalanes

QUESTIONS LOCALS

**El caciquisme
a Tortosa**

Tortosa, comarca rica tant per les terres regades per l'Ebre com pels frondosos oliverars, és també una comarca pobre. Pobre en el sentit moral més que en el material, puix que el caciquisme, tan arrelat durant la monarquia, va anar a destruir la riquesa moral d'aquestes terres.

La vitalitat de Tortosa recau per força en l'agricultura; d'indústria n'hi ha poca, i la que hi ha no és més que una conseqüència o derivació del producte de la terra. D'aquí ve que el principal perill de les disbauses del caciquisme sigui l'agricultura, obrant aquest com a magnífic resort que actua d'acord amb les evolucions del cacic. Tot poder absolut s'ha de valer de la ignorància dels que el secunden: per tant, no és d'estranyar que la nostra gent del camp s'hagi vist aprofitada de la més remota ensenyança mentre ha estat sotmesa al senyorisme dels cacics. Però no és aquest l'únic mal, puix que aquest és un camp adobat per a crear al seu entorn un seguit de partits que vivin a expensas de les preses del cacic. Un d'aquests partits és la usura, que ha tingut anys florissents en aquesta terra de riquesa. En pots indrets s'ha vist tanta abundància d'aquesta plaça que tant s'aferra al dissortit. Quanta riquesa no ha passat de la terra a mans de qui no sap què és treballar-la i estimar-la!

En tal situació arriba la República, i amb ella venen Tortosa. Al cap de poc d'escampar-se la nova per la comarca un respir de satisfacció es veu en el semblant de la gent. Però de sobte hi ha una alarma. Tortosa es troba dins una Catalunya que ja no coneixia, puix que el temps i la monarquia havien tingut cura d'esborrar-ne els lligams. Quan tots els tortosins de les generacions actuals han viscut amb la creença que més enllà de Coll Redó hi ha la "part de Catalunya", per l'altra banda, un s'hi més enllà de l'Ebre, el "Reine" (València), però tots dos noms molt ofesos per aquests arrels de Madrid i Espanya. Costes del caciquisme que aprofiten les masses del mal entès centralisme barceloní per aprofitar el centralisme absolut de Madrid, més propici als seus moneigs.

Passa el temps, i la tasca de la Generalitat porta la calma. Davant l'impetuositat de la democràcia s'extingien els cacics, no gosen a enfrontar-se amb els aires de llibertat, que són vinds, i ells són la mort. Es deserta novament la tradició catalana. Es protegeix l'agricultura: reverts són encara les gestions entorn del problema de l'arribada d'una Granja Agrícola, entrada de blats, etc. Hauria de faltar de la Catalunya republicana: barrar el pas al cacic i obrir el camí que ha de portar-nos a recobrar la nostra riquesa perduda.

Sembla que com un somni, això és riuquí esborrar. Hi ha qui, aprofitant-se del repòs obtingut a què està sotmesa la Generalitat, vol fer revivir els temps passats, però qui això fa segurament no pensa que Tortosa ha començat a alliberar el que és la llibertat.

BLAI CATALA

GIRONA

Clausures, alliberaments i detencions
**Ciclusme :- Un nou pavelló en el
Sanatori Marimartí i Julià**

Girona, 30. — Per ordre superior han estat clausurades la Casa del Poble i el Sindicat de Treballadors de Blanes.

A Castelló d'Empúries ha estat detingut per incompliment de contracte l'arrendatari Tomás Canales. Ha ingressat a la presó de Figueras.

Ha estat alliberat l'ex-alcalde popular de Llança, senyor Pere Purcell, el qual estava detingut a Figueras. Igualment han estat alliberats tres detinguts que hi havia a Port de la Selva.

La Junta de Classificació i Revisió de Girona, en la seva última sessió, acordà aixecar la nota de prófug, amb aplicació de la llei d'amnistia, als veïns d'Agullana i Vilabertran Joaquim Loguer i Martí Enric Batlle, respectivament.

La Secció Ciclistes del G. E. i E. G. organitza diverses excursions. Efectuarà la primera el diumenge que ve al Pastoral.

Aquest matí ha tingut lloc la recepció oficial de les obres del nou pavelló per a bojos construït al Sanatori Marimartí i Julià. Han assistit a l'acte el comissari de la Generalitat, senyor Macià; el seu secretari, capità Carlos Fina, i l'inspector general dels establiments d'Assistència Social, senyor Carlos Elpis.

Demà a la nit farà la seva presentació al Teatre Municipal la companyia Díaz Artigas-Collado, amb l'obra "Cuentan de una mujer".

L'Ateu de Girona ha acordat sollicitar de l'Ajuntament que doni el nom de Calal a un dels carrers d'aquesta ciutat. També ha acordat celebrar un acte d'homenatge a l'il·lustre home de ciència.

Detenció :- L'equip de l'Espanyol Accident del treball :- Noticiari

Tortosa, 30. — Ha ingressat a la presó Eusebio López, detingut com a presumpte autor d'un robatori de 425 pessetes comés a Ulldecona.

Ha quedat prorrogat fins al dia 10 el termini voluntari per a fer efectiva la contribució industrial i l'impost d'utilitats.

Demà, en el tren sevillà, passarà en direcció a València el primer equip de l'Espanyol, que diumenge jugarà amb l'equip titular d'aquella capital.

Com de costum, el tren "sevillà", procedent de Sevilla, ha arribat amb tres hores de retard.

El diumenge vinent, dia 2, celebrerà junta general ordinària el Centre del Comerç per tal de renovar el Consell Directiu.

Agustí Franch Cabrera, veí de Jesús i Maria, mentre treballava en un arrosser de la finca Mas d'Avall segant herba, es produí amb la falç una ferida de pronòstic reservat a la mà esquerra.

Diverses entitats de pescadors de la comarca, junt amb aficionats de Barcelona i València, celebraran diumenge, al canal vell, una tirada d'aus aquàtiques.

El veí d'aquesta ciutat senyor Maria Tornavio ha recollit un colom missatger que portava un anell amb la següent inscripció: A 34-Espanya-14957.

Lleida

La família del capità Luengo :- Futbol amateur :- Música :- Nou diari

Lleida, 30. — Procedents de Barcelona, han passat per aquesta ciutat 17 condemnats per delictes polítics, els quals són traslladats a Pamplona.

Diumenge començaran, al camp escolar, els partits del III Campionat de Futbol amateur, en el qual participen deu equips locals.

Contràriament al que s'havia anunciat, el concert de l'Orquestra Filharmònica de Lleida, que havia de donar-se diumenge al matí no tindrà lloc fins dimarts a la tarda al saló Catalunya.

MATARO

**Acords de la Comissió gestora :-
Declaració :- Vista oficial :- Cobrament
de cèdules :- Topades :- Prova d'un
aparell**

Mataró, 30. — En la sessió de divendres passat, celebrada a l'Ajuntament per la Comissió Gestora, es presentà una proposició per tal que s'encarregui als tècnics de l'Ajuntament la confecció d'un projecte de reforma i arranjament de les places mercats de la Constitució i Sant Cristòfol, a base de les quantitats que hi hagi disponibles. Quedà aprovat un concert d'arbitri sobre carros, amb F. Garriga i E. Fors.

Durant el matí d'ahir el jutge militar va prendre declaració als detinguts darrerament senyors Julià, Ramos, Díaz i Madriguera. Foren conduïts, a la tarda, al vapor "Argentina".

Ahir l'alcalde, senyor Novelles, va fer una visita oficial a l'Institut Elemental de Segona Ensenyança, acompanyat del senyor Brau, conseller-regidor de Cultura. Foren complimentats pel director i claustra de professors. Durant la visita, l'alcalde ha palesat la immillorable impressió que li ha causat l'excel·lent instal·lació de l'Institut

INFORMACIO D'ESPANYA

Detencions, recollides d'armes i altres notícies relacionades amb el moviment revolucionari

Oviedo, 30. — A la delegació especial d'Ordre públic han facilitat una relació d'armes recollides avui, que són: 74 de llargues, 47 de curtes, 1.000 municions de fusell i 15 bombes.

També a la delegació han donat una nota dels detinguts avui, que són 25, entre els quals figuren Laureà Zapico, Lluís Montes Vera, Candi Montes Fernández, Estanislau Montes Gamonal. Estan convinguts i confessos d'haver volut amb dinamita la caserna de la guàrdia civil.

També ha estat detingut Josep González Mier, que formà part del Tribunal que disposà l'assassinat de l'enginyer de la Duro Feiguera, senyor Riego, i del tinent coronel de carabiners.

Gijón, 30. — En l'express han sortit cap al castell de San Cristóbal, de Panplaza, els catòrics religiosos que foren condemnats a mort i després indultats.

Bilbao, 30. — El governador civil ha manifestat als periodistes que l'ordre públic i la qüestió social a la província són francament bons. Ha facilitat un estat que li havia procurat el comandant cap de les forces de seguretat de Biscaia sobre les armes recollides. Els "mitjons" de Musques han trobat en aquella jurisdicció quatre escopetes i dues pistoles.

La guàrdia civil de Deusto, que efectuava un escortat a l'entrada de la casa número 4 de la Travesía de la Universidad, al barri de Sant Pere, ha detingut un individu que intentava fugir. Ha estat detingut i ha dit que s'anomena Agustí Barjaña, de filiació comunista. Ha estat posat a disposició de les autoritats militars.

La guàrdia civil de Baracaldo ha trobat en una casa de l'Ajuntament de Pineda, denominada "El Casaca", 33 cartutxos de dinamita de primera classe, 7 de segona, dos cartutxos de 30 caps, del 765, 10 de 700 i 10 de 705.

Per l'oficina de Seguretat han estat lliurats a la Comandància militar 12 pistoles, un revòlver i 400 cartutxos darrerament trobats.

S'ha decretat la suspensió del Sindicat Miner Asturià

Oviedo, 30. — Ha estat decretada la suspensió del Sindicat Miner Asturià, així com de totes les seccions de la província.

El governador general, amb respecte a l'assumpció, ha dit el següent:

— Els drets del poble i fins a l'extrem, la intervenció que en la pràctica ha realitzat el moviment revolucionari ha tingut l'encariment del Sindicat Obrer Minier d'Astúries. Els seus dirigents i representants legals són justament els més destacats directores de la revolució; el nucli d'associats té un gran contingut de processos i delinqüents; la diversió dels fons del Sindicat no és clara, i, per consegüent, no existeix una depuració definitiva. M'he trobat, no obstant, amb aquest sindicat no establint un criteri al delegat provincial de Treball perquè amb tota garantia d'investigació que creu oportuna dicti les resolucions i providències que figuren en les disposicions vigents, de manera especial en la llei de 8 d'abril de 1932, dictada pel senyor Largo Caballero. Això significa que vull a tota costa que la justícia es complixi, que res no s'entorpeti i que es respectin els drets legítims de tots; però que res no quedi amagat o imparable.

En virtut d'aquest criteri del governador general, el delegat provincial de Treball ha dictat una resolució de la qual ha estat facilitada, en la que després dels resultats i consideracions convenientes en els quals s'especifica el manifest amb el qual els tres, posa de relleu la intervenció directa i importància que el Sindicat Minier d'Astúries ha tingut en la passada revolució i decreta la seva suspensió, així com la de totes les seves seccions als pobles de la província.

El capità que mana les forces de Baracaldo ha lliurat també 17 escopetes, 4 rifles, 46 pistoles, 8 revòlvers i 270 cartutxos.

A Santurti, la guàrdia civil ha detingut Isaac Carrasco, de 40 anys, al qual s'acusa d'haver capitanejat el 7 d'octubre un grup que es dedicava a recollir armes i que va dirigir l'assalt de la tenda del senyor José Miranda. Ha estat posat a disposició de l'autoritat militar.

León, 30. — A Torres ha estat detingut Salvador Robles Tascón, de 43 anys, veí de Zabiero, al qual s'acusa d'èsser un dels caps de la insurrecció i d'haver capitanejat el grup que va trossejar una camioneta ocupada per soldats quan passava per Sant Román de Bambrive. A conseqüència del succeït van ferir diversos soldats. També se l'acusa d'haver cremat l'església de Bembrive i de voler el pont de la carretera de Galicia, junt amb altres detinguts.

Al detingut li ha estat ocupat un mosquetó, 49 cartutxos de fusell i una cartutxera que pertanyia a un dels soldats víctima del tiroteig dels revolucionaris.

SOLER i TORRA Germans
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bonsucess, 1 i 3

Negociem els Cupons dels Deutes Interior, Exterior, Amortitzables i Ferroviaris Venciment primer de gener de 1935

CAMBRA GUARASSADA CAIXES DE LLOQUER
per a guardar jotes, valors, documents i altres objectes de valor

Compartiments des de 22 pessetes anuals Pot visitar-se a les hores d'oficina

Gran nombre d'obers espanyols residents a Cuba es troben en la indigència completa

Madrid, 30. — Ha visitat el senyor Lloroux el periodista espanyol resident a Cuba senyor Joaquín Aristigueta.

El motiu de la seva visita al senyor Lloroux, acompanyat dels presidents de Centres espanyols a Cuba, ha estat demanar la intervenció del Govern espanyol per a la solució favorable i ràpida del problema plantejat per l'aprovació en aquell país d'una llei protectora dels nacionals, que obliga totes les Empreses o contractistes a ocupar un 50 per 100 d'aquella en els seus treballs, un 25 per 100 de nacionalitzats i només el 25 per 100 de estrangers.

Com que a Cuba, amb una població de tres milions d'habitants, hi ha una colònia que es calcula en 300.000, colònia que té a les seves mans una gran part del comerç i de moltes indústries, hi treballaven espanyols en una proporció d'un 16 per 100. La llei ha deixat sense feina molts milers de compatriotes nostres. Ni el Govern cuba ni les Associacions espanyoles a Cuba poden socórrer-los, per haver estat llurs cabals.

El senyor Aristigueta, interrogat sobre el problema, ha dit: — El senyor Lloroux, comprenent la gravetat del cas, i fins sabent que la repatriació d'aquests milers d'espanyols, ultra les despeses que suposaria llur viatge a Espanya, vindria a augmentar les dificultats per a la solució del problema de l'atur forçós, ha escoltat amb atenció les nostres manifestacions i ha promès ocupar-se d'estudiar la manera de resoldre la sort d'aquests espanyols.

Però és de gran urgència que aquest estudi es tradueixi en una actuació eficaç. Si no, serà tard. No és una frase alarmant ni inexacta, la que molts d'aquests espanyols moriran per manca d'alimentació. Fa pocs dies s'ha publicat la notícia que un grup d'espanyols indigents de l'Havana assaltaren una Societat. Això no és més que una nova prova de la desesperació en què es troben.

Espanya no pot abandonar els seus fills. I el deurem a l'interès d'Espanya estar en la repatriació, car si el nostre país deu ara a Cuba moltes de desenes de milers de pessetes han vingut a moltes de les nostres regions, tramesses per aquests mateixos espanyols precisament, sofrir també un gran dany, que repetim, com és natural, per tota l'Amèrica Llatina.

En embarcar-me jo viagué a acompanyar-me alguns centenars d'obers i ex-empleats pertanyents a l'Aliança Nacional de Treballadors de l'Havana i em lliuraren una carta demanant-me "que digui al Govern de Madrid que influeixi amb el de Cuba per a la solució del nostre problema" i afegeix: "Car, si no, aviat haurem de lamentar la mort de molts compatriotes per no poder menjar".

Sense que ningú li ho pregunté el senyor Lloroux diu que no hi ha crisi

Madrid, 30. — Fins a dos quarts de dues de la tarda va romandre al seu despatx oficial el president del Consell.

Purant amb els periodistes manifesta que aquest matí havia estat al Palau signant amb S. E. els decrets que abir no va poder posar a la seva signatura, perquè el Consell havia estat llarg.

Digué també que havia estat designat el ministre d'Indústria perquè vagi a Astúries i personalment s'ocupi del problema de l'exploitació de les mines de carbó i començar-les, si fos possible, gradualment, amb una pràctica selecció del personal i previ l'establiment de les degudes mesures que garantitzin contra tota la perill dels que dirigeixin els treballs.

També l'ha visitat el general López Ochoa, el qual li ha mostrat el seu agraïment per la recompensa de què ha estat objecte, i han estudiat les que proposa per premiar els serveis de les forces que actuaren a Astúries.

Interrogat sobre el dia que se celebrará consell de ministres, contestà que no n'hi haurà fins dinnars.

El senyor Lloroux, en acomiadant-se dels informadors digué humorísticament:

— No hi ha crisi, no hi ha crisi, no hi ha crisi.

ESCLATEN TRES BOMBES EN UNA ESGLESIA

Torrevelilla, 30. — Foren explotats tres bombes col·locades a l'església parroquial. Les portes del temple sofrien grans destrossos. La guàrdia civil a detingut nou significats extremistes, els quals foren conduïts a Alacant.

El senyor Lloroux, en acomiadant-se dels informadors digué humorísticament:

— No hi ha crisi, no hi ha crisi, no hi ha crisi.

Concessió d'un crèdit extraordinari destinat a la transformació de les estacions radioelèctriques de la costa

Madrid, 30. — La "Gaceta" publica avui l'ordre concedint un crèdit extraordinari de 977.500 pessetes al pressupost de despeses de la secció 12, "Ministeri de Comunicacions", destinat a satisfer les que ocasioni la transformació de les estacions radioelèctriques costeres espanyoles que actualment emeten ones de tipus B) en emissions d'ona continua.

L'article setè, paràgraf vuit, apartat quart del Conveni Internacional de Telecomunicacions, firmat a Madrid el dia 9 de desembre de 1932, estableix que no podrà realitzar-se cap nova instal·lació d'emissores radioelèctriques d'ona esmorteïda en una estació terrestre o fixa, i afegeix que les que existissin d'aquesta classe es prohibiran en totes les estacions terrestres a partir del dia 1 de gener de 1935.

Les estacions costeres espanyoles, excepció de la construïda a Las Palmas, són d'ona esmorteïda. D'això es dedueix que de no transformar-se en emissions d'ona continua hauran de desaparèixer el més tard el 31 de desembre que ve, quedant d'aquesta manera Espanya isolada en el que respecta a la seva comunicació amb les vaixells navegants, fet que desconceptuaria la nostra nació, ja que implicaria oblit dels deures que ha adquirit en virtut del conveni per a la seguretat de la vida humana a mar.

En la vigència pressupostada general de l'Estat no existeix cap crèdit exprés amb què pagar les despeses que es deriven de la dita transformació, de tot punt inexcusable, i per tal motiu es requereix l'habilitació de recursos extraordinaris per a pagar l'obligació contractada.

Amb aquesta finalitat s'ha instruit l'expedient que ordena l'article 41 de la llei d'Administració i Comptabilitat de la Hisenda pública, en el qual expedient han emés informe favorable a la concessió del crèdit extraordinari que precisa la intervenció general i el Consell de l'Estat, i fonamentat en això, el ministre que subscriu, d'acord amb el Consell de ministres, sotmet la següent llei:

Article primer. — Es concedeix un crèdit extraordinari de 977.500 pessetes, imputable a un capítol addicional del vigent Pressupost de Despeses de la Secció 12 d'obligacions dels departaments ministerials "Ministeri de Comunicacions", amb destinació a satisfer els que origini la transformació de les estacions radioelèctriques, costeres espanyoles que actualment emeten ones de tipus B) (ona esmorteïda) en emissions d'ona continua, en compliment de l'article setè, paràgraf vuit, apartat quart del Conveni Internacional de Telecomunicacions, crèdit que es distribuirà en la forma que segueix:

735.000 pessetes per a equips radioemissors.

37.500 pessetes per a cinc equips radioelèctrics.

180.000 pessetes per a una estació a Vigo, una altra a la Coruña, i una altra a Palma de Mallorca, a 60.000 pessetes cada equip.

Article segon. — L'import del suditi crèdit extraordinari es cobrirà en la forma que determina l'article 41 de la llei d'Administració i Comptabilitat de la Hisenda pública de primer de juliol de 1931.

LES DILIGENCIES DEL JUTGE SENYOR ALARCON

Cádiz, 30. — El jutge especial senyor Alarcon ha continuat avui les seves diligències.

Prestà declaració davant el senyor Alarcon el comandant d'Artilleria senyor Calzado, delegat del consorci d'Indústries militars i que intervingué en l'embarcament de les armes del "Turquesa".

Després d'efectuar un acarament entre l'administrador del senyor Carranza, senyor Boó, i el dirigent socialista de Huelva senyor Dorado, sobre la sortida del "Turquesa", ambdós mantingueren llurs respectius punts de vista, sense arribar a un acord.

El senyor Dorado ha comparegut ja tres vegades davant el jutge que es troba a Cádiz.

El senyor Alarcon amplia la declaració del gerent de l'Hotel de La Playa sobre l'estada al dit hotel de dos portuguesos, del subditi francès Souvire i de l'enginyer senyor Alfons Costa.

S'ha comprovat que el senyor Costa celebrà diverses conferències telefòniques amb els números 58.411 i 58.552, de Madrid, i amb el 114 de Pozuela de Alarcón.

El gerent de l'esmentat hotel facilità còpies dels telegrams que envia el senyor Costa al general López Gómez, resident a Madrid, sollicitant que donessin ordres per a l'embarcament del material. Aquest últim despatx fou cursat el 31 d'agost i es demanava que el lliurament de les armes es fes, a ésser possible, el dia següent.

El manifest de Calvo Sotelo

Madrid, 30. — El vinent dimarts es farà públic el manifest que dirigeix al país l'ex-ministre de la dictadura senyor Calvo Sotelo, manifest que va recollir per la minoria de Renovació Espanola, per alguns diputats independents i segons es diu per uns 15 diputats republicans.

DIMITEIX EL PRESIDENT DE LA DIPUTACIO DE BISCAIA

Bilbao, 30. — El president de la Diputació, senyor Gallardo, i el gestor, senyor Artach, han presentat al governador les dimissions de llurs càrrecs que, segons sembla, estan fonamentades en qüestions relacionades amb el Ministeri de Finances i el consorci econòmic.

A causa d'aquestes dimissions la Diputació de Biscaia no estarà representada demà, en la reunió que se celebrarà, convocada per la Diputació de Guipúscoa, per a tractar de l'impost sobre la renda.

El diputat senyor Cano López, que ha tornat de Portugal, ha dit que ha visitat a Estoril el general Sanjurjo, el qual està malalt de broncopneumonia i és molt delicat.

Les Corts de la República

(Ve de la primera pàgina)

Madrid, 30. — En començar la sessió amb la discussió dels dictàmens de suplicatori i continuar amb el projecte de llei de parellera, l'animació als escons ha estat poca. Pel contrari, els passadissos estaven animadíssims.

La començava la posició del Govern en el problema de Catalunya, i s'esperava amb expectació la intervenció del senyor Gil Robles, que serà la clau de la solució. No es creia que el senyor Gil Robles discrepés, en el fonamental, del pensament del Govern, puix que, després de les entrevistes celebrades ahir entre els senyors Lloroux i Gil Robles, hom creu que les minories governamentals, pel·ler amb l'excepció d'algun agrari, es mantindran disciplinades en el moment de la votació del projecte.

A aquest respecte de la disciplina de les minories governamentals es comentava el que digué ahir el senyor Gil Robles, en relació a l'actitud observada pels melquidistes, que abandonaren el seu vot a favor dels projectes per als quals s'havia demanat quòrum. Les paraules del senyor Gil Robles a aquest respecte han estat terminants, puix que ha dit que no es podia tenir un ministre en el Govern i absentar-se en les votacions, per la qual cosa trencava les seves relacions amb la minoria que presideix el senyor Melquíades Alvarés.

Com sigui que proclamant el ministre d'Instrucció Pública, que pertany a la minoria liberal democràtica, és el ministre al qual més durs atacs es dirigeixen, indicava que la posició del senyor Villarobos no és molt ferma en el Govern.

També es parlava del discurs del senyor Cambó, i es deia que el líder regionalista col·locarà la qüestió en els seus veritables termes, contestant en forma adequada als senyors Maura i Goicoechea. En resum es creia que el projecte de llei de parellera, que "Renovación Española" serà rebutjat, i que s'aprovarà el projecte, amb lleugeres modificacions, si bé aquesta aprovació es retardarà per l'oposició ruda que faran les minories monàrquiques.

LA SESSIO

A les quatre en punt s'obre la sessió. Presideix el senyor Alba.

Hi ha cinc diputats als escons. El banc blau, desert; les tribunes, poc concorregudes. Un secretari llegeix l'acta de la sessió anterior, que s'aprova. S'entra a l'ordre del dia.

S'aprova definitivament un projecte de llei concedint un crèdit de deu milions de pessetes al pressupost vigent, a la secció primera, "Presidència del Consell de ministres", per a reparació i reconstrucció dels danys causats a Astúries, i zones limítrofes, amb ocasió dels fets revolucionaris.

També és aprovat tot seguit el projecte de llei sobre incompatibilitats, previes unes informacions dels senyors Ossorio, Rodríguez de Viguera i Armas.

(Al banc del Govern se'n el ministre d'Agricultura.)

Són preses en consideració les següents proposicions de llei:

Del senyor Iglesias Corral, sobre procediment penal; del senyor Vázquez Guindín, reformant diversos articles del Codi penal, del senyor Moutas considerant, als efectes de pensió, com a transparat en campanya el coronel senyor Enric Villabrilles; del senyor Chaparrista, referent a l'emprament i mercat d'alcohol.

SUPPLICATORIS DENEGATS

Es llegeix un dictamen de la Comissió de suplicatoris depenent l'autorització sol·licitada pel jutge instructor de la Quarta Divisió, per a processar el diputat Melcior Marià i Mundet, pel suposat delictes de rebel·lió militar.

El senyor VELAYOS, per la Comissió, explica com aquesta no ha accedit a la concessió del suplicatori perquè el senyor Marià sempre a tot arreu es mostrà en contra no solament del moviment revolucionari de Catalunya, sinó també del d'Astúries.

Sense més discussions s'aprova el dictamen.

Hi ha altres dictàmens de la Comissió de Suplicatoris per denegar l'autorització sol·licitada pel Tribunal Suprem per a procedir contra el diputat senyor Francesc Largo Caballero amb motiu d'un discurs pronunciat en una reunió pública.

Sense discussió s'aprova la denegació del citat suplicatori.

LA PROTECCIO ALS PARELLERS D'EXTREMADURA

Continua el debat sobre el projecte de llei d'Agricultura de protecció als parellers i petits propietaris extrems.

S'accepta un vot particular del senyor Velayos.

El senyor DIAZ AMBRONA presenta un altre vot particular l'esperit del qual és acceptat per la Comissió.

El MINISTRE D'AGRICULTURA es mostra conforme en què s'accepti l'esperit de l'esmena, però manifesta que s'han d'introduir algunes modificacions en la proposta. Insisteix en què el projecte que es discuteix no ha d'ésser unilateral i que està disposat a acceptar tots aquells suggeriments que el millorin.

El senyor DIAZ AMBRONA rectifica i dona les gràcies per l'acceptació de la seva esmena.

El senyor DIAZ presenta dues esmenes, una de les quals, la primera, és acceptada per la Comissió.

Defensa la segona, que diu que els camperols que assaltaren les finques en certs temps se'ls privi dels drets que marca el projecte.

El senyor ALVAREZ MENDIZABAL, per la Comissió, no accepta aquesta esmena del senyor Diaz, i la Cambra la rebutja en votació ordinària.

Després d'acceptada una altra esmena acaba la discussió de l'article segon, que queda aprovat.

Comença la discussió de l'article tercer.

El senyor LAMARIE DE CLAIRAC diu que aquest article és tan greu que la seva minoria ha de demanar votació nominal per a la seva aprovació. S'entra

MALLAFRE SASTRE Qualitat i distinció
Ronda de Sant Pere, 24
Telèfon 1864

de totes les revolucions espanyoles, no pugué subsistir.

INTERVU PRIMO DE RIVERA

El senyor PRIMO DE RIVERA: Els dos anys d'experiència autonòmica a Catalunya, han demostrat el fracàs del sistema, i que el mateix no pot subsistir. Jo no faig aquesta afirmació per antipatriotisme, no. La faig perquè la realitat ens està demostrant la veritat del que he manifestat.

Analitza la labor realitzada durant la formació de l'Estatut i censura alguns dels seus articles. Recorda el discurs que va pronunciar el senyor Alcalá Zamora quan va presentar l'Estatut a les Corts. Va parlar com a distigut i va presentar uns esmenes.

Crec que abans de concedir Estatuts i autonomies regionals, convindria enfortir el sentiment d'unitat de la pàtria. S'ha demostrat que això no pot ésser així i en aquests moments, i per tant, al meu judici, seria criminal continuar amb el mateix sistema que tan greus danys ha pogut produir a Espanya.

PARLA EL SR. CAMBO

El senyor CAMBO: Comprendran els senyors diputats que la meua intervenció en aquest debat és inexcusable pel deure que tinc de respondre a les crítiques que m'han dirigit quasi tots els oradors que han pres part en aquesta discussió.

El senyor Monroio Maura en la defensa del seu vot particular, ha incorregut freqüentment i reiteradament en una confusió que molt sincerament he de lamentar. Parlava constantment el senyor Maura de la rebel·lió de Catalunya, de la subversió de Catalunya. No, senyor Maura. Afortunadament per a Espanya, el dia 6 d'octubre hi va haver rebel·lió del president i del Govern de la Generalitat, secundada per membres del partit de l'Esquerra de Catalunya i d'altres que estaven coaligats amb ells; però no hi va haver participació en el moviment del 6 d'octubre de la gran massa del poble català.

Comprendran els senyors diputats, que de participar en la rebel·lió del 6 d'octubre la gran massa del poble català, no hauria quedat resolta amb mitja dotzena de canòniques i en les poquíssimes hores que la va resoldre el general Batet, i hauria resultat en moltes més menys encara si el general Batet ho hagués volgut. Jo prego, doncs, als senyors diputats, que no incorrin en la confusió del senyor Maura.

Tinc la seguretat que la gairebé totalitat dels que prengueren la paraula en aquest saló de sessions perseguirien la mateixa finalitat, per bé que la perseguirien per camins distints. Jo no crec impossible que en un dia es produïssin una coincidència total entre nosaltres per a arribar a una solució per a l'endegament — no diré solució definitiva, puix que els grans problemes no es resolen, sinó que s'endeguen sempre —, del problema de Catalunya. Però per a això cal que no es creïn greuges i sobretot que no es creïn innecessàriament. Que no s'agregui Catalunya en aquests moments, que no se li lliani xx x xxxxx d'una subversió, que per haver estat essencialment criminal, essencialment delictiva, síntesi de totes les delictivitats, pot tirar-se sobre la consciència, sobre la responsabilitat d'un home, però no es pot llançar mai sobre un poble, sobre Catalunya. (Aplaudiments.)

Deia el senyor Maura que pesi a totes les seves qüestions, entre la Lliga i l'Esquerra hi ha una coincidència, i aquesta coincidència és una il·lusió separatista. El senyor Maura posava i a les seves paraules recordant uns eloqüents paraules del seu il·lustre pare, senyor Antoni Maura. Doncs jo li vaig a recordar que el senyor Antoni Maura respecte d'aquest problema del separatisme, respecte d'aquestes insinuacions del separatisme, li he de recordar que en 1909, quan estava en tot el seu poder, en tot el seu apogeu la campanya del Maura no, del Maura assaïss, jo parlava una dia amb el senyor Maura en el seu despatx de l'aleshores carrer de la Lleiatal, en expressar-li jo que no em considerava ferit per la campanya insidiosa que es feia atribuïnt-nos suposats separatismes, quan en realitat el que amb això es pretenia era únicament atacar el senyor Antoni Maura i el partit que presidia, perquè estava en íntima relació amb nosaltres, he de recordar que el senyor Maura em va dir unes frases que segurament hauran sentit tots els seus fills i molts dels seus amics: "No us preocupau d'aquestes coses. Quan la reforma de Cuba, quan jo vengué a salvar Cuba per a Espanya, donant-li l'autonomia, també vaig ésser anomenat separatista, i fins en algunes persones de la meua pròpia família es produïren desviacions doloroses i injustes que ofien la meua dignitat." I em va dir amb frase de profunda amargor: "Perquè jo abans d'ésser assaïss també he estat filibuster". I jo voldria que el senyor Monroio Maura recordés aquestes paraules que segurament més d'un cop va sentir de llavis del seu il·lustre pare, perquè no inflexa mai greuges que tantes amargors causaren al senyor Antoni Maura.

El senyor Antoni Maura, en un dels moments més crítics de la història d'Espanya, en els dies de l'any 18 en què Espanya corria el perill de caure en l'anarquia i d'haver passat per la revolució crida a un dels salons del Palau Reial homes pertanyents a partits de diferent significació. Un dels cridats va ésser jo. El senyor Antoni Maura, que coneixia tota la meua significació, fins aquella que em retreia a dir el senyor Goicoechea, em digué en arribar en aquella sala del Palau Reial: "L'Esquerra té amb tota la vostra significació, sense que n'adiqueu gens, perquè contribuïu en aquesta obra de salvació d'Espanya, que tots junts hem de realitzar". I de com vaig secundar les iniciatives del senyor Antoni Maura poden donar-ne fe tots els qui tingueren contacte íntim amb ell, i si algú diu que el senti parlar d'alguna persona que treballés amb més zel i entusiasme, amb més fe i amb més lleialtat per a la salvació d'Espanya que jo, li contestaria: en tinc la seguretat que jo ment.

(Aplaudiments.) El cas es repetí. Estava jo molt lluny d'Espanya, absent completament de tots els problemes de la política espanyola, sense saber el que passava a Espanya, quan vaig ésser requerit perquè abandonés els gaudis de l'espècie vinguda a Madrid, a fi de salutar les finances espanyoles d'una situació difícil que travessaven i a fi de plantar cara a la profunda crisi nacional que havia provocat el desastre de les tropes espanyoles a la regió d'Annal. I vaig acudir i vaig prestar la col·laboració que se'm demanava.

Tots els que heu estat deixebles del senyor Antoni Maura sabeu que en els últims anys de la seva vida, després dels seus familiars, difícilment podria trobar-se una persona a la qual professés més estima ni més consideració que a mi. (El senyor Miquel Maura: Exacte.)

I el senyor Honorio Maura que l'Estatut en mans de la Lliga seria molt més perillós que en les de l'Esquerra, perquè a mans de l'Esquerra es podria descomptar el fracàs, mentre que els homes de la Lliga són prou intel·ligents per aconseguir que l'Estatut no fracassés.

«Els que en consciència, patriòticament, es pot expressar ací com a ideal suprem d'un partit que una reforma com la reforma de l'Estatut de Catalunya fracassés no produïx els beneficis que molts esperits patriotes, molts homes que han consagrat la seva vida al servei d'Espanya voldrien veure amb la implantació d'aquest Estatut que pot servir per a resoldre un problema que durant un terç de segle ve pertorbant Espanya, que pot servir per a encarrilar una situació que ve pertorbant la vida política del país?»

«Els que es pot considerar com un ideal que tot això fracassés, que tota aquesta pertorbació perduri, que sigui millor la deslleialtat que la lleialtat, que sigui millor la incompetència que la competència, que sigui millor la discòrdia que la comprensió i la col·laboració lleial de tots els espanyols? (Molt bé, aplaudiments.)

El senyor Armasa em dedicà elogis expressius que li agraeix; però entre aquests elogis figura un que afeïa a tot el partit del qual sóc secretari general, que considero excessiu. El senyor Armasa venia potser a iniciar un expedient de canonització de tots els homes del partit de Lliga Catalana, perquè ens digué: "No, a pesar de totes les pugnes i a pesar de totes les lluites, els homes de Lliga Catalana arribaran a entendre's amb els homes de l'Esquerra." Senyor Armasa: Jo no sé el que succeirà en l'esdevenidor, però jo dic a la V. S. que els homes de la Lliga durant tres anys han estat vexats, perseguits, ferits en els seus sentiments, agreujats en els seus interessos, insultats constantment en llur persona. A la V. S. li consta que el crit de l'Esquerra, més que un crit afirmatiu, fou sempre un crit de moritx, i aquest crit de moritx anava associat al meu nom. A la V. S. li consta que en les llistes de proscripció dels que havien d'ésser executats al dia següent del triomf, els que hi figuraven eren principalment amics meus. I a Barcelona, en la llista original que conservo, que fou trobada a la taula del senyor Dencàs, dels vint-i-vuit que havien d'ésser afusellats, quatre eren amics del senyor Goicoechea, i vint eren individus de la Lliga, i entre ells, naturalment, hi figurava jo.

La V. S., senyor Armasa, ens jutja massa bons, massa sants perquè no solament perdonem, que perdonem; perquè no solament oblidem, que oblidem, sinó per estar disposats a col·laborar amb els que així han procedit amb nosaltres, i sobretot amb els que així han procedit amb Catalunya, amb els que tant de mal han causat a Catalunya. (Aplaudiments.)

A nosaltres, senyor Armasa, ens ha succeït, i la V. S. com a individu del partit radical ho pot comprendre perfectament, quelcom del que als radicals li ha succeït en el període del bienni. Nosaltres, els homes de la Lliga, hem estat, no direm inventors, però si els grans propagadors del catalanisme, els grans propagadors de l'ideal autonomista, i quan s'implantà l'autonomia forem els més durament agreujats.

Vostres senyoreries, els homes del partit radical, eren els republicans tradicionals espanyols en el període del bienni. Per homes adinguts a la República, VV. SS. es veïeren agreujats, vilipendiats, com nosaltres a Catalunya. «Els que VV. SS., perquè els homes que governaven aleshores la República els feren de tal manera, renegaren de la República? No. Doncs nosaltres, per haver estat ferits pels homes que tan malament han governat l'autonomia de Catalunya, (Aplaudiments.)

Al senyor Goicoechea, al qual agraeixo la cortesia i la consideració amb què s'ha produït en referir-se a mi, he de dir-li en primer terme que a mi, com a català, com a autonomista, no em sorprèn ni em molesta l'actitud que adopta la minoria que V. S. presideix. La trobo perfectament natural. Una representació monàrquica enemiga del règim, ha de desitjar que uns Corts, encara que es dignin republicanes, barrin el règim, infringeixin el règim, ataquin els principis de la Constitució i de les lleis que tenen caràcter constitucional. Així la República s'aniria esdevenint, i així s'obriria el camí de la realització de les naturals aspiracions del partit de V. S. (Aplaudiments.)

Afirmo V. S. que era cosa molt distinta la rebel·lió, la subversió de la Generalitat del 12 de juliol i la del 6 d'octubre. I és veritat. La del 6 d'octubre ha estat sagunt; la del 6 d'octubre ha produït major pertorbació espectacular. Però jo dic a V. S. que políticament la subversió del 12 de juliol — coincideixo en absolut amb el que ha dit brillantment el senyor Bilbao — fou quelcom més greu que la subversió del 6 d'octubre, perquè el 12 de juliol no foren els homes, uns homes més o menys coaccionats per uns masses de carrer que ells havien encoratjat i que foren víctimes de la mateixa demagogia que ells havien sembrat, no; fou el Govern de la Generalitat i el Parlament de la Generalitat els que fredament, deliberadament, infringiren l'Estatut, es burlaren del poder de l'Estat espanyol, renegaren del Tribunal de Garanties Constitucionals que s'havia establert per tal de protegir l'autonomia de Catalunya, instrument natural i únic que en una pugna possible entre el Poder central i el Poder regional oferís alguna garantia per a Catalunya. Aquella subversió, repetitxo que políticament fou més greu; i no obstant, després d'aquella subversió, el senyor Goicoechea conservava l'equanimitat, i deia: "Nos-

altres no pedim la derogació del Estatut; nosaltres entendem que el Estatut debe mantenerse". Era llavors quan l'Esquerra estava en tota la seva pujança, quan hom podia sospitar i temer un llarg període d'administració de l'autonomia catalana, de l'Estatut català per l'Esquerra, quan el senyor Goicoechea deia que havia de respectar-se. I és ara, quan l'Esquerra està caiguda, quan els seus homes directors estan empressonats, quan s'escriu a conculca electoral al poble de Catalunya no tindrà majoria absoluta cap partit — no la tindrà la Lliga, menys la tindrà l'Esquerra, perquè cal, per a governar, a Catalunya, una conjunció de forces en la qual el denominador comú seria el de la lleialtat completa a la República i a Espanya —, és en aquest moment quan la V. S. creu que no pot conservar-se l'Estatut.

Deia el senyor Goicoechea: "Catalunya, la gran majoria de Catalunya, vol que se l'alliberi de l'Estatut." Quan la V. S. ho diu és que ho creu així; però jo he de dir al senyor Goicoechea que està mal informat. És veritat, indubtablement veritat, que a Catalunya el Govern de l'Esquerra produí en grans masses la decepció de l'autonomia, com és veritat que a Espanya el Govern del bienni produí en grans masses la decepció de la República. Però així com la gran massa del poble espanyol no ha perdut encara la seva fe en les institucions republicanes, jo li dic al senyor Goicoechea que la immensa majoria del poble català manté la seva fe i la seva adhesió a la institució autonòmica.

Naturalment, la V. S. fa una afirmació i jo en faig una altra. Creu la V. S. que tinc a Catalunya més antenes que la V. S. Tinc més elements d'informació que la V. S. Però li he un element suprem de decisió que és el sufragi popular, i la nostra representació no vol snio una cosa: que com més aviat millor, després de la crisi, de la tremenda crisi oberta a Catalunya a rel del 6 d'octubre, siguin convocats els electors. Tingui la seguretat el senyor Goicoechea que els que siguin enemics de l'Estatut no aconseguiran més vots dels que altres vegades la V. S. recollia a Catalunya. (Molt bé.)

El senyor Goicoechea, degut a una informació equivocada, per la inseguretat que té tota informació d'aquesta mena, ens digué que en una sessió de la Generalitat, dos dies abans de la subversió del dia 6 d'octubre, havia pronunciat un discurs el senyor Companys, i que el senyor Duran i Ventosa havia intentat parlar i no ho havia aconseguit, i manifestà que d'haver pogut parlar no hauria dit cosa gaire distinta del que havia expressat el senyor Companys.

El senyor Goicoechea: Que no hauria desmentat.

El senyor CAMBO: Bé. Que no hauria desmentat. L'ocorregué, senyor Goicoechea, fou el següent: És natural que la Lliga Catalana hagués de pregar als seus diputats al Parlament català que abandonessin els seus escrons perquè havia arribat un instant en què la prouat dels homes de l'Esquerra, els abusos de poder que exercien amb la seva majoria, els vexaments de tota mena de que eren víctimes, feien impossible la col·laboració parlamentària; feien impossible que encara que nòmies tots amb la nostra presència i tins amb la nostra protesta, se sancionessin les lleis monstruoses que s'estaven votant. I durant mesos la representació de la Lliga Catalana no assistí al Parlament català. Però arribà un moment en el qual, cedides les funcions de l'ordre públic, traspassat el Sonetent, del qual no es diu res en l'Estatut, i administrat l'ordre públic, com tots sabem que ho feia l'Esquerra, únicament amb el propòsit d'oprimir i vexar els qui no s'allistaven als seus rengles, als qui no se sotmetien, es resignaven o callaven covardament: arribà un moment, diu, en què l'Esquerra multava els nostres periòdics quan protestaven de la seva conducta, i tenia ocupada la ràdio a Barcelona en instant d'alguaix i de sofriment inenarrable dels nostres amics, i llavors haguérem d'acordar als nostres diputats que assistissin al Parlament català, no per a col·laborar, sinó per a fer-se ressó de les queixes i de les protestes dels nostres amics de tot Catalunya.

I assistiren a dues sessions, la primera de les quals se celebrà el dia 6 d'octubre. En ella parlà el senyor Companys, i també pronuncià un discurs el senyor Duran i Ventosa, del qual són les paraules que vaig a produir: "Al partit que governa — digué — hi ha una tendència separatista i una altra que no ho és, i nosaltres sobre això hem de fer la declaració que no som separatistes. El que no comprendem és que un Govern en uns moments actui com a separatista i en altres no. Jo hauria volgut que el senyor Companys definís la seva actitud, cosa que hauria donat justícia a la continuïtat actuant amb eficàcia. El Govern de la Generalitat no pot fer això: apareixer que és un Govern separatista segons el color dels Govers que es formen a Madrid. No es pot jutjar amb el patriotisme, amb els idees i amb els més nobles sentiments." Com contestà el senyor Companys: Amb una preocupació, amb una insolència que terminava amb aquestes paraules: "Els senyors de la Lliga que vagin amb compte". Eren els últims dies en què ja s'estava formant la llista de proscripció. (Molt bé.)

Se celebrà la segona sessió. La ressenya d'aquesta sessió, senyor Goicoechea, és del "A B C", que mereixerà a la V. S. ple crèdit. Diu així: "La sessió transcorria amb bon interès, quan en els últims moments el senyor Comarinos s'aixecà a demanar que la Cambra celebrés sessió demà. El president de la Generalitat, enmig de gran expectació, digué que, en efecte, havien circulat a última hora de la tarda notícies i rumors contradictoris que havien arribat fins a ell sobre la marxa de la política general espanyola. I com que en definitiva aquesta Parlament representa el total sentir del poble de Catalunya, ara més que mai ha de romandre obert el Parlament mentre subsisteixi aquesta delicada situació. Al dia següent s'obria el Parlament i el Govern per a discutir que les sessions es clausuraven".

El senyor CAMBO: Perfectament. Ja he dit, senyor Goicoechea, que segurament arribarem tots a estar d'acord. (Aplaudiments.) Tot el problema, senyors diputats, davant la qüestió catalana, es veure si acceptem o no que hi hagi una realitat catalana amb les seves característiques especials.

El senyor Primo de Rivera, amb adjectius tan durs que jo no m'atreïria a repetir, deia un seguit de coses. El que afirmo seriosament, ningú no ho pot negar, perquè de negar-ho anul·laria que des de fa trenta-cinc anys hi hauria hagut en aquest saló de sessions una sèrie d'imbècils que s'han passat la major part de les sessions discutint quelcom que no tenia realitat. No es pot negar la realitat catalana, i cal buscar la manera que aquesta realitat tingui un òrgan per a desenvolupar-se normalment, que no hagi d'ésser protestatari, que no hagi d'ésser un destor.

Crec jo, senyors diputats, que tot el problema està en si la realitat catalana és compatible, no ja amb la realitat espanyola, sinó amb la major grandesa d'Espanya. I jo us dic que no solament és compatible, sinó que és constitutiva; que jo no comprendo la grandesa d'Espanya sense l'accentuació d'una realitat catalana que aporti al pensament general espanyol l'esforç de la nostra individualitat.

Les VV. SS. senyors Goicoechea i Sàinz Rodríguez coneixen les paraules d'eloqüència insuperable amb què Monzó Pelayo, el major exponent del pesant espanyol i de la vitalitat espanyola del segle XIX, cantava l'espècie del fet català, de la llengua catalana. Dins el que un home tan poc sospitós de separatista cantava com una ventura per a Espanya, i per què hem de considerar-ho ara com una maledicció?

Jo us dic que ni amb l'Estatut que

El senyor GOICOECHEA: Senyor CAMBO, em permet la V. S. Jo lleigiré el text complet del discurs del senyor Companys.

El senyor CAMBO: Em sembla molt bé. Jo acabaré de llegir la ressenya de la sessió que publicava el "A B C".

El senyor GOICOECHEA: En el qual s'alludeix el delicat que va a ésser la situació el dia de demà, els perills que corren les llibertats de Catalunya, i s'acaba donant visques a Catalunya i a la República.

El senyor CAMBO: Molt bé. Té raó la V. S., aquí acaba el discurs segons la ressenya de "A B C". Després diu que es van donar visques a Catalunya i a la República i afegeix: "Els diputats, posats dempeu, van contestar a aquestes visques i també van ésser coreïats des de les tribunes. Els diputats de la minoria de la Lliga catalana es van abstenir de fer cap manifestació i van romandre asseguts i sense aplaudir".

I als dos dies de produir-se la subversió, a les deu de la nit, abans que es proclamés l'estat de guerra a Barcelona, presidits pel senyor Duran i Ventosa, els regidors de la Lliga van assistir a la sessió de l'Ajuntament per a protestar contra l'acord subversiu, van romandre a l'Ajuntament voltats d'escamots i quan les Cases Consistorials eren bombardejades per l'exèrcit espanyol.

Diu el senyor Goicoechea que la Lliga fins l'any 1915 havia actuat en regionalista, i que des d'aleshores la Lliga va actuar en nacionalista. Afegeix la V. S. que des d'aquella data la nostra actuació, l'actuació de la Lliga, la meua actuació personal segurament, havia estat una cosa vitandosa. Jo li dic al senyor Goicoechea respecte de les seves acusacions, que de tot el que jo vaig fer els anys 16, 18, 20 i 25, la meua consciència està tranquil·la.

La V. S., si existeixen aquestes errors i aquestes culpes, que tot podem pecar, i segurament jo hauré pecat, la V. S. m'hauria d'absoldir, i no és natural que després de donar-me l'absolució la V. S. vingui aquí en forma tan terminant a tirar-me en cara aquestes acusacions per fets retrospectius. «Els que ha oblidat la V. S. que els primers mesos de l'any 31, abans de l'adveniment de la República, vaig donar a la premsa unes notes en les quals exposava el nostre programa polític? Aquestes notes van ésser acollides pel diu de Madrid que em va invitar en carta pública a crear un partit a base de l'ideari consignat en les dites notes. «Els que ha oblidat la V. S. i els que estaven al seu costat, tots els que es van apressar a ingressar en aquest partit que jo havia dit home tan vitand com jo que havia realitzat aquesta política? Doncs, aleshores, seguiu defensant jo el mateix ideal que en aquest saló havia defensat tantes vegades la V. S., senyor Goicoechea, pot censurar-me per tota la meua actuació després del mes de maig de l'any 31. El període anterior, no té la V. S. cap autoritat per a dirigir-me censures. (Molt bé.)

La V. S. parlava del regionalisme, del nacionalisme, a Catalunya, per a suscitar l'esperit excessivament sensible, el terror que inspiren certes paraules. La V. S. sap que jo m'he esforçat en la vida política de no produir per a les seves idees cap més resistència que la que puten les mateixes idees. Jo mai no he fet qüestió d'un vocable mai, però la V. S. contribueix a això, perquè l'any 31 quan una comissió que presidia el senyor Antoni Maura redactà un projecte d'Estatut per a Catalunya, la V. S. donava a l'Acadèmia de Jurisprudència unes brillantíssimes conferències, en les quals deia: "Sobirania, però que per a fer-se qüestió de la paraula sobirania? Si sobirania la té un Ajuntament i els seus acords. Nacionalisme, regionalisme, i per què hem de discutir sobre paraules?"

Senyor Goicoechea: jo no vull molestar la Cambra amb la lectura de paràgrafs d'aquelles conferències, i de molestiar pel cansament que produeix sempre la lectura; però quant a substància, la teneu molt còpia i brillant els paràgrafs que cito, i que si la V. S. vol lluirar per a la seva inserció al "Diario de Sesiones". (El senyor Goicoechea fa gestos afirmatius.)

Doncs bé, senyor Goicoechea: Amb tot el que la V. S. exposà en aquestes conferències, ara, en aquest moment, jo li estic d'acord. Ho accepto íntegrament.

El senyor GOICOECHEA: De res del que vaig dir en aquelles conferències no estic pentint; absolutament de res.

El senyor CAMBO: Perfectament. Ja he dit, senyor Goicoechea, que segurament arribarem tots a estar d'acord. (Aplaudiments.)

Tot el problema, senyors diputats, davant la qüestió catalana, es veure si acceptem o no que hi hagi una realitat catalana amb les seves característiques especials.

El senyor Primo de Rivera, amb adjectius tan durs que jo no m'atreïria a repetir, deia un seguit de coses. El que afirmo seriosament, ningú no ho pot negar, perquè de negar-ho anul·laria que des de fa trenta-cinc anys hi hauria hagut en aquest saló de sessions una sèrie d'imbècils que s'han passat la major part de les sessions discutint quelcom que no tenia realitat. No es pot negar la realitat catalana, i cal buscar la manera que aquesta realitat tingui un òrgan per a desenvolupar-se normalment, que no hagi d'ésser protestatari, que no hagi d'ésser un destor.

Crec jo, senyors diputats, que tot el problema està en si la realitat catalana és compatible, no ja amb la realitat espanyola, sinó amb la major grandesa d'Espanya. I jo us dic que no solament és compatible, sinó que és constitutiva; que jo no comprendo la grandesa d'Espanya sense l'accentuació d'una realitat catalana que aporti al pensament general espanyol l'esforç de la nostra individualitat.

Les VV. SS. senyors Goicoechea i Sàinz Rodríguez coneixen les paraules d'eloqüència insuperable amb què Monzó Pelayo, el major exponent del pesant espanyol i de la vitalitat espanyola del segle XIX, cantava l'espècie del fet català, de la llengua catalana. Dins el que un home tan poc sospitós de separatista cantava com una ventura per a Espanya, i per què hem de considerar-ho ara com una maledicció?

Jo us dic que ni amb l'Estatut que

El senyor GOICOECHEA: Senyor CAMBO, em permet la V. S. Jo lleigiré el text complet del discurs del senyor Companys.

El senyor CAMBO: Em sembla molt bé. Jo acabaré de llegir la ressenya de la sessió que publicava el "A B C".

El senyor GOICOECHEA: En el qual s'alludeix el delicat que va a ésser la situació el dia de demà, els perills que corren les llibertats de Catalunya, i s'acaba donant visques a Catalunya i a la República.

El senyor CAMBO: Molt bé. Té raó la V. S., aquí acaba el discurs segons la ressenya de "A B C". Després diu que es van donar visques a Catalunya i a la República i afegeix: "Els diputats, posats dempeu, van contestar a aquestes visques i també van ésser coreïats des de les tribunes. Els diputats de la minoria de la Lliga catalana es van abstenir de fer cap manifestació i van romandre asseguts i sense aplaudir".

I als dos dies de produir-se la subversió, a les deu de la nit, abans que es proclamés l'estat de guerra a Barcelona, presidits pel senyor Duran i Ventosa, els regidors de la Lliga van assistir a la sessió de l'Ajuntament per a protestar contra l'acord subversiu, van romandre a l'Ajuntament voltats d'escamots i quan les Cases Consistorials eren bombardejades per l'exèrcit espanyol.

Diu el senyor Goicoechea que la Lliga fins l'any 1915 havia actuat en regionalista, i que des d'aleshores la Lliga va actuar en nacionalista. Afegeix la V. S. que des d'aquella data la nostra actuació, l'actuació de la Lliga, la meua actuació personal segurament, havia estat una cosa vitandosa. Jo li dic al senyor Goicoechea respecte de les seves acusacions, que de tot el que jo vaig fer els anys 16, 18, 20 i 25, la meua consciència està tranquil·la.

La V. S., si existeixen aquestes errors i aquestes culpes, que tot podem pecar, i segurament jo hauré pecat, la V. S. m'hauria d'absoldir, i no és natural que després de donar-me l'absolució la V. S. vingui aquí en forma tan terminant a tirar-me en cara aquestes acusacions per fets retrospectius. «Els que ha oblidat la V. S. que els primers mesos de l'any 31, abans de l'adveniment de la República, vaig donar a la premsa unes notes en les quals exposava el nostre programa polític? Aquestes notes van ésser acollides pel diu de Madrid que em va invitar en carta pública a crear un partit a base de l'ideari consignat en les dites notes. «Els que ha oblidat la V. S. i els que estaven al seu costat, tots els que es van apressar a ingressar en aquest partit que jo havia dit home tan vitand com jo que havia realitzat aquesta política? Doncs, aleshores, seguiu defensant jo el mateix ideal que en aquest saló havia defensat tantes vegades la V. S., senyor Goicoechea, pot censurar-me per tota la meua actuació després del mes de maig de l'any 31. El període anterior, no té la V. S. cap autoritat per a dirigir-me censures. (Molt bé.)

La V. S. parlava del regionalisme, del nacionalisme, a Catalunya, per a suscitar l'esperit excessivament sensible, el terror que inspiren certes paraules. La V. S. sap que jo m'he esforçat en la vida política de no produir per a les seves idees cap més resistència que la que puten les mateixes idees. Jo mai no he fet qüestió d'un vocable mai, però la V. S. contribueix a això, perquè l'any 31 quan una comissió que presidia el senyor Antoni Maura redactà un projecte d'Estatut per a Catalunya, la V. S. donava a l'Acadèmia de Jurisprudència unes brillantíssimes conferències, en les quals deia: "Sobirania, però que per a fer-se qüestió de la paraula sobirania? Si sobirania la té un Ajuntament i els seus acords. Nacionalisme, regionalisme, i per què hem de discutir sobre paraules?"

Senyor Goicoechea: jo no vull molestar la Cambra amb la lectura de paràgrafs d'aquelles conferències, i de molestiar pel cansament que produeix sempre la lectura; però quant a substància, la teneu molt còpia i brillant els paràgrafs que cito, i que si la V. S. vol lluirar per a la seva inserció al "Diario de Sesiones". (El senyor Goicoechea fa gestos afirmatius.)

Doncs bé, senyor Goicoechea: Amb tot el que la V. S. exposà en aquestes conferències, ara, en aquest moment, jo li estic d'acord. Ho accepto íntegrament.

El senyor GOICOECHEA: De res del que vaig dir en aquelles conferències no estic pentint; absolutament de res.

El senyor CAMBO: Perfectament. Ja he dit, senyor Goicoechea, que segurament arribarem tots a estar d'acord. (Aplaudiments.)

Tot el problema, senyors diputats, davant la qüestió catalana, es veure si acceptem o no que hi hagi una realitat catalana amb les seves característiques especials.

El senyor Primo de Rivera, amb adjectius tan durs que jo no m'atreïria a repetir, deia un seguit de coses. El que afirmo seriosament, ningú no ho pot negar, perquè de negar-ho anul·laria que des de fa trenta-cinc anys hi hauria hagut en aquest saló de sessions una sèrie d'imbècils que s'han passat la major part de les sessions discutint quelcom que no tenia realitat. No es pot negar la realitat catalana, i cal buscar la manera que aquesta realitat tingui un òrgan per a desenvolupar-se normalment, que no hagi d'ésser protestatari, que no hagi d'ésser un destor.

Crec jo, senyors diputats, que tot el problema està en si la realitat catalana és compatible, no ja amb la realitat espanyola, sinó amb la major grandesa d'Espanya. I jo us dic que no solament és compatible, sinó que és constitutiva; que jo no comprendo la grandesa d'Espanya sense l'accentuació d'una realitat catalana que aporti al pensament general espanyol l'esforç de la nostra individualitat.

Les VV. SS. senyors Goicoechea i Sàinz Rodríguez coneixen les paraules d'eloqüència insuperable amb què Monzó Pelayo, el major exponent del pesant espanyol i de la vitalitat espanyola del segle XIX, cantava l'espècie del fet català, de la llengua catalana. Dins el que un home tan poc sospitós de separatista cantava com una ventura per a Espanya, i per què hem de considerar-ho ara com una maledicció?

Jo us dic que ni amb l'Estatut que

ens donaren ni mil estatuts que s'intentin resoldre el problema català, perquè un problema no es resol més que quan desapareix, i la resolució definitiva del problema català seria la desaparició de Catalunya. Mentre hi hagi realitats al món, hi haurà problemes. Sempre. Com sempre hi haurà a Espanya problemes; tindrem el problema agrari i tindrem problemes espirituals, i de totes les coses que tingui la vida, l'únic que pot esperar l'home és endegar-los.

Quant al perill que assenyalava el senyor Primo de Rivera que un Poder català pretenia apropiar les armes que l'Estat espanyol havia posat generosament a les seves mans per a amb ells lluitar contra Espanya, ferir Espanya, el senyor Primo de Rivera, que és home de singular cultura, que coneix a fons la història d'Espanya, jo li dic que el moviment de malhumor que es produeix entre pobles com entre famílies en moments de desgràcia no s'ha produït a Espanya mai quan Espanya ha tingut un ideal.

Dic als senyors diputats, en primer terme, que el perill que un règim esdevi no pot mai justificar que d'aquest règim es prescindís. «Els que es pod

ESTRANGERS

L'arribada de Ribbentrop a París

Els seus primers contactes amb el govern francès?

París, 30. — (Servei especial de MIRADOR). — Com havien anunciat en les nostres informacions precedents, l'emissari diplomàtic del Führer, Ribbentrop, ha arribat aquest matí a París, en companyia del seu secretari, procedent de Berlín.

S'ha hostatjat a un hotel dels Camps Elís, puix que sembla que vulgui mantenir-se una mica allunyat de l'ambaixada del seu país.

La darrera vegada que Ribbentrop va venir a París va trobar-se amb Barthou a casa del director d'un gran diari, sense passar pel Quai d'Orsay. Aquesta vegada, però, sembla que Laval el rebria al seu gabinet del ministeri. Als cercles oficials parisencs s'afirma que França segueix disposada a escoltar totes les veus i a examinar tots els plans que li són presents en interès de la pau, i per tant, plans de col·laboració amb tots els Estats, sense excloure'n Alemanya.

S'afirma, però, que qualsevol proposta que pogués tocar tots els tractats i pactes en vigor, no podria tenir una acollida favorable.

A Berlín es recorda que Laval fou el darrer col·laborador de Briand en la temptativa d'acostament franco-germànic, i fou potser l'únic cas de col·laboració amb un francès que ha anat a Berlín amb la fi de demostrar que els francesos han desistit seriosament una entesa amical amb el Govern de l'altra banda del Rin.

Els homes de l'Alemanya d'aquell temps eren Brüning i Brüning, i potser la via tan esperada podria sorgir, però les coses són precisades, el nacional-socialisme ha pres el poder i aleshores els homes que encara quedaven fidels a la constitució de Weimar.

Quina és la missió confiada pel Führer a Ribbentrop?

Ningú no pot dir-ho encara.

Als cercles competents es fa notar que plans que tot cal que l'Alemanya doni proves de sinceritat i inspiri la confiança que, especialment després de l'adveniment del nazisme, ha perdut gairebé completament, i no solament a França.

Avui l'ambaixador d'Alemanya ha tingut una llarga entrevista amb Laval. Es diu que el motiu és preparar el terreny a la visita de Ribbentrop.

Cal, però, tenir en compte que un comunicat que podria ésser oficial, fet públic aquesta tarda, afirma que von Ribbentrop no ha sol·licitat fins ara audiència del senyor Laval, i que, a més, que expressi clarament aquest desig, no és fàcil que el ministre de Negociis Estrangers s'entreviï amb ell.

L'espera a Londres

Londres, 30. — (Servei Fabra). — Als cercles polítics d'aquesta capital s'espera amb optimisme els resultats que podran tenir l'entrevista a París de l'enviat del Cancellier Hitler von Ribbentrop. Als mateix temps, es nega que les suposicions feses a Alemanya recentment pel senyor Baldwin hagin estat degudes a gestions de l'enviat del Führer.

S'indica que l'actitud del Govern anglès ha obtingut més aviat a raons d'ordre interior que a motius d'ordre exterior, car per una part existeix l'amenaça del senyor Churchill de donar una majoria governamental a realitzar un acte contrari al Govern per la seva actitud davant el rearmament alemany, i per altra part, la considerable pèrdua que ha experimentat la Unió Nacional en unes eleccions complementàries, cosa de manifest que l'opinió pública anglesa considera amb emoció els perills que amenaça la pau europea.

Itàlia estableix la censura per a totes les notícies de caràcter militar

Londres, 30. — (Servei especial de MIRADOR). — El corresponent romà del "Morning Post" assenyala una llei nova posada en vigor per decret reial, interdiu la publicació de totes les notícies d'ordre militar i militar, salvas les comunicades per mitjàs oficials i responsabilitats. La llei comporta els següents punts:

Primer. — Moviments en temps de pau i temps de guerra.

Segon. — Manobres de l'exèrcit, de la flota i de l'aviació.

Tercer. — Accidents seriosos o incidents que es refereixin als anteriors.

Quart. — Programari naval, característiques de projectes de construcció naval i detalls sobre armament.

Conseqüent. — Notícies referents a importació i exportació de material de guerra, sigui per part de les autoritats governamentals o de persones particulars.

Sisè. — Detalls sobre les experiències de ràdio o altres experiments científics d'interès militar.

Setè. — Experiències aèries.

Vuitè. — Experiments i resultats d'opinions i raigs invisibles.

Novè. — Notícies referents a ferrocarrils.

Desè. — Notícies que facin referència a les fàbriques hidroelèctriques i canals.

Onze. — Notícies sobre la mobilització.

Dotze. — Notícies de reclutament.

Tretze. — Notícies referents a l'organització de l'exèrcit en peu de guerra.

Catorze. — L'opinió i l'actitud del Govern a propòsit de les clausures secretes dels tractats internacionals.

Discussió del pressupost d'afers estrangers a la Cambra francesa

Important declaració de Laval sobre les relacions franco-italianes

París, 30. (Servei especial de MIRADOR). — Avui a la Cambra s'ha iniciat la discussió sobre el pressupost del ministeri d'Afers Estrangers. Hi havia molta expectació per les declaracions que havia de fer Laval, i és per aquest motiu que la tribuna diplomàtica estava plena. Entre els ambaixadors, es notava el d'Itàlia, comte Pignatti di Morano, que estava a alguna distància, molt comentada per cert, del ministre de Lugosiàvia.

Entre la més viva atenció, puja a la tribuna el ministre d'Afers Estrangers, senyor Laval. Fa una llarga exposició de les línies generals en les quals estan inspirades les actuals negociacions franceses en el camp internacional.

Després d'haver posat de manifest que els interessos de França es continen amb els de la pau, ha fet ressaltar l'estat d'inquietud que existeix a Europa, i ha afirmat que una participació, el més àmplia possible, en la reconciliació internacional és en l'actualitat més necessària que mai per a l'organització sòlida de la pau.

Després Laval, dintre l'absolut silenci de l'assemblea, parla de les negociacions amb Itàlia que diu evolució d'una manera satisfactòria, però que les dites negociacions no podran correspondre a les aspiracions franceses si no ofereixen totes les garanties de recastament entre Itàlia i la Petita Entesa, especialment amb Lugosiàvia, perquè diu Laval, remarcant—res no pot mal alterar la fidelitat de França amb els seus aliats.

Aquestes paraules han produït una viva sensació a l'assemblea. Desde la

DECLARACIÓ DE FLANDIN AL CONSELL ECONOMIC NACIONAL

París, 30. — (Servei Fabra). — Davant el Consell Econòmic Nacional, M. Flaminio ha fet avui una exposició de la situació econòmica. Ha insistit en la necessitat que es procedeixi immediatament a l'estudi de convenis col·lectius de treball a fi d'afavorir la producció.

Assenyala també la necessitat d'adaptar el comerç exterior francès a les necessitats de l'intercanvi entre les colònies i la metròpoli augmentant considerablement. Però, si és necessari augmentar les exportacions franceses, seria inútil esperar la reobertura dels mercats perduts.

L'AVIADORA HELENA BOUCHER MOR EN UN ASSAIG

Versalles, 30. — (Servei Fabra). — L'aviadora Helena Boucher Mor, possedidora de diversos rècords del món, ha mort en un vol d'assaig en el qual havia batut el rècord femení d'altura i els rècords de velocitat de les categories 100 i 1.000 quilòmetres.

DISTURBIS EN UN TEATRE DE BREST

Brest, 30. — (Servei Fabra). — Aquesta tarda, amb motiu d'haver-se anunciat l'estrena d'una obra titulada "El meu regne no és d'aquest món", de caràcter antireligiós, es produïren alguns disturbis en els quals intervingueren diversos centenars de manifestants pertanyents a la Lliga de Defensa d'Acció Catòlica, que havien arribat expressament de tota la regió i un gran nombre d'individus que professen altres idees.

La policia intervingué energicament per restablir l'ordre, però això solament s'aconsegui quan es va saber que s'havia donat ordre de suspendre la representació.

Com a conseqüència de les col·lisions han resultat diversos ferits.

DEMOSTRACIONS ESTUDIANTINES A BUDAPEST CONTRA TXECOSLOVAQUIA

Budapest, 30. — (Servei Fabra). — Un grup compost d'uns 300 estudiants ha recorregut aquest matí diversos carrers de la capital i ha tractat d'efectuar una manifestació davant la Legació de Txecoslovàquia.

Advertida la policia dels propòsits que tenien els estudiants, els sortí al pas i aconseguí dissoldre'ls. Pràcticament tres detencions.

MALLAFRE SASTRE Vestits i abrics des de 150 ptes. Ronda de Sant Pere, 24. Tel. 18835

La situació a Bolívia

Es confirma la detenció del president Salamanca

L'exèrcit abandona el front

Santiago de Xile, 30. (Servei Fabra). — Les notícies que es tenen de Bolívia, encara que confuses acusen una situació molt delicada. Segons sembla es tracta de l'executament d'una part del país contra el president senyor Salamanca i el que el representava, i darrera d'aquest fet sembla delimitar-se que la campanya del Chaco, en la qual darrerament Bolívia havia experimentat serioses derrotes, podia tenir un resultat desastrós.

Segons aquestes informacions (que cal acollir amb reserva) el nombre de caps bolivians que han estat fets presoners, és de 747 i de 25.000 el de soldats.

Les ingerències del president Salamanca en qüestions de l'exèrcit i de la campanya del Chaco, han estat mal vist pels principals caps militars, especialment per suposar-se que el president obrava al dictat del general Páez i del seu Estat major, compost per cinc oficials txecoslovacs, la nacionalitat dels quals és de l'esmentat general.

Sembla, segons les esmentades informacions, que algunes columnes bolivianes han travessat el riu Pilcomayo, abandonant el teatre de la guerra. Es parla de 800 caps i de 1.200 caporals i s'indica que han traspassat la frontera en direcció a l'Argentina, abandonant la campanya.

El general bolivià Penaranda, que no ha volgut en cap moment acceptar la intervenció dels caps txecoslovacs és qui, segons sembla, ha encarnat la revolta.

Més tard s'ha sabut que l'ex-president de Bolívia, senyor Salamanca, ha resignat oficialment els seus poders.

Per unes declaracions no oficials se sap que el senyor Salamanca ha estat detingut i transportat en avió a Santa Cruz, on serà jutjat per un tribunal militar.

El nou Gabinet compta entre els seus components el senyor Saavedra, que havia estat desterrat de Bolívia, i que actualment es troba a Santiago de Xile.

Arriben telegrams no oficials en els quals es confirma la retirada en desordre de les forces bolivianes que es trobaven al Chaco.

Un discurs de John Simon sobre la importància de la S. de N.

Londres, 30. — (Servei Fabra). — En un discurs pronunciat en la reunió organitzada aquesta nit a Duffryes (Escòcia) Sir John Simon ha parlat de la política efectuada pel Govern nacional, per a fer desaparèixer els recels i el temor, i afavorir les relacions amistoses entre les potències del món.

Sir John Simon, en defensar la Societat de Nacions, ha afegit, que no presten servei a la causa de la pau, quan es parla de la guerra. Els discursos sobre la guerra, no fan la pau. L'únic instrument internacional capaç d'assegurar-la, és la Societat de Nacions, que, desgraciadament, en l'actualitat, no és universal, perquè si bé Rússia ingressa a l'organisme de Ginebra, Alemanya i el Japó se n'han retirat. Els Estats Units no han entrat encara.

Ha afegit que els que hagin seguit atentament els treballs sostinguts per l'organisme de Ginebra, no podran deixar de reconèixer els esforços efectuat a favor de la pau.

Ha declarat que la política exterior d'Anglaterra ha de tenir com a primera preocupació mantenir les relacions amistoses amb totes les potències del món.

No creu que la seguretat i la grandesa de l'Imperi britànic puguin assegurar-se mitjançant la conclusió d'acords particulars d'un conjunt de potències.

LA MORT DE SIR ROBERT PERKS

Londres, 30. — (Servei Fabra). — Aquest matí ha mort en aquesta capital el conegut enginyer Sir Robert Perks, el qual tenia actualment 85 anys.

El finat representà el partit liberal com a membre de la Cambra dels Comuns durant algunes legislatures.

UN NOU TIFÓ A FILIPINES

Manila, 30. — (Servei Fabra). — Un tifó ha devastat altra vegada les terres situades al centre de Filipines.

La velocitat del tifó era de 200 quilòmetres per hora, velocitat no igualada de molts anys a aquesta part per cap tifó.

No se sap el nombre de víctimes. Al mateix temps ha causat danys materials importants.

LEBRUN OFEREIX UN DINAR AL PRÍNCIP PAU DE IUGOSLAVIA

París, 30. (Servei Fabra). — El President de la República, senyor Lebrun, oferirà demà un dinar a honor del príncip Pau de Iugoslàvia, i haurà arribat que aprofitarà l'ocasió per a tenir un canvi d'impressions sobre la gestió feta recentment per Iugoslàvia prop de la Societat de Nacions.

CONCLUSIÓ D'UN ACORD COMERCIAL FRANCO-ALEMANY

París, 30. (Servei Fabra). — Avui ha estat signat l'acord comercial franco-alemany.

Segons informes que han pogut obtenir-se, per bé que han d'acollir-se amb reserva, l'esmentat acord serà vàlid per tres mesos, i es mantindrà el sistema actual de "clearing", per bé que modificat per a assegurar l'equilibri de la balança comercial.

Impressions i comentaris sobre els discursos de Churchill i Baldwin sobre el rearmament alemany

Londres, 30. — (Servei especial de MIRADOR). — Continuen les impressions i les discussions sobre la sessió de dimecres als Comuns.

No és fàcil que en aquesta Cambra es produïxin esdeveniments sensacionals com el que motivà Winston Churchill amb xifres a la mà demostrant el rearmament d'Alemanya i trencant així el tractat de Versalles.

L'anunciator només la interpellació ha despertat enorme interès en els ambients anglesos i alemanys.

En el discurs pronunciat pel gran home polític britànic hi ha frases que no s'oblidaran tan fàcilment, com aquella en la qual va declarar que el poble alemany no és enemic del poble anglès, "però aquell poble està en mans dels sanguinaris del 30 de juny i preocupa molt el pensar que estan a la mercé d'aquells homes".

Fou sens dubte impressionant l'exposició de la potencialitat dels armaments alemanys en desafiar qualsevol a desmentir-lo. D'aquesta exposició en resulta que:

Primer. — Alemanya té una força aèria inferior en molt poc a l'anglesa, i preparada per a ésser posada en servei d'un moment a l'altre.

Segon. — Adhuc si Alemanya dintre de sis mesos pogués tenir una força aèria semblant a l'anglesa, després d'alguns mesos li seria superior en un 50 per 100.

Tercer. — Alemanya té una aviació civil que consta de dos a tres-cents aparells transformables en poques hores en aparells de bombardeig, i dintre d'un any tindrà 400 aparells d'aquesta mena, mentre que els anglesos no són transformables.

Quart. — Les reserves alemanyes en aparells civils, pilots i equipaments, són superiors als anglesos.

Quint. — Un factor importantíssim el dona un precedent històric pel qual els alemanys, els anys 1813 i 1914 han estat perduts de sorpreses en matèria militar i podrien ésser-ho una tercera vegada.

No són menys comentades les crítiques fetes per Churchill al govern anglès per haver fet molt poc per remeiar una situació semblant.

Aquesta frase de Churchill continua impressionant: "Es necessari que els alemanys sàpiguen que nosaltres, els anglesos, podem respondre a tot atac amb un atac igual, que sàpiguen que no quedaran nupunes".

La premsa anglesa posa també en evidència la resposta donada per Baldwin, en nom del Govern, a Churchill.

En conjunt, els diaris — i entre ells citarem el "Times", "Daily Telegraph", "New Chronicle" — estan evidentment satisfets que el lord president del consell s'hagi aplicat igualment a posar de relleu que encara que fossin injustificats tots els sentiments de pànic, la Gran Bretanya està resolta a prendre totes les precaucions necessàries per a la seva seguretat sense deixar de fer notar la gravetat del fet que amb el rearmament alemany ha violat el tractat de Versalles en el seu punt més delicat.

Malhumor a Berlín

Berlín, 30. (Servei especial de MIRADOR). — El debat que va desenvolupar-se abir als Comuns, en el curs del qual els senyors Winston Churchill i Baldwin i després Sir John Simon, a propòsit del rearmament alemany, van canviar explicacions sensacionals, ha causat una viva impressió a Berlín.

Ha cridat molt l'atenció el fet de constatar que Anglaterra sembla convençuda de l'existència d'un perill alemany. Hom s'adona amb estranyesa barrejada d'indignació, que els anglesos semblen haver adoptat les idees dels francesos i que el rearmament del Reich provoca iguals inquietuds a ambdues bandes del canal.

El descontentament és degut al fet que Anglaterra dirigeixi les seves queixes contra Alemanya exclusivament i no faci cap càrrec a França, com si Alemanya fos l'única responsable de l'estat d'espirit i de la situació en què avui es troba Europa.

Als alemanys no els estranya que Churchill hagi llançat acusacions violentes contra el Reich.

EROTYL

Específic de l'**ASTENIA GENITAL (IMPOTÈNCIA)**
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals), de la Falecia i molt eficaç per a combatre la neurastenia en totes les seves manifestacions. És el més polivalent i el més actiu de l'activitat neuro-espinomedul·lar-gènital. Sinèrgic i homo-estimulador de les glàndules intersticials. Producte pluriglándular, completament inofensiu. Mai perjudicial, ni lesiona cap òrgan, ni el funcionament dels mateixos. No conté ni estronina, ni fosfor, ni cantrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL.

Laboratori Farmacològic de W. DUTREM
Alt de Sant Pere, 80 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Una conversa política entre Mac Donald i Pau de Iugoslàvia

Londres, 30. — (Servei Fabra). — L'entrevista del primer ministre, senyor MacDonald amb el príncip Pau, de Iugoslàvia, ha durat dues hores.

Es concedeix gran importància política a aquesta reunió.

La sessió inaugural de la Dieta federal austríaca

Viena, 30. — (Servei Fabra). — En la sessió inaugural de la Dieta federal, pronunciaran discursos el president de l'Assemblea i el Cancellier senyor Schussnigg; ambdós recordaran l'obra desenvolupada pel senyor Dollfuss.

El Cancellier, en parlar de la política exterior, expressà la voluntat d'Àustria de viure en bones relacions amb tots els països veïns i acabà invitant el país a fer una professió de fe, sense reserves, a favor d'Àustria.

Cárdenas pren possessió del govern de Mèxic

Mèxic, 30. (Servei Fabra). — Ha quedat constituït el Govern Cárdenas, en el qual exercirà la cartera de l'Interior el senyor Bojórquez; la de Finances, el senyor Basol; la d'Instrucció Pública, el senyor García Téllez; la de Guerra, el general Quiroga, i la d'Afers Estrangers, el senyor Fortes Gil.

En el discurs pronunciat a l'Estadi pel senyor Cárdenas, nou president, ha promès observar la Constitució i treballar pel benestar del proletari.

El senyor Cárdenas, acompanyat del President sortint, ha anat després al Palau Nacional. Durant el recorregut ha estat aclamat.

El moviment sísmic a Ancona

Ancona, 30. — Aquest matí s'ha sentit un violent seïsme d'una durada d'uns vint segons a tota la zona de l'Adriàtic, des d'Ancona fins a Trieste i Lora.

El poble ha abandonat les cases i s'ha dirigit en massa cap a la mar.

A la part alta de la ciutat el seïsme ha estat especialment impressionant.

Pot considerar-se com una veritable fortuna que no hi hagin hagut pèrdues personals ni materials.

El poble està preocupat perquè la Marecchia i les Romagne són regions de la península subjectes alguna vegada a llargs períodes de moviments sísmics, encara que no sempre greus.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

«Libre Blanc» britànic sobre les subvencions a la marina mercant

Londres, 30. — (Servei Fabra). — S'ha publicat avui el "Libre blanc" en el qual es donen detalls de la resolució financera, i on s'assenyala i condicionen els subsidis que el Govern concedirà a la marina mercant britànica.

El subsidei a pagar, durant l'any 1939, als vaixells que no han servit regularment (eram shipping) no s'acceptarà la xifra de dos milions de lliures esterlines, s'assenyala que el subsidei podria ésser reduït durant l'any, cas que les circumstàncies, gràcies a les quals s'atorga, canviessin.

La resolució financera preveu també la supressió i reconstrucció i modernització dels vaixells mercants, per als quals els avenços fets no sobrepassen els deu milions de lliures esterlines, solament per a des anys a partir de la data en què serà promulgada la llei necessària.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Una conversa política entre Mac Donald i Pau de Iugoslàvia

Londres, 30. — (Servei Fabra). — L'entrevista del primer ministre, senyor MacDonald amb el príncip Pau, de Iugoslàvia, ha durat dues hores.

Es concedeix gran importància política a aquesta reunió.

La sessió inaugural de la Dieta federal austríaca

Viena, 30. — (Servei Fabra). — En la sessió inaugural de la Dieta federal, pronunciaran discursos el president de l'Assemblea i el Cancellier senyor Schussnigg; ambdós recordaran l'obra desenvolupada pel senyor Dollfuss.

El Cancellier, en parlar de la política exterior, expressà la voluntat d'Àustria de viure en bones relacions amb tots els països veïns i acabà invitant el país a fer una professió de fe, sense reserves, a favor d'Àustria.

Cárdenas pren possessió del govern de Mèxic

Mèxic, 30. (Servei Fabra). — Ha quedat constituït el Govern Cárdenas, en el qual exercirà la cartera de l'Interior el senyor Bojórquez; la de Finances, el senyor Basol; la d'Instrucció Pública, el senyor García Téllez; la de Guerra, el general Quiroga, i la d'Afers Estrangers, el senyor Fortes Gil.

En el discurs pronunciat a l'Estadi pel senyor Cárdenas, nou president, ha promès observar la Constitució i treballar pel benestar del proletari.

El senyor Cárdenas, acompanyat del President sortint, ha anat després al Palau Nacional. Durant el recorregut ha estat aclamat.

El moviment sísmic a Ancona

Ancona, 30. — Aquest matí s'ha sentit un violent seïsme d'una durada d'uns vint segons a tota la zona de l'Adriàtic, des d'Ancona fins a Trieste i Lora.

El poble ha abandonat les cases i s'ha dirigit en massa cap a la mar.

A la part alta de la ciutat el seïsme ha estat especialment impressionant.

Pot considerar-se com una veritable fortuna que no hi hagin hagut pèrdues personals ni materials.

El poble està preocupat perquè la Marecchia i les Romagne són regions de la península subjectes alguna vegada a llargs períodes de moviments sísmics, encara que no sempre greus.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

«Libre Blanc» britànic sobre les subvencions a la marina mercant

Londres, 30. — (Servei Fabra). — S'ha publicat avui el "Libre blanc" en el qual es donen detalls de la resolució financera, i on s'assenyala i condicionen els subsidis que el Govern concedirà a la marina mercant britànica.

El subsidei a pagar, durant l'any 1939, als vaixells que no han servit regularment (eram shipping) no s'acceptarà la xifra de dos milions de lliures esterlines, s'assenyala que el subsidei podria ésser reduït durant l'any, cas que les circumstàncies, gràcies a les quals s'atorga, canviessin.

La resolució financera preveu també la supressió i reconstrucció i modernització dels vaixells mercants, per als quals els avenços fets no sobrepassen els deu milions de lliures esterlines, solament per a des anys a partir de la data en què serà promulgada la llei necessària.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Nou examen de les reclamacions a les llistes electorals

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

El plebiscit del Sarre

Sarrebruck, 30. (Servei Fabra). — Vuit mil sis-cents reclamacions formulades sobre les llistes electorals, que han estat rebudes en el primer moment, han tornat a ésser examinades ara pel Tribunal Suprem.

Fins dintre de pocs dies no es coneixerà el nombre exacte de reclamacions admeses.

Harry Baur en una escena de "Los Miserables", que veuram aviat al Kursaal

D'un film a l'altre

* Al llenc del Coliseum continua triomfant la rubicunda i opulenta Mae West, la més autèntica de les vampiresses. Ella mateixa crea els seus personatges i els interpreta amb la rara perfecció de qui per haver-lo imaginat fa d'ells, en parlar-los al llenc, una veritable vivificació des del punt de vista psicològic, posant en descobert tot el més recòndit de la seva ànima. Així aquesta "Tira" domadora de Circ que representa en la pel·lícula, és un model d'atracció femenina, d'astúcia i descarament, i endemés, un veritable curs del difícil art de seduir els homes i burlar-se després d'ells. Així resulta la cinta amena, interessant i divertida, en la qual l'allegria i interès dels espectadors no decau ni un sol instant per obra de l'art de l'estrella, de les seves rèpliques enginyoses, de la rapidesa i enginy que deixen meravellat l'auditori.

Amb Mae West col·laboren un grup d'artistes, entre els quals sobresurt Cary Grant.

A tot el dit, "No soy ningún ángel", que és la producció que ens ocupa, s'ajunta una perfecta direcció de l'animador Wesley Ruggles, de ritme ràpid i escenaris variats, en els quals la vista de l'espectador troba motiu de constant esbarjo.

* A Bèlgica, amb motiu de l'estrena de "Se acabó la crisis", és produïda una gran expectació. Els comerciants, els fabricants, els industrials s'interessaren moltíssim pel dit film. Realment "Se acabó la crisis" enlènica d'una manera molt suggestiva, amena i atractiva la solució de la crisi. El valor espectacular del film, la bona música que enlènica l'excel·lent interpretació d'Albert Préjean i Danielle Darrieux feren la resta, així és, l'èxit que aconseguí a Bèlgica i a altres nacions on actualment es projecta.

* Hi ha fórmules per a tot. La crisi ha d'acabar-se. El problema pot resoldre's fàcilment. És qüestió de... veure el film "Se acabó la crisis", en el qual Albert Préjean, amb la nova estrella Danielle Darrieux, fan una divertidíssima paròdia de com pot vencer-se la crisi.

Aquest film ha estat qualificat a França com la rèplica europea a les produccions americanes de revistes amb argument.

El director de "Se acabó la crisis" és no res menys que Robert Siodmak, el feliç realitzador de "Tumultes", el film que tant agradà en la darrera temporada.

La música de "Se acabó la crisis" és fàrma molt aviat popular, puix que és del compositor Jean Lenoir, el qual ha creat moltes de les famoses cançons de Chevalier.

* Per fi Raimu apareixerà als nostres llencs amb motiu de l'estrena de la seva creació "Gedeon, Trampa & Compagnie", refocilant pel·lícula francesa.

Revolant la labor de Raimu figuren en el repartiment de "Gedeon, Trampa & Compagnie" Lucien Baroux i l'artista Edwige Feuillère, que hem pogut admirar en produccions de categoria de cares americanes.

Raimu en "Gedeon, Trampa & Compagnie" ens aporta una nova filosofia de la vida moderna, saturada de la seva gràcia i de la seva singular manera d'actuar enfront de les coses més serioses.

No cal dir que Raimu és l'encarregat de contagiar-nos el seu caràcter optimista i de fer-nos somniar en les mil delícies de la sort.

Les finances, els trucs, la genialitat, l'enginy figuren en el repertori de "Gedeon, Trampa & Compagnie".

* L'inecansable Club Cines, conegut pels empleats de l'empresa d'espectacles Cinematogràfica Nacional Espanyola, S. A. "Cines", ha organitzat per al dissabte dia 8 de desembre vinent, a les deu en punt de la nit, al Teatre Parthenon, un festival a base d'una funció teatral, durant la qual es posarà en escena la "Pulmonia doble", sota el següent repartiment: Manuel, senyor Pérez; Jesús, senyor Albalat; Diego, senyor García Varches; Julio, senyor Ro-

meu, Josep; Carlos, senyor López; el Doctor, senyor Poves.

A continuació seran presentats cinc notables artistes, cedit gentilmente per la Compañia Artística de Concerts de Barcelona: Empar Sánchez, nena prodigi, ballarina clàssica, de nou anys; Daniel Díez, baríton; García Sanahuja, tenor; senyoreta Vicenta Costa, soprano lírica; senyoreta Maria Anioite, tiple lleugera. Tots ells acompanyats al piano pel mestre concertista Josep Paltre.

L'acte acabarà amb un ball de gala, a càrrec de la "Cocktail Orchestra". El Club Cines es complau a convidar a aquesta festa tots els elements del ram cinematogràfic, clubs afins, amics i simpatitzants.

* La història de la Ventafores, encis i il·lusió dels dies infantils, és repetitiva, més prosaica, en els dies actuals. Té altres característiques, com és natural, però el fons és sempre el mateix. La força d'una il·lusió que es converteix en realitat per la mateixa força que porta en si.

"Hollywood conquistado", una de les pel·lícules Fox per a la temporada 1934-1935, ens parla novament d'aquest tema. Però, a temps moderns, nous costums. La il·lusió de la nova Ventafores, de tantes Ventafores de tot el món, no és altra que la conquesta de Hollywood i l'amor d'un astre cinematogràfic. Aquesta nova història és la que viu en aquesta pel·lícula la nova estrella de la Fox, Pat Paterson. És clar que aquesta conquesta és pràcticament impossible sense la benevolència intervenció de la fada protectora, que en aquesta ocasió no és tal, sinó ni més ni menys que Spencer Tracy, que s'enginxa en protector de la jove, ajudat pels seus col·laboradors Herbert Mundin i Sid Silvers.

Amb tan valuosos valadors no hi ha pas dubte que Pat Paterson ha d'arribar a refulgent estrella i a obtenir l'amor del galan John Boles.

Aquesta és la història de "Hollywood conquistado", la pel·lícula musical Fox a la qual col·laboren, junt amb els esmentats, Thelma Todd i Harry Green, entre molts d'altres, i que es projecta al "Femina".

* Totes les nacions compten amb el seu film màxim, amb la seva pel·lícula peculiar, en la qual es concentra tota l'esplendor i tota la potència artística del seu progrés cinematogràfic.

França, en "Se acabó la crisis", ha disposat totes les seves esperances, perquè en ella va posar el seu més gran entusiasme. Un nou "tandem" interpretatiu, format per Albert Préjean i Danielle Darrieux apareix per primera vegada en "Se acabó la crisis", ultra altres elements que es posaren en joc per tal d'aconseguir una obra cim.

Per a donar una idea dels mèrits del dit film, indicarem que a França i a Bèlgica fou presentat per l'acreditada casa Paramount.

* Radio Films ha estat la primera productora americana que ha aconseguit realitzar un film verament atractiu a la velleja apergamada i per a l'ancià venerable.

"Las cuatro hermanitas" és un cant a la generació d'arxius en davallada, és una sonata als costums d'antany.

"Las cuatro hermanitas" posa, de manifest l'ànima d'aquelles dones en flor, que, cunyit el seu cos de vespa sobre lampollos mirinyas, corrien com ocells alegres, saturant-ho tot amb la seva ingenuïtat molt segle XIX.

Frances Dee, Jean Parker, Joan Bennett i Katharine Hepburn, són aquestes quatre germanetes, que arriben a nosaltres, en l'adaptació de la novel·la nord-americana que a l'any 1868 va escriure Lluïsa May Alcott, amb el títol de "Little Women" (Donetes), i que ha estat llegida mundialment per totes les dones.

Aquest cant a la generació passada, aquesta manifestació de l'amor cast que guardava flors en un llibre i admetia com a suprem lliurament d'una ànima la possessió d'un guant perfumat, podrà ésser admirat molt aviat en extraordinària sessió de gala en el Cinema Maryland.

Aquesta realització Radio Films, que ultra portar noms d'extraordinari valor en el repartiment, com són els de Paul Lukas, Douglas Montgomery

Les estrenes

"Hollywood conquistado" - "Amor i cuartillas", dos bons films Fox

"Hollywood conquistado"

Femina Fox
Film titulat en anglès "Bottoms Up", producció B. G. de Silva; realització, David Butler; escenari, De Sylva, Butler i Sid Silvers; cançons, Adamson, Burton Lane, Whitching i Gus Kahn; vestits, Russell Peterson; fotografia, Arthur Muller; coreografia, Harold Hecht; direcció musical, G. Babalnikoff; amb el següent repartiment: "Smoothie" King, Spencer Tracy; Wanda Gole, "Pat" Paterson; Hal Reede, John Boles; "Limcy" Brock, Herbert Mundin; "Spud" Mosco, Sid Silvers; Louis Wolf, Harry Green; Judith Marlowe, Thelma Todd; Detective Rooney, Robert Emmet O'Connor; Lane Worthing, Delli Henderson; Secretari, Suzanne Warren.

Des que els productors s'adonaren que Hollywood, la fàbrica de films més important del món, era tot un altre món, i que es van convèncer que el nostre s'hi interessava—subproducte de la propaganda que en fer interessar-se pels films feia que el públic s'interessés pels qui els produïen, o a l'inrevés, no ens hi faren forts—els productors, que havien començat la indústria o l'art per presentar al públic les diverses facetes de la vida d'ell, trobaren en la vida d'ells i el seu personal una font insospitada de recursos.

Es aleshores que començaren d'arribar-nos films sobre la vida a Hollywood, i, cosa curiosa, el primer que recordem és titulat "Hollywood", quan Hollywood encara era quasi desconegut ací, en els temps que el cinema mut americà començava a dagañar la gran empena. Un film excel·lent.

Després d'aquests els films sobre la producció han estat innumerable; podrien dir que n'hi ha més d'aquest gènere que de tots els altres plegats—almenys proporcionalment—, i tots, uns més altres menys (també alguns gens) ofereixen algun interès i tots coincideixen en una cosa: en el càrrec satíric més aconseguit en uns, més atenuat en d'altres.

Ens calia, però, un film en què la sátira anés aliada a la poesia i que tot plegat tingues cert amargant simpàtic, una mena de "Tres hombres malos" del cinema, aquest admirable film Fox que voldríem veure realitzat pel cinema sonor, i aquesta mena de film, amb un títol que no és ben bé el títol adequat i amb la qualificació del film musical que no és ben bé la seva en el món, la Fox amb "Hollywood conquistado".

"Bottoms Up" era el títol original, és a dir, el fons cap amunt, és la història de tres miserables que no tenen cap altre recurs que, electritzats per un d'ells, fan d'una extra sense feina i a la darrera pregunta una estrella famosa, i quan ho han aconseguit, derrotats altre cop, s'entornen al seu recó.

Per portar una acció així es necessitava, naturalment, un actor d'una gran força i d'una gran acidesa, i cap com Spencer Tracy per encarnar aquest paper. Spencer Tracy és un actor que sap, potser com cap altre, expressar els sentiments en perspectiva, amb diversos plans diferents totalment els uns dels altres per bé que simultanis. En "Hollywood conquistado" fa el paper d'un desgraciat ple d'il·lusions i d'energia que arriba a Hollywood; es troba amb dos amics, un que acaba de sortir de la presó pel falsificació de xecs, l'altre que és guanya la vida venent cançons que ell cantava pels carrers. "Smoothie" comença per prometre'ls oro i el moro a base dels estalvis del cantor; troben una xicoteta que havia vingut de Toron-

i Edna May Oliver, porta la guspira violenta que trenca el romanticisme serer del film. Una guspira de gràcia, de simplicitat, d'audàcia moral, una dona extraordinària: Katharine Hepburn.

* Mai fins ara s'ha portat al llenc una producció musical de la grandària i de la fermesa de "Wonder Bar", l'espectacle que ens presentarà la Warner Bros First National aquesta temporada.

"Wonder Bar" no és una producció musical a l'estil de les que s'han presentat en aquests darrers temps. "Wonder Bar" és el producte d'una experiència fecunda, de profunds estudis, de tanteigs excel·lents. Es creia que ja no es podia fer res millor que "La Calle 42" o "Vampires 1934" o "Desfile de candieles"; però els realitzadors d'aquests films han sabut superar-se i realitzar, guits per l'experiència, aquest meravellós espectacle, en el qual tot és bell: l'assumpte, l'escenari, la música, les ballarines, el soloret, les estrelles que integren el repartiment. Kay Francis és la figura principal del film; al seu costat, Al Jolson, Dolores del Río, Ricardo Cortez, Dick Powell, Guy Kibbee, Fifi D'Orsay... Què més pot desitjar-se per un film dramàtic musical?

"Wonder Bar" és un espectacle que recordarà sempre el públic cinematogràfic. El drama del seu argument s'atenueja amb l'exhibició dels quadros de revista, entre els quals es remarca

el títol "No em diguis bona nit... l'esplendor del qual només podrà apreciar-se veient repetides vegades aquest espectacle, únic en el seu gènere.

* El lector s'imaginarà el graciós que ha de resultar veure a Raimu venent cotilles. Venent cotilles... quan les aspiracions de Raimu, en el film "Gedeon, Trampa i Compagnie", són les d'èsser milionari. Però cal començar per on es pugui, i l'oportunitat a Raimu se li presenta amb la fabricació i venda de cotilles, la qual li representa la gran ocasió de refer la seva sortuna, en el moment crític de sortir de la presó.

* M'ho nari, gran francès i vencedor de cotilles... és a dir, què com humorístic que Raimu amb la seva gràcia immortalitzada en el film "Gedeon, Trampa i Compagnie".

Molt aviat tindrem ocasió d'admirar aquest film, que a París ha causat una sensació enorme, perquè en el seu argument molts han volgut veure retratades les aventures d'alguns pseudofinanciers que amb divertits passos s'han sabut burlar de tots i amuntegar per a ells grans capitals.

* S'ha dit moltes vegades que per als grans espectacles no hi havia crisi. Proclamem-ho una vegada més, encara que la frase senti una mica a tòpic.

El fet ha tornat a provar-se amb "Cleopatra", la producció espectacular d'aquest any.

N'hi ha hagut prou amb què l'empresa del Coliseum hagi anunciat la venda de localitats perquè sobre la taquilla del primer Saló cinematogràfic de Barcelona hagin pogut un diluvi de demandes que des d'ara pot donar-se per descomptat el ple absolut de la sessió de gala que haurà de marcar la màxima solemnitat espectacular de la temporada 1933-1935.

El nostre públic, que segueix amb tan marcada atenció el moviment ci-

to amb un petit contracte que se li ha acabat i no gosa tornar a casa fracassada, i la imaginació de Smoothie decideix fer-ne amb els estalvis de Spud i el tipus de l'estafador, que li farà de pare, la filla d'un lord anglès en visita a Hollywood. Així s'introdueixen en el món del cinema i aconsegueixen, amb trampes, fer contractar la noia, que està enamorada d'un primer actor, amb el qual treballarà amb gran èxit. Però finalment es descobrirà tot i solament l'amor i el seu art salvarà la noia: els altres tornaran a ésser el que eren, però Smoothie aconseguirà, amb la seva energia, que l'estafador es mantingui pel camí del bé. I des de la seva miserable barraca sentirà per ràdio la salutació que els dirigeix la seva protegida des de

l'entrada del Teatre Xines, on es va a estrenar amb tota solemnitat la seva primera producció.

Evidentment, no es tracta pas d'un film realista; els que el veegin no pensaran pas, ni l'autor tracta de demostrar-ho, que a Hollywood les coses passen com en el film i que la ciutat sigui plena de miserables com els tres herois, disposats a sacrificar-se i a resignar-se, per tal d'augmentar l'influència d'aspirants a estrelles. La intenció del film és tota una altra: la sátira contra la manera de fer-se els èxits i la vida als estudis ve a ésser com una mena de demostració feta per tres professors que es retireixin un cop la pissarra plena de xifres i lletres, però, com quasi sempre sol succeir, resulten molt més interessants els professors que la demostració.

El film—John Boles i "Pat" Paterson són els herois i canten—té la seva part musical. Aquesta no faria pas necessàriament més interessant l'acció; però permet entre altres coses un quadre de revistes senzill, molt senzill però deliciós. En aquest quadre hi veiem John Boles en un tipus de galant còmic molt bo, i en una festa d'artistes sentim "Pat" Paterson cantar amb una paròdia d'accent anglès molt divertida. Un bon film, en una paraula.

Femina Fox
Film titulat en anglès "Hold That Girl", dirigit per Hamilton Mac Fadden; escenari de Dudley Nichols i Lamar Trotti; fotografia de George Schuefermann; decorats de Duncan Cramer; direcció musical de Samuel Kaylin; i interpretat, entre altres, per James Dunn (Barney Sullivan), Claire Trevor (Tony Bellamy) i Alan Edwards (Tom Mallory) i Perrell de Segura.

El film de rivalitats entre amics es combina ací amb el film d'amor i el film de periodistes i, naturalment, el film de gangsters. L'aspecte més interessant del film és, però, el primer, ja que ens presenta la rivalitat entre dos enamorats que, naturalment, no s'adonen de llurs sentiments o, almenys, de la seva correspondència, fins cap al final. Els rivals són un reporter i un detectiu, i la rivalitat està en què aquest no li vol donar mocicis i ella se les ha de cercar pel seu compte. Això, naturalment, porta aquesta atrevida xicoteta a perilloses aventures algunes de les quals tenen un caire grotesc extraordinari, per exemple, quan ella, en una agafada de ballarines de la dansa del ventall, se substitueix a una d'elles per intervenir-les i el jutge ja balla davant del tribunal.

El seu sistema de fer-se portar gratis a l'estrep dels cotxes particulars perquè tants que van en la seva direcció la posa en relació amb un home que resulta ésser un gangster, al qual allibera d'una dona que el vol fer víctima d'un xantatge. Però després quan descobreix que és també ha descobert un assassini ordenat per ell i és descoberta pels còmplices, de manera que aquesta decisió hi ha gangsters romàntics, el d'aquesta història se sacrifica, no direm com, després d'una persecució en auto molt ben realitzada. Un film ple d'incidències, una mica desllogat, és cert, però molt divertit i dinàmic i en el qual es demostra que sense actors extraordinaris també es poden fer bons films quan l'acció i l'argument s'ho porten.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Una escena del film Paramount "Cleopatra", que dilluns s'estrenarà en sessió de gala al Coliseum

Biografies curtes

PAT PATERSON

Pat Paterson va néixer a Bradford (Anglaterra). Aquesta jove, ara estrella de la Fox, pot dir-se que va néixer amb vocació teatral. La història de Pat Paterson és la mateixa de tants altres artistes que han triomfat i iracassat en l'escena i en el llenc.

A l'edat de deu anys va representar el seu primer paper teatral, i ja des de llavors totes les ambicions de la petita anglesa es fixaren a arribar a ésser una gran artista. La seva família, com de costum, no era de la mateixa opinió, i la col·locà, una vegada sortida del col·legi, en l'oficina d'una de les fàbriques de Bradford. Als quinze anys, Pat Paterson abandonà la llar paterna i es dirigí a Londres en busca de l'èxit. La jove artista no va arribar a conèixer els dies durs que han solert altres, ja que immediatament després de la seva arribada pogué obtenir un paper de relativa importància en el repartiment de l'obra teatral "Stop Flirting".

Després d'aquest primer treball, Miss Paterson empenygué una tornada que durà tres anys amb una altra companyia, al cap dels quals començà a treballar seguidament a Londres.

Una de les millors qualitats de la nova estrella Fox és la del·la veu i magnífica expressió que posa en les seves cançons. Per això no és d'estranyar que assolís gran èxit en les seves actuacions per la ràdio, i arribà a ésser el seu nom un dels més populars entre el públic londinenc.

Va ésser mentre cantava per la ràdio que fou escollida per un productor cinematogràfic. Aquest, meravellat en veure la puresa amb què es registrava la seva veu, la contractà immediatament per a treballar davant l'objectiu. Obtingué el seu primer paper cinematogràfic d'importància l'any 1931, en una pel·lícula anglesa produïda per a la Fox.

A continuació van venir altres interpretacions d'importància, essent conseqüència d'una d'aquestes darreres que Mr. Winfield Sheehan ordenà que es fes una prova especial de Pat Paterson, la qual li ha valgut un llarg contracte amb la Fox a Hollywood.

Als estudis de la Fox, Pat Paterson va conèixer el gran actor francès Charles Boyer, amb el qual recentment ha contractat matrimoni.

Pat Paterson fa la seva primera aparició americana per a la Fox en la producció musical "Hollywood conquistado".

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

SPENCER TRACY

Spencer Tracy va néixer a Milwaukee el dia 5 d'abril de 1900. S'educà a les escoles públiques de la mateixa localitat, d'on sortí per a cursar els seus estudis universitaris. A la meitat de la seva carrera abandonà la Universitat per tal d'entrar a l'Acadèmia Americana d'Art Dramàtic, en la qual estudià durant un any.

D'ací parteix la seva carrera teatral. Començant en petits papers, Spencer Tracy passà alguns anys treballant a l'escena. Al final, la seva caracterització del protagonista de l'obra "The Last Mile", li valgué el seu millor triomf i li guanyà un contracte amb la Fox, per al cinema.

Al llenc, Spencer Tracy començà interpretant els papers que en diem de "traidors". No obstant, el seu treball resultà tan convincent, que aviat passà a altres papers més simpàtics. Als seus darrers papers en "20.000 años en Sing Sing", "La ley del Talión" i "El poder y la gloria" i "Fuerzas humanas" li han consagrat com a una de les primeríssimes figures del llenc mundial.

En la temporada vinent, els admiradors de Spencer Tracy podran veure repetides vegades el seu actor favorit, ja que aquest ha interpretat per a la Fox les següents pel·lícules:

"Hollywood conquistado", amb la nova estrella anglesa Pat Paterson i John Boles, i que molt aviat s'estrenarà a Barcelona; "Noches de Nueva York", amb Helen Twelvetrees i Alice Faye, i "Maria Galante", amb l'estrella francesa Ketty Gallian.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

Un altre bon programa el del Femina, aquesta setmana.

EL MONDO DEL TEATRE

Notícies curtes

El tenor base Cristófor Altube, cantant al Liceu, ultra l'Empèrium, "Il Trovatore", òpera en la qual podrà lluir la seva esplèndida veu.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

* Ahir, a les cinc de la tarda, no ens va ésser possible entrar al Poliorama, de tanta com era la gentada que emplenava el vestibul. Feien "Madame". No calen comentaris.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

* Al Victòria hi va com a director d'orquestra el mestre Puentes. També hi va de primer actor Lledó, i de tiples l'Alfaga i Maria Teresa Planes. La resta de la companyia tenim entès que la porta el mestre Guerrero, de Madrid.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

* Per ara el circ miniatura del Novetats obre l'èxit que es mereix. El públic s'ha adonat que està al davant d'un espectacle únic i respon plenament el teatre cada dia.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

Nous proscrius

Entre els nous proscrius alemanys es troben: l'autor dramàtic Leonardo Frank, l'actor Corralie Neher i el director d'escena Erwin Piscator.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

EDEN CONCERT

NOVA EMPRESA
Nou de la Rambla, 12. - Telf. 19623
Gran èxit del vodevil sonor
Una tia por sorpresa

* Al Principal Palace ha començat allò d'haver d'adquirir les localitats amb tres dies d'anticipació si no es vol seure massa endarrera.

I és que "Las de los ojos en blanco", és una revista amb cara i ulls... en blanc.

A l'interès del que passa amb una altra que es fa al Paral·lel.

* "Audicions Intimes" — una branca de l'Associació de Música da Camera — presenta avui al "Casal del Metge", el cèlebre Quartet Galimir, agrupació musical que actuarà exclusivament per als socis de la dita entitat.

* Demà, l'Obrera de Concerts donarà la seva 100 audició. Ho faran amb tots els honors, car el seu fundador, el mestre Pau Casals, donarà un recital de violoncel·lisme tan sol el sap fer-ho.

* L'Associació de Cultura Musical no vol quedar endarrera i ens presenta en un mateix mes — el de desembre — dues eminències: Hoffmann, el gran pianista, i Francesc, el cèlebre violoncel·lista.

* Al Remea s'està assajant l'obra de Miquel. No fóra estrany que s'estrenés la setmana entrant. Caldria, però, vencer la dificultat que sempre representa desfer-se d'una obra que encara empena el teatre. Inconvenients que té el contranoe compromissos abans d'iniciar-se una temporada.

COLISEU POMPEIA
Travessera, 112 - Telf. 73331

Avui i cada dia, tarda i nit,
UNA NOUETAT TEATRAL
VALENTINA
EN QUATRE ACTES

TEATRE POLIORAMA
COMPANIA CATALANA

CADA DIA

Madame
Madame
Madame
L'obra que veurà tot Barcelona

LA MUSICA

Commemoració del primer centenari d'audicions musicals de l'Associació Obrera de Concerts

Resum d'activitats musicals

L'Associació Obrera de Concerts celebrà demà la seva 100 audició. Com és lògic, ha volgut festejar aquest esdeveniment amb la màxima solemnitat, i d'ací que sigui el propi Pau Casals, fundador de l'Obrera, el que demà actuarà com a violoncel·lista al Palau de la Música Catalana.

Al començament de la temporada de concerts vam publicar en aquestes mateixes columnes algunes dades respecte a la fundació i desenvolupament d'aquesta simpàtica entitat obrera; avui, però, hem pogut obtenir-ne de més interessants i concretes, i ens plau de publicar-les perquè són reveladores d'un esforç i d'una voluntat dignes d'elogi.

Uns breus comentaris ens permetran d'exposar, a grans trets, la trajectòria seguida per l'Associació Obrera de Concerts en la seva branca de manifestacions musicals.

D'ençà del concert públic celebrat el dia 8 de novembre del 1925, al Teatre Olympia, ran del qual fou constituïda l'Associació Obrera de Concerts, assolint tot seguit una considerable xifra de socis, hem vist com ha fet via en la seva missió cultural i social, amb una empena i un entusiasme moltes vegades superiors a la seva potencialitat econòmica i, per tal motiu, més meritoris.

La voluntat, l'abnegació i la generositat de tots els qui durant aquests nou anys de vida de l'Associació han intervingut en el seu infantament i creixença, són les virtuts que, practicades per cadascú d'ells, han fet possible la consolidació d'aquesta obra, en un dels seus aspectes més cabdals: les manifestacions musicals.

Es seguint el camí emprat pel seu fundador — qui no solament ha vingut inspirant i animant en tot moment les tasques de l'Obrera, sinó que ha intervingut personalment i actual gairebé en la meitat de les festes musicals celebrades — com veiem uns ar-

Associació Obrera de Concerts
Demà, diumenge.
100
Audició a càrrec de l'eximí Mestre
Pau Casals

L'Institut Orquestral de l'Associació Obrera de Concerts en una visita que feu al mestre Pau Casals a la platja de Sant Salvador.

tistes eminents que tot seguit volgueren col·laborar d'una manera decidida i generosa en la seva filantròpica obra: el mestre Joan Lamote de Grignon; els pianistes Blanca Selva i Blai Net; el violinista Joan Macià i les cantantines Concepció Badia i Pilar Rull; i més tard, Marcel Maas, Jelly d'Arany, Maurice Eisenberg i molts d'altres que farien interminable aquesta llista. I és amb aquests artistes que, tot just començades les tandes d'audicions simfoniques per l'Orquestra Pau Casals, són intercalades d'una manera circumstancialment una sessió de música de cambra i unes audicions per la Banda Municipal de Barcelona, en un nombre total de vuit concerts extraordinaris, acabant ací (any 1929), aquesta primera etapa de l'actuació de l'Obrera.

La trajectòria de les activitats en aquests primers anys de l'Associació ieu veure la ineludible necessitat d'expansió: les i és així com en començar el curs 1929-1930 foren incorporades a les dues tandes de concerts orquestrals que venien celebrant-se altres tantes sessions de música de cambra, fent un total de dotze concerts anuals reglamentaris. Element mínim per a desenvolupar, amb un resultat positiu i amb l'extensió que reclama una cultura musical.

A partir d'aquell moment, el camí ascendent ja no té aturador: és augmentat el nombre de les audicions; són renovats constantment els repertoris musicals; hom fa coneixença amb autors de les més diverses escoles i tendències: són admirats i aplaudits un gran nombre d'artistes notables i presentats davant de l'orquestra eminents mestres directors i compositors.

Extret dels corresponents programes, hem fet un treball estadístic complet: un veritable historial de les cent primeres audicions, que conté totes les dades referents a concerts, autors, obres, formes musicals, interpretats, etc. Les múltiples relacions i comparacions existides del nostre treball ens permeten d'oferir el panorama interessant que palesa el grau d'activitat de l'Associació Obrera en matèria de concerts, alhora que convida a una sèrie de suggestions sobre realitat i futures possibilitats.

Convençuts del seu interès, es tenia la intenció d'editar i repartir als socis d'aquella entitat una Memòria, amb motiu de la festa de demà.

Destriant el nombre global dels 100 concerts, veiem que se n'han celebrats 64 d'orquestra, dels quals 25 amb solistes i 4 amb solistes i cor; 32 audicions de música de cambra; 3 concerts corals i un recital d'orgue.

Han col·laborat en els concerts d'orquestra, 34 solistes instrumentals i vocals i l'Orfeó Gracienc. Han ocupat el lloc de direcció en aquests concerts 23 mestres directors. Les audicions de música de cambra han estat a càrrec de 67 artistes solistes, alguns d'ells com a part integrant d'onze conjunts instrumentals.

S'han interpretat 520 obres de més o menys dimensions, originals de 154 autors distints, i de les quals es comp-

ta un total de 608 execucions. 18 compositors han intervingut en la interpretació de 46 de llurs obres, ja sigui com a directors o executants.

Han estat donades en primera audició 45 obres, 11 de les quals eren estrenes.

Les obres que han assolit almenys una repetició en els programes són 68. Cal remarcar entre elles: l'Ària de la "Suite en re", de J. S. Bach, que ha estat interpretada 6 vegades; l'Obertura de "Der Freischütz", de Weber, 5 vegades; l'Obertura d'"Eis Mestres Cantaires", de Wagner, 4 vegades.

Venen després 15 obres amb 3 audicions i 50 obres amb 2 audicions. Els artistes interpretadors sumen en total: 21 conjunts i 124 solistes, repartits com segueix:

Orquestres, 6; Cors, 4; Agrupaments de cambra, 11; Mestres directors, 20; Conferenciant, 1; Arpista, 1; Organistes, 2; Pianistes, 30; Violonistes, 24; Violistes, 6; Violoncel·listes, 11; Contrabaixistes, 2; Instrumentalistes de vent, 9; Cantants, 12.

D'aquests artistes, 18 conjunts i 91 solistes són catalans.

Entre els interprets que han produït més llurs actuacions, figuren en primer terme:

Conjunts: Orquestra Pau Casals, 55 concerts; Banda Municipal de Barcelona, 5; Orfeó Gracienc, 4.

Mestres directors: Pau Casals, 43 concerts; Joan Lamote de Grignon, 10; Eduard Toldrà, 4; Joan Balcells, 4.

Solistes: Concepció Badia d'Agustí (soprano), 6 concerts; Blai Net (pianista), 6; Pere Vallibera (pianista), 6; Esteve Gratacós (flautista), 5; Blanca Selva (pianista), 4; Concepció Caliao (contralt), 4; Eriic Casals (Violonista), 4; Pau Casals (Violoncel·lista), 4.

Dels interprets que han donat més quantitat d'obres, només esmentarem per la seva considerable importància: l'Orquestra Pau Casals, amb 236 execucions de 188 obres de 73 autors distints, i el mestre Pau Casals, en el seu doble aspecte de director d'orquestra i violoncel·lista: 183 execucions de 147 obres de 53 autors.

Entre els festivals o sessions especials dedicades a autors o escoles de terminades esmentarem per ordre cronològic els següents:

Sessió commemorativa del Centenari de Beethoven: Sonates per a piano i violí, per Blanca Selva i Joan Macià. — Festival de Música Catalana: Orquestra Pau Casals, solistes i cor. Audició del poema "La nit de Nadal", de J. Lamote de Grignon. — Festival Beethoven: Orquestra Pau Casals, solistes i cor. Audició de la "Novena Simfonia". — Sessió Beethoven: Sonates de piano i violí, per Blanca Selva i Joan Macià. — Sessió Beethoven: Trios (piano, violí i violoncel·la), pel Trio de Barcelona. — Festival de Música Catalana: Per l'Orquestra Pau Casals. — Sessió Arnold Schoenberg: Per l'Orquestra Pau Casals, Concepció Badia, Alexandre Vilalta, sota la direcció d'aquest eminent compositor. — Sessió Joan Manén: Per l'Orquestra Pau Casals i Pere Vallibera (piano), sota la direcció de Joan Manén. — Sessió commemorativa del Centenari de Brahms: Per Joaquim Pena, Concepció Caliao. — Festival coral rus: Pel Cor de Cossacs del Don Direcció: Serge Jarov. — Festival de Música Catalana: Per la còpia "Barcelona-Albert-Marti". — Commemoració del primer centenari d'audicions de l'A. O. de C.: Recital de violoncel per Pau Casals.

Any 1929: Orfeó Català, 1930: Recital de violoncel Pau Casals, 1931: Orquestra Pau Casals, Ernest Halfter, 1932: Recital de violí Francesc Costa, 1933: Orquestra Pau Casals. (Audició de l'Oratori de Mozart "David Penitent", per orquestra, solistes i cor). 1934: Presentació de l'Institut Orquestral de l'A. O. de C.

Ultra aquests festivals i concerts especials, fóra ara molt interessant poder esmentar a les obres més importants que s'han executat. La temença d'allargar-nos excessivament, ens priva de fer-ho.

D'entre la quantitat d'obres que musicalment o artísticament mereixen una distinció cal remarcar, però, pel

Circ al Novetats

Gnidley Circus Liliput

S'ha presentat al Teatre Novetats un complet programa de circ... en miniatura podem qualificar. Es tracta del "Gnidley Circus Liliput", renomnat circ de liliputencs que executen tot un programa complet de circ.

L'espectacle que ens presenta el "Gnidley Circus Liliput" és concís, el suficient per a donar-nos una visió de conjunt de les característiques més rellevants d'aquest gènere, i són execu-

marcialitat i justesa. Hi ha encara uns números musicals que consisteixen en unes danses clàssiques i en unes altres de modernes. Hem de remarcar també el repiqueteig damunt d'una taula sonora.

En resum, un espectacle que es fa agradable, tant per la precisió amb què són executats tots els números com per la simplicitat dels seus interpretats. Es per això que aquest espectacle no és, com s'ha pogut suposar, exclusivament per a infants, sinó que resulta divertit per a tothom. La prova és que en tots els números foren molt aplaudits, havent de sortir a saludar diverses vegades tant els artistes com el seu director. Llavors, que la seva actuació a la nostra ciutat sigui tan curta.

PRINCIPAL PALACE
PALAU DE L'ESPECTACLE
COMPANIA DE REVISTES
MARGARITA CARBAJAL
Avui, dissabte, tarda:
TRES GALLINAS PARA UN GALLO
Preus populars
Nit, a les deu
L'èxit sense precedents
La super-revista
LAS DE LOS OJOS EN BLANCO

ESPANYOL — Cal veure AQUESTA NIT I MAI MES
per EMILI VENDRELL
i M. TERESA KLEIN

Els programes del Remea

Al cartell del Remea, ja prou interessant amb "La Plaça de Sant Joan", l'obra de Josep Maria de Segarra que ja porta quaranta-dues representacions amb el més gran dels èxits per al seu autor i interprets, ve a donar

ESPANYOL — Cal veure AQUESTA NIT I MAI MES
per EMILI VENDRELL
i M. TERESA KLEIN

un nou i poderós al·licient l'episodi històric contemporani "Una vegada era un príncep...", d'Apelles Mestres, amb la qual cosa des d'avui el programa diari del Remea està format per dues obres, cinc actes, amb noms de la solvència teatral de Segarra i Apelles Mestres.

ESPANYOL — Cal veure AQUESTA NIT I MAI MES
per EMILI VENDRELL
i M. TERESA KLEIN

Per als infants, els dijous i diumenges a la tarda segueix "Quimet i rei de Xauxa", deliciosa novel·la d'aventures, amb la qual la tropa infantil es diverteix, identificada amb el seu heroi "Quimet", el mateix "Quimet" que acompanya "Titella" en un magnífic viatge per països de llegenda, i que ara, sentint la nostàlgia d'aquelles terres, hi torna i és proclamat rei.

ESPANYOL — Cal veure AQUESTA NIT I MAI MES
per EMILI VENDRELL
i M. TERESA KLEIN

Simultàniament a "Una vegada era un príncep..." s'ha muntat "Una veu llunyana", de Joan Miquel, obra veritablement interessant, tant per la personalitat literària del seu autor com

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

per les incidències a què donà lloc en ocasió del premi Iglesies 1933. La comèdia està molt avançada, i aviat estarà en condicions d'estrenar-se.

ROMEA — ELS GRANS EXITS: LA PLAÇA DE SANT JOAN UNA VEGADA ERA UN PRINCEP.

TEATRE NOUETATS
AVUI, TARDÀ I NIT,
GRANDIOS EXIT DE LA FORMIDABLE ATRACCIO MUNDIAL

GNIDLEY'S CIRCUS LILIPUT
Cada dia, l'èxit líric de l'any
CURRO GALLARDO

CLASSIFICACIÓ PER FORMES MUSICALS

	Autors	Obres	Cions
Orquestra	76	173	223
Orq. solistes i cor	23	39	39
Orquestra de vent	20	30	31
Piano	17	42	44
Violí i piano	25	36	42
Violoncel·la i piano	11	13	13
Dos pianos	4	4	4
Dos violins	4	5	5
Trios	3	6	6
Quartets de corda	13	18	20
Quar. c. amb piano	3	3	3
Quintets i sextets	8	8	8
Orgue	7	9	9
Còpia	13	13	13
Lieder	38	101	103
Cor	26	41	44
Conferències	1	1	1

CLASSIFICACIÓ PER NACIONALITAT O ESCOLA DELS AUTORS

	Autors	Obres	Cions
Catalans	43	131	140
Germànics	30	234	295
Russos i belgues	25	48	52
Russos i polonesos	18	43	45
Italianes	16	22	20
Altres autors ibèrics	11	18	19
Anglesos	5	6	6
Txecs	2	3	4
Hongaresos	2	7	7
Noruecs	1	6	6
Japonesos	1	2	2

QUARTET GALIMIR DE VIENA

Avui a

AUDICIONS INTIMES

CASAL DEL METGE

"Audicions Intimes", la prestigiosa filial de l'Associació de Música da Camera, sap donar sempre als seus concerts aquell punt d'interès que atreu el veritable amant de la música.

Ara ens porta el "Galimir Quartet", de Viena, del qual hi ha excel·lents referències pels nombrosos concerts que porta donats a Àustria, a Alemanya, França i Itàlia. Avui dona el seu primer concert: tindrem, doncs, el gust de sentir-lo i jutjar-lo; però ja des d'ara aquests joves concertistes s'han guanyat les nostres simpaties pel fet de veure figurar en el seu repertori diverses obres d'autors contemporanis,

com Alban Berg, Jacobi, Vogel, Kornfeld, Schönberg, Gossens.

En ocasió dels dos concerts al Casal del Metge, per a "Audicions Intimes", ens faran conèixer una obra del més positiu interès dintre de les tendències creades per Schönberg: la "Suite Lirica", d'Alban Berg, considerat mundialment com una de les figures preeminentes de la generació musical jove. L'èxit de la seva ja famosa òpera "Wozzeck" l'ha confirmat en la seva posició de capdavaller entre els compositors actuals.

La "Suite Lirica" està formada per tres fragments de curta durada, d'una

perfecte equilibri arquitectural i instrumental. Línies sinuoses, abruptes, fantasmagòriques, van entreteixint-se entorn dels dotze semitons schonberguans en una infinitat de combinacions contrapuntístiques, rigorosament ordenades. I malgrat aquesta aparent algebraica, les línies generatius porten una tensió, un alè vital, un positiu lirisme que fan de la "Suite Lirica" una obra molt interessant, l'execució de la qual ofereix unes dificultats gairebé inabundables.

El "Quartet Galimir" completarà els seus dos programes amb obres de Mozart, Beethoven, Schumann, Schubert i Debussy.

Gran Teatre del Liceu

Avui, última representació de

BORIS GODUNOV

pel cèlebre artista

ZALESKY

Comiat de la companyia russa

Demà, a la tarda: Última de

El Cavaller de la Rosa

Dimarts: Funolò popular, amb preus populars

Dijous:

I PURITANI

pels cèlebres artistes Capell, Lázaro, Granforte

Es despatxa a Comptadoria

NOTICIARI DE BARCELONA

Pels Centres Oficials

GENERALITAT

Cancel·lació d'un préstec. — La Cooperativa de Productors de Pedra, de Caldes de Montbui, ha fet efectiu a la Tesoreria de la Generalitat de Catalunya, la quantitat de 13.000 pessetes en cancel·lació d'un préstec que li fou atorgat, i la de 661'10 pessetes en concepte d'interessos devengats pel mateix préstec, i així ha quedat saldat el préstec de pessetes 20.000 que li fou concedit per la Generalitat de Catalunya, i del qual solament en foren lliurades les esmentades 13.000 pessetes.

Butlletí oficial de la Generalitat. — En el seu número d'ahir publica, entre altres les següents disposicions:

Presidència. — Orden disposant de la reorganització del "Institut d'Investigacions Econòmiques", a cuyo efecto se convoca a todas las entidades, empresas o particulares considerados como fundadores o miembros del "Institut" a una reunión para designar la Comisión que habrá de llevarla a cabo.

Orden reificando la redacción de la parte dispositiva de la de 16 de los corrientes, en virtud de la cual don Manuel Miró y Esplugas cesa en su cargo de Director de la Caja de Crédito Agrícola y Cooperativo.

Orden disponiendo que el Jefe del Departamento de Economía y Agricultura actuará de Presidente-Delegado de la Generalidad, en la Junta Reguladora de Contingentes y la formación de un censo de los productores agrícolas o sus agrupaciones y otro de los exportadores u organizaciones de los mismos, a los efectos que se indican.

AJUNTAMENT

El Negociat de Política Social. — El Butlletí de la Generalitat del dia 15 inserí un Ordre de la Presidència, establint diverses facilitats per a la construcció de voreres i assenyalant als contractistes que habitualment es dediquen a aquests treballs, l'obligació de trametre al Negociat de Política Social, relació de les plantilles normals d'obres que es dediquen als dits treballs extraordinaris de què es tracta.

Com que aquests contractistes no han donat compliment, en general, a aquesta disposició, es recorda per la present que per al pagament de les relacions d'obres que acrediten, sempre que el dit pagament correspongui a l'Ajuntament, serà condició precisa acreditar haver donat compliment a l'Ordre de la Presidència de la Generalitat, en relació amb la possible admissió d'obres latorats a la Borsa del Treball.

Serveis realitzats pels zeladors del Negociat d'Inspecció de Provenients. — Han realitzat, des del 15 del passat mes d'octubre, fins al 15 de novembre, els següents serveis: 1.300 mostres d'olis, vins i licors, enviades a l'anàlisi; 120 mostres de cafès, espècies, formatges, mantegues, pastes per a sopa i embuts, que motivaren diverses sancions per adulteració; també s'han parat a efecte 1.246 comprovacions en envasos i mesures de licor, vi, oli i cereals, que han donat lloc a la imposició de multes en els casos de frau, així com en els de desnivell de balances, pesos curts, etc. Finalment, s'han verificat 743 inspeccions en altres tantes motlges per infringir les vigents ordenances municipals, per manca de condicions d'higiene i sanitat i per altres diverses causes. La inscripció municipal de proveïments, ha pogut aprovar, en aquests darrers temps, una molt notable disminució en els casos d'adulteració d'aliments, fins a l'extrem que durant la permanència de l'alcaldia accidental ha quedat reduïda aquesta adulteració en més d'un 80 per 100 de la normal.

La Penócia de CoHocació Obrera. — La Presidència de la Generalitat de Catalunya, per ordre inserida al Butlletí del dia 15 d'aquest mes, disposa el tancament de les Agències de CoHocació privada, i facultà la Penócia de CoHocació, per dictar una completa reglamentació d'aquelles.

Les dites Agències se subdivideixen en dos grups: de CoHocació domèstica i de CoHocació artística.

Per la fa a les de CoHocació domèstica, els serveis que ara realitzaven, els iniciarà aviat la Borsa Municipal de Treball.

Quasi a les artístiques, existeix el propòsit d'arribar a la seva coHocació.

En l'un i en l'altre cas, els

interessats no han de suspendre la seva actuació, fins que no hagi estat aprovada la reglamentació que elabora la Penócia, pel senyor president de la Generalitat, per a la qual cosa té aquests un termini encara no extingit.

Per successives notes, i adhuc utilitzant l'amable col·laboració de les emissores de Ràdio, es donarà compte a l'opinió de les actuacions que es desenvolupin sobre el particular.

Pavimentació. — Com que s'ha de procedir a la renovació del paviment del carrer de Castillejos, entre Almogàvers i Ali Bay, amb formigó asfàltic, d'acord amb el que estableixen les disposicions municipals vigents, prevenim els propietaris de finques d'aquell tros de carrer, que realitzin les obres que els calgui fer, començant-les dins dels 15 dies següents a aquesta notificació, passats els quals i practicada la nova pavimentació, no seran concedits permisos per a l'obertura de rases en aquella via fins passats dos anys de l'acabament de la pavimentació.

Conselleria de Governació

Ahir al migdia el senyor Carreteres Ponç no va rebre els periodistes. Els féu dir, per conducte d'un dels seus secretaris, que no tenia notícies per a comunicar-los.

Auditoria militar

Denegació d'un recurs d'apel·lació. — El jutge militar senyor Silveira Canyades comunicà ahir als periodistes que l'Auditor de la Divisió senyor Ferrer havia denegat el recurs d'apel·lació presentat contra el processament dels membres del Patronat Universitari acusats del delicte suposat de col·laboració en els fets del 6 i 7 d'octubre propassats.

En virtut d'aquesta resolució continuen detinguts preventivament a bord de l'"Uruguay" els esmentats membres del Patronat doctores Pompeu Fabra, Bosch Gimpera i Antoni Tries-Pujol, detinguts arran d'aquells fets.

Visites. — Ahir al matí estiguéren a l'Auditoria militar el senyor Marcell Domínguez i l'ex-rector de la Universitat senyor Eusebi Díaz.

Consell de guerra ajornat. — Ahir al matí havia de celebrar-se el consell de guerra contra quatre processats acusats d'haver trolejat la guàrdia civil que protegia un tramvia. El fet va cedre per al Poble Nou.

Sanomenen Joan Marqués, Director Parais, Baptista Aguiló i Josep Granero. Degut a que no hi havia de presentar-se Agustí i que els altres tres, els quals fructuaven de llibertat provisional, no varen fer-ho, es va suspendre la vista de la causa.

Una causa per coaccions. — Ha estat ordenada la incoació d'una causa contra Viceuq Guerrero Selva, per haver coaccionat els obrers de la casa Ford.

Al·litrats sota fiança. — Ha estat ordenat que siguin posats en llibertat set dels processats de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, sota fiança personal.

Reforma d'auto de processament, denegada. — El jutge senyor Urrutia ha denegat la reforma d'auto de processament que han sol·licitat el doctor Cortés, Martí Casals i Antoni Santamaría.

Causa elevada a plenari. — Ha estat elevada a plenari la causa que s'instaura contra el vicerector Ramon Roca Soler, el qual es nega a traslladar amb el seu auto, el dia 6 d'octubre.

Delinqüent que és conduït a Barcelona. — La guàrdia civil de Sant Pau d'Ordal ha conduït a Barcelona, per tal de presentar-lo a l'Auditoria, el delinqüent Miquel Vendrell, com a complicat en els darrers fets.

Detenició. — Han ingressat a l'Auditoria de la Delegació de l'Estat, rigorosament incommuniats, el propietari i el dependent d'un bar del carrer Nou de la Rambla. Sembla que la detenció està relacionada amb una troballa d'armes.

Actuacions judicials. — Ahir tornà de Lleida on anà per instruir diverses diligències, el capità de cavalleria senyor Ferran Lefori Ribéu.

La causa per l'atracament a un estand. — El llinat senyor Subiràs, jutge d'aquesta Auditoria, instrueix la causa per l'atracament a l'estand.

tracament a l'estand senyor Carró i contra els processats Lluís Garcia Monse i Josep Costa Puig.

Encarrec de diligències. — El senyor Blasco ha estat encarregat de diligències els fets ocorreguts a Lleida contra els delinqüents Emili Delgado Roig i Ramon Janste.

Una causa per robatori a mà armada. — El jutge comandant senyor Plaza instrueix la causa per robatori a mà armada, del qual fou víctima el senyor Caballeria, empleat de la Productora Catalana, al carrer de Wad-Ras, fa una quantia dies, i el sumari contra Joan Arias González, per llinatja d'armes.

Quàdrils d'assalt alliberats. — Ahir foren alliberats 45 guàrdies d'assalt dels que estaven presos a Montjuïc i que havien pertanyut a la Generalitat.

La causa pels fets de Font-rubí. — El capità senyor Fiolé té al seu càrrec la causa per les denúncies rebudes pels fets passats a Font-rubí.

Consell de guerra autoritzat. — Ha estat declarada conculsa la causa contra Maria Pérez Rodríguez, per insulte a la força armada i autoritzada la celebració del Consell de guerra.

Iniciació de sumari. — S'ha ordenat la iniciació del sumari contra Joan Torrents i Ribes i Modest Polit, per excelsió a la rebel·lió.

Delinqüents a disposició de l'Auditor. — Han estat delinqüents i posats a disposició de l'Auditor de guerra Ramon Pérez Casanoves, Ramon Basesas Tell i Manuel Salter Navarra.

Els dos primers, complicats en els fets sediciosos, i el tercer, reclamat per un jutge militar, com a desertor.

Suplimentari denegat. — Haver estat denegat el suplimentari per a processar el diputat senyor Marial, l'Auditor de guerra ha donat les ordres oportunes perquè fos alliberat.

A disposició de l'Auditor. — Han passat a disposició de l'Auditor, el qual els assenyalat el jutge que els correspon, amb els sumaris on apareixen encartats, els agents de la Generalitat Joan Viera Roca, Alfons Raspall Paquera, Rafael Martí i Miralles, Gregori Gràcia Lajustle i Joaquim Sales Puig.

També han passat a disposició de l'Auditor Ramon Sánchez Cebrian, Pere Rosa Preter, Jaume Vernet Archueba i Jaume Vila i Montorell, complicats en els fets de Granollers.

Causas sobreesquedades. — Han estat sobreesquedades les causes següents: Una contra Lluís Salvador Andreu, per rebel·lió; una altra contra Marçal Amat i un altre, Jeroni Santomà i un altre, Emili Sánchez i un altre, per excelsió a la rebel·lió, i la instrucció contra Brauli Puig i un altre, per coaccions. També ha estat sobreesquedada la causa que es segueix contra Josep Celso Vinyoles i Carlos Cals Vinyoles.

Prefectura de Policia

Detencions. — Han estat detinguts quatre individus que estaven reclamats per diversos jutjats militars.

Delinqüents per haver pronunciat frases injurioses per als agents de policia i per coaccions.

A la fàbrica Vila la policia va detenir Agut Heredia, la qual, on presentant-se els agents va pronunciar frases injurioses. També ho fou, a la mateixa fàbrica, Agustí Farguelli Homedes, de 40 anys, acusat d'haver coaccionat els obrers de la fàbrica.

Denúncia. — El xerif Carlos Izquierdo va denunciar a la policia que uns desconeguts li llogaren el taxi a la Ronda de Sant Antoni, que marxaren cap a Pedralbes i que en desorbi, li llogaren la mans, li robaren l'auto i després el deixaren abandonat en un barranc.

Detencions. — Per la policia ha estat detingut darrerament Manuel Salto Nadal, reclamat per l'autoritat militar de Lleida, com a suposat complicat en els fets revolucionaris en aquella ciutat; també han estat detinguts, reclamats per diversos jutjats militars, per la mateixa causa, Joan López Sogon, Josep Benegas Companya i Joan Bazaras Pous.

A las Ramblas fou detingut Joan Martí Zubeldia, al qual s'acusava d'haver pres part en els successos revolucionaris.

Al dit individu, que pertany a l'Aliança Obrera, li foren ocultats uns fulls clandestins i una llista de subscripció per premsa. Fou traslladat a la Prefectura Superior de Policia.

Ha estat aixecada la clausura d'un local d'Aliança Obrera. — Per ordre del comandant militar de Badalona, ha estat aixecada la clausura del local Aliança Obrera, situat al carrer de la Creu, 54, la qual tingué efecte a conseqüència dels darrers successos.

Noies detingudes per repartir fulls clandestins. — A l'estació de França foren detingudes Núria Oliver, de quinze anys, i Florencia Escudé, de vint. La primera té antecedents com a sindicalista, i ha estat detinguda diverses vegades per repartir fulls clandestins.

Els agents de policia arribats a Barcelona són 180. — El Cap Superior de Policia Interi va manifestar ahir als periodistes que havien arribat el total dels agents de policia que varen destinats a Barcelona, els quals sumen 180 entre tots.

Sols ha assenyalat la brigada i la comissaria on han estat destinats, i s'espera que amb aquest augment es normalitzarà la vida policia i la detenció dels autors de fets delictius.

Sabem que molts dels nous agents, principalment els que

van destinats als pobles, no tenen placa ni carnet. Els serà lliurat un volant que acrediti llur personalitat i el carnet que ostenten.

Lladres delinqüents. — Han estat detinguts setze individus coneguts com a lladres i carteristes. Entre ells figura Rafael Toro Madrid, un dels carteristes més famosos i que no havia estat detingut des de fa molts anys.

Comandancia Militar

Visites. — Ahir al matí complimentaren el general Batet, els generals Pozas, Niquel i Sampedro, coronels Morilla, Garrido, Escalera, Moracho, Cabanyes i Magistat; el president de la Generalitat, tinent coronel Sr. Marull Jiménez; el delegat del Treball senyor Batalla; i els senyors Joan Mestres, Pau Nicolau, Aureli Gofí, administrador Principal de Correus acompanyat del secretari Juli Reizabal; Rafael Ferran Nos, Manuel Terrés Trueba i Josep Rodin Vidal.

Tribunals i Jutjats

CAUSES VISTES AHIR

A la Secció Primera es va veure una causa per furt de carxofes en un camp de Sant Peli contra Pascual Pedrero i Isidre Soto. Els va ésser aplicada la pena de dos mesos i un dia de presó.

A la Secció Tercera va comparexer Joaquim Fàbrega, el qual va ésser investit amb l'autoritat que guanya un altre cotxe. El fiscal va demanar que li fos aplicada una multa de 500 pessetes i 200 d'indemnització.

A la Secció Segona es va celebrar, a porta tancada, una causa per delictes contra l'honestat contra Guillem Swinckhies. El fiscal va sol·licitar la pena de dos mesos i un dia de presó i 5.000 pessetes de multa.

VARIA

Ha estat declarat closa i tramesa a l'Auditoria, la causa d'urgència instruída contra els carters Belda i Castellote, arran dels fets ocorreguts a l'Administració de Correus el dia 5 d'octubre.

Davant del Jutjat número dos va declarar ahir la vidua de Miquel Rovira, amb motiu de l'assassinat d'aquest, ocorregut a Badalona la nit del 12 de maig de l'any 1933. Les seves declaracions van resultar desfavorables per als que estan processats arran d'aquest fet.

Butlletí Pedagògic

UNIVERSITAT AUTONOMA

Dimissió del Degà de la Facultat de Farmàcia. — El doctor Deulofeu, degà de la Facultat de Farmàcia de Barcelona, presentà ahir la dimissió del seu càrrec. Interinament ocupa el Deganat el vice-degà doctor Pabanas.

Defunció d'un catedràtic jubilat. — Ahir al matí morí a la nostra ciutat el que havia estat catedràtic jubilat de Química Inorgànica de la Facultat de Ciències, doctor Eugeni Mascarenyes.

En salutació als periodistes, el doctor Mar, rector accidental, dedicà frases d'elogi a l'esmentat professor i recordà que en el discurs d'obertura de curs de l'any 1924 el havia fet destacar la tasca científica del doctor Mascarenyes, el qual fou jubilat aquell mateix any.

Comissaria d'Ensenyament. — Com a costum, el senyor Prieto Bances dedicà tot el matí a visitar els centres docents de la nostra ciutat, en especial els Grups Escolars.

A favor de l'ensenyament autònom. — La Societat Catalana de Pedagogia ha enviat al senyor conseller general de la Universitat de Barcelona, el següent ofici:

"La Societat Catalana de Pedagogia, que com a entitat científica es preocupa profundament pels problemes universitaris, té l'honor de dirigir-se a V. E. per exposar-li el fervent desig que, tenint en compte els resultats docents ja obtinguts per la nova estructuració pedagògica de la Univer Autònoma de Barcelona, i aquesta mantinguda en les seves files directius principals per creure que es realitza amb ella una organització docent molt superior a l'obtinguda amb els antics plans d'estudi."

Visquí V. E. l'any 1933. — Barcelona, 27 de novembre de 1934. — Signat: El president, P. Martínez Garcia; el secretari, J. M. Girona Cuyas."

ENSENYAMENT SECUNDARI

Títols de Batxiller. — Pel Receptor han estat signats títols de batxiller a l'honor dels alumnes següents:

Francisca Puig Cardona, Tomás Rosell Roura, Ramon Ramos Vives, Josep Angel Espinosa Marín, Manuel Puertas Casamitjana, Victòria Soldevilla Escondón, Francesc Bertrán Mas, Robert Mauri Medina, de l'Institut Maragall.

Lluís Delzor Civit, Pere Garcia Canturri, Joan B. Matas Perpiñá, Joan Burguimón Maniñell, Angel Pérez de la Rosa, Pere Vidal Brunet, Julià Alvià Comenge, del de la Seu d'Urgell.

Vicenç Jimeno Arenas, Joan Goy Bosch i Eduard Guix de Lluc, del de Lleida.

Santiago Sabaler Mut i Gabriel Oliver Dipàs, del de Palma de Mallorca.

ELS MESTRES

Degant de Mestres Nacionals de Barcelona. — En compliment de l'acord pres en la darrera assemblea general, la Comissió nomenada per a la formació de la candidatura provisional, convià a tots els associats a civilar-li a nom de la dita Comissió i al domicili social — les suggerències que s'agreguin afeint, fins al dia 10 d'aquest mes, i els recorda, ensems, que no s'oblidin de signar-les. Els adreça a praveir adn: degà, tresorer, secretari i tres vocals.

ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

ESTUDIS UNIVERSITARIS CATALANS

Curs de Geografia. — El curs especial de Geografia Comarcal de Catalunya, corresponent als Estudis Universitaris Catalans

que professa el senyor Pau Vilà, començarà avui, dia primer de desembre. Les lliçons seran donades a la Facultat de Filosofia i Lletres de la nostra Universitat els dimarts, dijous i dissabtes, de quatuor a cinc, aula número 6.

Aquesta mateixa setmana han començat les classes de Literatura Catalana, Història de l'Art Català i Història de Catalunya.

Per inscripcions a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, carrer dels Arcs, 1, principal.

Cursos i Conferències

A L'ACADEMIA DE TAQUIGRAFIA FIA DE BARCELONA

Conferència del senyor Carreres Candi
Com ja havíem anunciat, el dia 27 al vespre, a l'estatge social de l'Acadèmia de Taquigrafia de Barcelona, l'Il·lustre historiador senyor Francesc Carreres Candi, davant d'una nombrosa concurrència, hi donà a conèixer una peça oratòria mèdica, datada l'any 1815, original de Bonaventura Carles Arbau.

Abans, però, el president de l'Acadèmia, senyor Gregori Balaguer, agrai la deferència del conferenciant, que ja en una altra ocasió, i també parlant de l'Arbau, havia ocupat la tribuna d'aquella entitat, i entre els aplaudiments de tots els assistents li féu ofrena de la medalla de l'Acadèmia com a prova de reconeixement.

El senyor Carreres Candi donà les gràcies per la distinció de què se'l féu objecte, i tot seguit passà a parlar de l'Arbau.

Molt breument història la Societat i desenvolupament de la Constitució Filosòfica en la qual l'Arbau prengué part activament i on llegí el 1815, quan solament comptava 17 anys d'edat, el seu treball, suat treball a l'arxiu de l'Acadèmia de Bonaventura Lletres entre altres documents provinents de l'esmentada Societat Filosòfica. Aquesta peça oratòria fou llegida íntegrament pel senyor Balaguer, i en ella Arbau, com a taquígraf que era, fa un càlcul i complet elogi, avui en dia encara insuperable, de l'art de la ràpida escriptura.

El senyor Carreres Candi féu algunes remarques en relació amb aquell treball literari i es congratulà que pogués ésser llegit, després de 119 anys, precisament davant dels assistents, en llur majoria socis de l'Acadèmia de Taquigrafia, i per tant practicants del sistema taquígrafic que Arbau fundà amb Serra i Ginebra, i que és conegut amb el nom d'Escola Catalana dintre del sistema inventat per Martí.

Per a finalitzar la seva interessantíssima dissertació, el senyor Carreres Candi es referí a un altre document de l'Arbau, al voltant del qual s'ajacé una viva polèmica amb motiu de la seva descoberta i publicació, i que la poc ha estat editat per l'Institut d'Estudis Catalans. Mostra a la concurrència un exemplar de la dita publicació en la qual figura un facsimil de l'original de la celebrada "Oda a la Pàtria" i de la carta adreçada a Renart demanant-li que corregís els seus alexandrins, i acabà oferint-se a l'Acadèmia de Taquigrafia i prometent que si un altre document relacionat amb la veu escriptura i relatiu a l'Arbau era descobert per ell, atorgava des d'aquell moment les prioritats a aquella corporació.

L'entusiasta treball del senyor Carreres Candi fou premiat amb càlids aplaudiments.

FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES

Cursat d'enganyament de la llar

L'èxit veritablement popular amb què es acollia la tasca que realitza la Secció Pro-Embelliment de la Llar amb les seves conferències i els cursos de lliçons pràctiques que li són sol·licitades freqüentment, ha suggerit al Foment de les Arts Decoratives d'ofrir al nostre públic un curs especial dedicat a l'enganyament de la llar.

No es tracta d'unes lliçons excessivament especialitzades a determinades matèries que interessin exclusivament els professionals. Ben al contrari, puix que estan orientades al fi de propagar, unes quantes idees i algunes pràctiques, amb un concepte clar i simplificador de la decoració i de la distribució als estabes.

Amb els moderns elements que hom disposa actualment, el confort i la bellesa de l'interior per assolir-se amb relativa facilitat. Però açí, que els rigors del clima no ens obliguen gaire a romandre a casa, no es compta amb una tradició intel·ligent, en general, amb suficients coneixements elementals per a l'enganyament de les habitacions, pel que respecta a l'estètica i a la funcionalitat.

En obrir aquest curs, el Foment de les Arts Decoratives ve a ofrir un ensenyament d'interessant valor didàctic per al públic en general, i cooperar a embellir els nostres estabes tot desenvolupant la personalitat i el gust en els estabes.

PER A AVUI

Institut Francès (Provença, 323). — A les 10. M. Jean Cases parlarà de "La vie privée de Louis XIII".

Escola Complementària d'Oficia "Abat Oliba" (Marquès de Santa Anna, 4). — A les 19.30. conferència del senyor Francesc Hostach. Tema: "Iniciació i desenvolupament de la política social en el segle XIX".

FETS DIVERSOS

Ahir a la matinal, al carrer de Joaquim Costa, toparen un taxi i un autocamión.

A conseqüència de la topada el taxista resultà greument ferit.

Al Dispensari del carrer de Sepúlveda, on fou assistit, digué anomenar-se Josep Cabré. S'oposà a què se'l traslladés a l'Hospital i donà les senyes del seu domicili, assenyalant com a tal el número d'una casa del carrer de Corsega, on digueren que no el coneixien. Després fou traslladat a una clínica particular.

Assumpció Gros Estupifan, de quinze anys, i Assumpció Estupifan, de 45, domiciliades al carrer de Wad Ras, 166, i Isabel Sancho, domiciliada a la caserna de la Guàrdia civil del Poble Nou, a l'encrementament dels carrers d'Almogàvers, i Independència, s'agrediren i resultaren amb diverses lesions i contusions de les quals foren curades al Dispensari del Poble Nou.

Després passaren a llurs respectius domicilis.

Al Dispensari de Sant Martí fou assistit Sebastià López Aguiló, de 65 anys, habitant al carrer del Baluard, 55, primer, primera. Presentava una ferida contusa al peu dret de profunditat reservat, produïda treballant a la fàbrica de pintures Frutos Iris. S. A., del carrer d'Espronceda, número 65. Després d'un curat passà al seu domicili.

Un tren dels Ferrocarrils Catalans atropellà una dona anomenada Isabel González Garcia i li ocasionà tan greus ferides que morí als pocs instants d'haver esdevingut l'accident.

Del fet se'n donà compte al jutjat, el qual ordenà l'aixecament del cadàver i el seu trasllat al dipòsit judicial.

L'aprenent de la casa Vidua de Ricard Nadal, anà amb dos paquets de gèneres valorats en 630 pessetes a casa d'un recader del carrer de Ludovic Pius.

Poc abans d'arribar a aquell lloc, li sortiren al pas dos desconeguts que, simulant ésser dependents del recader, aconseguien que els lliurés els paquets i marxaren amb ells.

NOTICIES SOLTES

Student de Cees de Catalunya (Secció del Capó). — En el sortej públic efectuat ahir, dia

El mercat de la Revolució

XARCUTERIA DE CONSTANCI ARTIGAS

Especialitat en pernils serranos i pernils d'Aragó
MERCAT DE L'ABACERIA CENTRAL
Taules 375, 376 i 377 BARCELONA

LES GANGUES

VIDUA DE PERE VALLÉS

LLANES, COTONS,
SEDES, ASTRACANS

RETALLS AL PES

Puigmarí, 1 i 4 -- Voltaire, 9 i 11
BARCELONA (Gràcia) TELEFON 72893

COMERÇ DE PESCA SALADA

Taula de la Nuri

Tots els nostres articles són curiosament escollits
Tots els preus i totes les classes, però, sempre del millor

MERCAT DE L'ABACERIA * TAULA 68
BARCELONA

JOSEP FIGOLS

Carn de Bou i Vedella

Selecció de tot el bestiar que venem. Vedella de Girona
VENDA AL DETALL I A L'ENGROS

MERCAT DE L'ABACERIA - Taules 138, 375 i 374
BARCELONA

Carn de Bou i Vedella

MARIA NOGARET

Els nostres articles són sempre de primera qualitat
Venem vedella de Castella

Mercat de l'Abaceria Central, 35 i 36
BARCELONA

ESPAI RESERVAT
PER A **B. C.**

MENGEU VERDURES I FRUITES
PROCUREU QUE SINGUIN ESCOLLIDES

COMPREU-LES
AL

Mercat de l'Abaceria Central

COMERÇ DE CARN DE VEDELLA

DE **Salvador Castells**

Mercat de l'Abaceria, 369 i 390. - BARCELONA

COMERÇ DE PESCA SALADA

Francesc Plana

Gran assortiment en totes les classes dels nostres articles
MERCAT DE L'ABACERIA, 67

Una mala adquisició. - Un Mercat sota un radiador. - Estiu i hivern. - Altra vegada del Patrimoni municipal. - Senzillament lamentable. - La inhibició no és solució

Seguint la nostra visita als Mercats de Barcelona per tal d'assabentar els nostres lectors de les necessitats dels mateixos Mercats, hem estat al Mercat de la Revolució o de l'Abaceria Central.

Després que l'hem vist podem afirmar que el problema dels Mercats de Barcelona és una de les coses més serioses de la ciutat, que no tardarà gaires anys a convertir-se en una de les preocupacions anginososes dels nostres futurs Ajuntaments, si aquests estan constituïts per barcelonins de cor i de vergonya.

El Mercat de l'Abaceria és una cosa lamentable. Construit per una empresa particular que no té bona negociació amb la seva explotació, se cercarà la manera de vendre'l o d'endossar-lo a l'Ajuntament, la qual cosa té una clau el 1911. Aleshores, ja l'edifici, casale, magatzem estil "dócker" o el que sigui, era ja deficient per la seva construcció i mancat de tota mena de condicions. Però l'Ajuntament d'aquells temps, davant de les raons que allegaren, començà pel propietari i una dotzena de venedors de bona fe i altres dotzenes mobilitades pel propietari i els partidaris de la compra, accionat per adquirir la trossada balnearia. El negoci resultà esplèndid, si bé no ho fou per a Barcelona. Abans havia estat fet una tota campanya en contra, campanya gairebé d'escàndol, però fou inútil tot.

El Mercat de la Revolució està, certament, situat en zona de notable densitat de població. Vol dir que, tanmateix, el lloc està ben escollit, si bé no estiguin ni remotament ben escollits ni l'estructura de l'edifici ni els materials emprats en la seva construcció.

El Mercat està compost en realitat d'una sola nau amb tres seccions: la central, que en l'època de la seva volta tindrà una alçada de 10 a 12 metres; les dels costats, en davallada bombada, sobre uns cinc metres d'alçada màxima. Una cascada o amurada de ferro sosté la coberta de planxa de ferro, en un temps galvanitzada, ara completament mençada de sobre pel rovell, plena per sota, arreu, de taques blanques produïdes per l'acció calcària de les aigües en davallar per mil·límetres o forats sobre les taules i les teixes de la coberta i venedors, en dies de pluja.

Les planxes de ferro són ardues. Sabeu que vol dir aquest? Vol dir que al lloc de l'estiu el Mercat està sota l'acció abusadora d'un ventall radiador. Res a comparar entre tots els Mercats de Barcelona a la temperatura estival, i reproduïda aquella coberta de ferro oxidat durant les setmanes caniculars, no hi ha dia que entre venedors i compradors no es produïssin principis o símptomes d'insolació i desmai.

De tant en tant, quan un ruixat retreu l'edifici i danya l'interior, la gent respira. Naturalment, però, que l'efecte dura poc i de seguida tornen els dies que talment pesen més que la mateixa coberta.

Bé, això és a l'estiu. Durant la tardor, l'hivern i primavera, en temps de pluja, la cosa és encara més greu: conseqüència sovint forçosa al límit la infiltració de ventallons i compradors. Al Mercat de l'Abaceria hi plou per tots els costats. Són molts els dies que nombrosos parades tanquen la seva venda perquè el vent o la permanència dels consignataris al seu lloc és la impossibilitat. No exagerem. Cal només situar-se un moment en dia de bon sol a qualsevol lloc del Mercat i veure de seguida per nombrosos llocs forats i veritables trams per on es veu la claror del cel. Calculeu si l'aigua hi entrarà a plena satisfacció. Tampoc cal insistir gaire que la coberta del Mercat, el mateix que actua de radiador a l'estiu comunica a l'hivern, cap a l'interior, una fredor glacial en dies de poc sol.

El Mercat, ben comprat o mal comprat, la nostra opinió i la de molts que ho entenen més, el conceprien catastròficament mal comprat, és part també del patrimoni municipal. Ab tot i les seves múltiples necessitats la anys que no hi ha estat fet cap obra radical. Contràriament podem dir

que fa anys que no té cap lloc vacant, i que no fa molt en fou subhastat un, pel qual en foren donades 25.000 pessetes. El Mercat recapta, amb només que 449 taules fixes i 10 llocs ambulants, 121.500 pessetes anuals, xifra que per a un Mercat de barriada no és gens menyspreable.

Les nostres notes són, creiem, prou clares i categòriques perquè tothom pugui fer-se càrrec de la situació lamentable del Mercat de l'Abaceria Central. Si nosaltres haguéssim de fer un comentari seria per dir que el patrimoni municipal ni pot ni deu tractar-se així. Certament que hi ha infinitat de problemes que requereixen l'atenció de la ciutat. Però també és cert que hi fa molt poc favor tenir coses tan essencials com els Mercats

en l'estat miserable, fins diríem peril·losos, en què els té. Perillosos materialment, peril·losos per a la salut pública.

Es possible que s'objecti que una gran ciutat no pot negligir la monumentalitat, la cultura, les belles arts, l'ornat públic. Certament. Menys deu negligir allò que sobre tenir-ho al mig del carrer el respon de la vida material dels ciutadans, del control dels proveïments, de la sanitat dels aliments que consumeix la població!

Fa temps que la qüestió dels Mercats preocupa. Ho sabem. Preocupa, amb tot, de manera una mica passiva. El darrer Ajuntament semblava voler endegar el problema, però per part dels anteriors existia una mena de patit pres o inhibició fatalista. Representa tants diners això, haurien de fer-se obres tan nombroses! I mentre despenem 300 milions en una Exposició i 10 milions en una plaça central. El problema és massa seriós, ho serà cada dia més. No hi cap la inhibició.

Quant, concretament, al Mercat de l'Abaceria Central o de la Revolució, no volem pas insistir. Mes si tu, lector que ens fas l'honor de llegir aquests nostres gèmits reportatges et vols convencer un dia que no exagerem, ves fins allí i potser no diguis com nosaltres: Lamentable, molt lamentable! Potser no l'accontentaràs amb menys que exclamar:

—Francament, vergonyós!
Edmond d'ABELLA

RESERVAT

Joan Lluís

CONSERVES DE TOTES MENES
OLIVES AL NATURAL I FARCIDES

MERCAT DE L'ABACERIA CENTRAL
Taules 287 i 288 BARCELONA

Salvador Sala

VERDURES I FRUITES DE TOTES CLASSES

El més selecte de tot

MERCAT DE L'ABACERIA CENTRAL
Taules 346, 347 i 348

La Filor Valenciana DE RAMON PEREZ

Especialitat en taronges, melons, magranes i plàtans
de Canàries - Tot curiosament seleccionat

MERCAT DE L'ABACERIA
Taules 40, 41, 42 i 43 BARCELONA

CANSALADERIA DE H. SOLER

Especialitat en llard, embotits i pernils serranos

MERCAT DE L'ABACERIA, 25, 320 i 321
Central: Providència, 45

Quan al Mercat haguéu d'anar
i vulgueu fer bon menjar
compreu sempre el bacallà
a la

Taula del Tomàs

Classes especials d'Escòcia i Illure
MERCAT DE L'ABACERIA, TAULA 408 * BARCELONA

MONTSERRAT I NURI

de ROBERT VILA I TORRAS

Tota persona de bon paladar i amant de les menges triades, fa les seves compres d'olives, conserves, pastes per a sopa i xocolates, a les taules números 123, 124 i 387

MONTSERRAT I NURI

MERCAT DE L'ABACERIA

BARCELONA

COMESTIBLES FINS

DE ROSALIA BALLESTEROS

MERCAT DE LA REVOLUCIO - Taula 37

COMERÇ DE CANSALADERIA

DE

Valentí Giralt

MERCAT DE LA REVOLUCIO - Taula 416
BARCELONA

COMERÇ DE CARNS DE XAI, LLETÓ I MOLTÓ

Josep Cuyàs

Taules 414 i 415

MERCAT DE LA REVOLUCIO

VERDURES FRESQUES I ESCOLLIDES COMPREU-LES A LA TAULA 130

DE

Joaquim Esteve

MERCAT DE LA REVOLUCIO

Cansaladeria

Embotits selectes de totes menes - Pernils

Els serveixen amb tota cura a la TAULA 405 del
MERCAT DE LA REVOLUCIO

FABRICA DE PASTES ALIMENTOSAS

DE JOAN TORRENS

Mercat de la Revolució, 38
CENTRAL: Salmerón, 96

ESPAI

RESERVAT

EXPOSICIONS D'ART

LA PINACOTECA

PASSEIG DE GRACIA, 84
AMAT Pintures
Fins al 14 de desembre

SALA BUSQUETS

PASSEIG DE GRACIA, 84
Mobles i objectes d'art
EULALIA ROMANOSA Pintura
JOSEP CIVIL Aquarelles
Inauguració avui

SYRA

GERMAN SERRA Ceràmica
PERE AMAT Pintura
A. VILA ARNUPAT Gravats
Inauguració avui

SALA GASPAR

Consell de Cent, 328 i 329 Telèfon 18004
Pintures, Dibutxes, Marcs, Gravats,
J. P. GMS
Dibutxes i aquarelles
Fins al 7 de desembre

LLIBRES!!
Autògrafs, dibutxes, aquarelles
el més important assortiment de
gravats de Barcelona
Exposició i venda a preus invencibles
Bona hi
METROPOLITANA
LLIBRERIA VELLA I NOVA
CRUÏA, 31, baixos de la Sala Mont

No podem publicar les notes
pregades que no vinguin
escrites en català i amb un
timbre o signatura coneguda

Antologia

Per Mallorca corren unes fulles amb una endreça així: Obreras, obreros, en les quals es relata els cas d'un ex-capellà que té fills amb una minyona en la qual havia trobat un sosiego que no le daba toda la liturgia habida y por haber, segrestat per la zarpa de la Inquisición agazapada, la qual intentà raptar-lo del caserio de Se Guerrigue, colindante con Son Sardina, on vivia l'ex-capellà, i tancar-lo en un monestir situado en el corazón de nuestra cordillera, vulgo Lluch.

Aquesta mostra lexicogràfica de l'anticleptisme clàssic, acaba així: Este hecho fué comunicado a la gran prensa diaria y no quiso publicarlo, se lo echamos como un escupitajo a la cara, a todos los reaccionarios y chinchos católicos de esta hipócrita isla. Però el que ens ha arrodolat el quadro, és la firma del manifest: Por la Liga Atca, Aico Martí.

Administració

El cap de la CEDA a Barcelona, senyor Cirera i Voltà, fa uns dies que anà a la nostra veïna ciutat mediterrània a posar-hi els fonaments del partit que acabilla.

Feu nombroses visites, celebrà múltiples converses, s'ofertí, demanà, s'esgargamellà, insistí... però hagué de tornar de Badalona amb els fonaments encara nous de trinxa sota al braç.

—Si hagués vingut a demanar-me l'alta al partit radical—deia un botiguer local soci de la Lliga—, potser si que m'hauria convençut. Al capdavant, si la CEDA mana, és el lerrouisme qui administra...

Els caçadors agraïts

Durant els primers dies després del moviment sediciós del 6 d'octubre, les autoritats de Badalona retiraren l'arma als caçadors locals. Passades unes setmanes, aquests visitaren el comandant de carabiners perquè els fos retornada. La suplica, respectuosa, fou atesa.

I els bons caçadors de Badalona, agraïts a l'autoritat que els restituí l'estre de llur deport favorit, li organitzaren una caçera col·lectiva que donà, tira peixet!, una bona mitja dotzeneta de conills!

Excavacions amb sorpresa

A Badalona s'estan portant a terme unes excavacions sota els auspicis de l'Agrupació Excursionista del Casal Badaloní, les quals per ara s'han iniciat ben fructíferament. Amb ben pocs dies de recerca n'hi ha hagut prou per a trobar una estatueta—mutilada i tot—que a hores d'ara ja ha estat profusament fotografada.

Les males llongues de la veïna localitat ja fan córrer que tot plegat es tracta d'un *chantage* i que l'estatueta hi fou amagada amb finalitats netament xiroles per algun amic dels abnegats arqueòlegs badalonins.

Frase desfogada

El senyor Font, conegut arqueòleg badaloní, dimarts passat presentava davant de cinc-cents espectadors la incompleta descoberta. I tot volent fer una frase magníficament objectiva, va trobar-se complicat en aquesta involuntària ironia:

—Aquesta estatueta, com veuran, no hi és tota.

L'auditori, amb els respectes deguts, va esclatar amb una estrepitosa riallada.

Espectador model

Abans de presentar l'estatueta es feu una sessió de cinema amateur a càrrec del Centre Excursionista de Catalunya. Quan arribà el torn de projecció al film d'*Avantguarda Rítmica d'un dia*, els socis del Casal Badaloní començaren a aventurar comentaris i satíriques deduccions. Un espectador madur, amb el dit vertical davant els llavis, anava implorant despectant:

—Pssssst!... Pssssst!... No hi entenen res!

I quan acabava aquestes preklípiques vetllant pel prestigi del públic badaloní, preguntava amb diàfana naturalitat al company de butaca:

—Però que deu voler dir tot això?

he treballat en les millors condicions de preu i qualitat, al

GARATGE ELÉCTRIC

CARREO MOIA, 618 (Anteb i Diagonal)

CONTINENTAL

Clarís, 5. • Telèfon 19763
BARCELONA

J. Casanova

CAMISERIA I GÈNERES DE PUNT

Darrerres novetats en gèneres de punt de totes classes

Especialitats en camises a mida i trajes interiors de llana

Mitges Subur, exclusives

ANTIGA CASA COLLEFORNS SALMERON, 99

TELÈFON 74574

EL TIPISME QUE S'ESVAEIX

Orquestres de festa major

DECADÈNCIA

Les orquestres anomenades de festa major — els components de les quals són: primer violí, violí segon, viola i contrabaix per a la secció de corda, flauta i dos clarinets per a la secció de fusta i dues trompetes o cornetins i fiscorn per a la de metall — estan en plena decadència, en franca fallida. I és que avui, diuen, encaixa més amb l'esperit del temps la música estrident del jazz

Orquesta Nois d'Olesa (any aproximat de la seva fundació: 1847). Director: Felix Monné; el del trombó era el Noi Xic, germà de Felix; el jove del violí que està a prop del director, Josep Monné, fill de Felix i actual mestre director de l'Orquesta Nois d'Olesa Monné; els de la viola i contrabaix, Agustí Simó Monné i Marins Simó Monné, de la família també; el del clarinet més jove és Joan Parera, casat amb una filla del Noi Xic. Res, que tot quedava a casa.

que no pas la placidesa d'una americana d'antany.

Podríem dir que el punt més alt de la música de festa major es situa a les acaballes del segle passat i el primer descens del present. Des de llavors — la seva època daurada — fins avui, que les orquestres han minvat ràpidament, els orígens de llur decadència podrien molt bé situar-se quan les orquestres, per tal de modernitzar-se i donar gust al públic, deixaren d'executar, si no del tot, en part, la música original que els compositors escriven expressament per a l'orquestra de festa major i començaren a incloure en els seus programes, primerament trossos de ballables de sarsuela, després cuplets i darrerament música de jazz, diversitat de música totes les quals mancaven de les característiques del conjunt de festa major. El darrer fou sens dubte el cop de gràcia, puix les orquestres no pogueren resistir els fox americans dels primers temps, ja que no havent-hi un fort formatiu peculiar sinó contrabaix i viola per a portar el ritme, ajudats de vegades pel fiscorn, quedava una música grisa i sense solta, i així, faltant-li elements de ritme que requereix la música de jazz, resultava d'una pobresa llaminosa. L'orquestra de festa major des d'aquell moment deixava d'ésser el que era i perdia tot caràcter, quedava una cosa buida i grisa. S'estan les joies d'aquelles melodies sencilles que, com s'ha dit abans, amb una viola i un contrabaix per tot acompanyament, els balladors ballaven que era un gust.

Cal dir que la memòria dels nois sarsuats, de les mascarades a punta i talc, dels valors ginecològics, en un quadro de rajola, dels balls de quadro com els rigolons i llambrets, executats al per fill i randa per randa amb una majestada digna de millors temps, i aquells valors de socis amb aquells obligats de flaut i clarinet, etc., etc., ballats seriosament i posant-hi els cucs sarsuats, en doble rodona, els casats al mig i els fidels al volt. Què se'n fa tot? S'ha caigut en un ball insipid i poc-solta en voler imitar els balladors professionals.

L'orquestra típica de festa major té per característica la reducció fins al límit possible de les grans orquestres, ja que en llur composició peculiar només entren les tres seccions de corda, fusta i metall, faltant-hi només la de percussió que s'hi afegia si es volia l'orquestra augmentada. Més que orquestra típicament catalana, podríem dir que és de Barcelona i la seva proximitat, perquè a la de Tarragona l'única conjunt que hi havia — i crec que encara existeix — és l'Austrie de Valls, tots els de la de Lleida eren en forma de bandes o xaragones i a la de Girona cobles de sardanes, i es donava el cas curiós que allí on ha abogut més de pressa la música de festa major ha estat a l'Empordà.

DE LA MÚSICA I DES COMPOSITORS

La música de festa major, com tota cosa vuitcentista, té l'encís de la ingenuïtat i la gràcia de l'espontaneïtat. Cal dir que la música d'Albert Cone per quedar-ne encisat. Coto era un músic de poble que escrivia per al poble; venia a ésser, com si diguessim, el Clave de l'encelat — els dos, junt amb Pep Ventura, formaven un trio ben notable del tipisme català vuitcentista. El seu nom era conegut per tot Catalunya, era el compositor de més prestigi i renom. Cal, però, no oblidar-ne d'altres, com Josep Vila, que éssent un gran professor de flauta, en les seves composicions, la part de fusta brillava com un estel, amb uns plets de flaut i clarinet que els balladors, mal no volguessin, havien de saltironejar; Felix Monné d'Esparreguera, els moters, balls de diuons per a la Passió d'Olesa, caranuelles i marxes de processons del qual eren molt celebrats; P. de Pals, que tenia cada masarua que treia foc; Josep Maria Solé de La Ribera, autor d'unes composicions que

ja acusaven una tècnica més perfeccionada; Fured, Burés, etc., etc., i dintre els moderns cal no oblidar tampoc Joan Vinyals de Vilafranca, actualment director de l'Orquestra Planas, de Martorell.

I ja que hem parlat somerament dels compositors, no serà pas sobrer que esmentem algunes composicions dels autors al·ludits que obtingueren més èxits: La Dilemna, americana obligada de flauta, d'Escalas; El Trasmochador i Mazzantini, valsos

interessants. Abans, al ballador tant l'interès, sava una cosa com l'altra; tant és així que un dia que el nostre gloriós Pau Casals, en els començaments de la seva carrera artística, anava d'augment amb l'Orquestra Nois d'Olesa, a la societat El Comerç, de la ciutat de Terrassa, va tocar una americana obligada de violoncel i totes les parelles varen deixar de ballar per a escoltar amb devoció l'eximí mestre de mestres i orgull de la nostra terra.

DE LA INDUMENTÀRIA

Ja s'ha ben acabat aquella barreja de vestits de tots colors i per a tots els gustos, aquelles corbates plenes de colorisme llampanant, aquells incòmodes i arbitraris barrets forts preferits pel professorat músic d'aquella època i pels japonesos europeïtzats. Avui, com ja haurien pogut veure, tots els conjunts musicals que rodejaven per aquests pobles de Catalunya van uniformats. Aquella diversitat de paretors a escollir la roba, a l'albir de cadascun, segons les seves necessitats i els seus gustos, ha passat ben bé a la història. Però n'hi passen tantes de coses que ja no vindrà d'una més o menys.

Jo recordo perfectament músic que tota la seva vida ha portat corbates on sobresortia el vermell, altre que portava colls i punys de cel·loide per anar més incòmode, altre que duia un barret gris com el del cèlebre capell del cèlebre Francesc Pujols, i així per l'estil, que si volguéssim recollir detall per detall característiques d'indumentària no acabaríem mai.

DEL CONTRABAIX I DE LA CARTERA

S'ha parlat molt de l'home que duia el contrabaix i molt poc de la cartera de les soltes, sense pensar que una cosa és el complement de l'altra, o si no fixem-vos que l'home que traginava el contrabaix a l'espatlla portava invariablement la cartera de les soltes a l'esquena, i que indefectiblement la cartera i el contrabaix anaven aparellats com un matrimoni ben aïnyat, sense deixar-se mai l'un i l'altre, i que aquest era tot i l'única bagatge que permetien els músics que fos portat per mans al·lienes. Generalment, l'home que portava el contrabaix era el benet del poble, aquell benet que no ho és prou perquè el tanquin a Sant Boi, ni prou normal per portar una vida com els seus consensals.

Naturalment que faig referència al portador de contrabaix ocasional, com si diguéssim el traginador de bolsos, és a dir el que només el portava una vegada a l'any, el dia de la festa major. Ara el portador de contrabaix ho és oficial, veu d'ella on resideix l'orquestra, i així ja són figures d'un altre païr. S'ha donat de la seva importància i ha crescut que la seva missió era essencial i que ell formava part de la mateixa orquestra.

En Pau Bernadí (que en pau reposi), el marcat amb una creu a la foto adjunta, portava el contrabaix dels Nois d'Olesa, i Foreds, compositor i violinista, li feu una motxa fúndre expressa per al dia del seu traspàs, marxa fúndre que executava gràtiament l'esmentada orquestra com a homenatge pòstum al seu traginador del contrabaix.

I ja que hem parlat prou de l'home del contrabaix, ho és que també parlem de la cartera de les soltes. La cartera era de cuir, matissada, feta a prova de sotrac de tartana i de pastetes que li enganxaven els mossos de l'estació en clavar-li l'etiqueta amb el nom del lloc d'origen de l'orquestra, etiquetes que designaven el nom, fet de claus amb calota de flauta, amb una raneta a cada costat, obra i gràcia del baster del poble que si la gràcia era minsa, l'obra era solida, tal com convé a una cartera de soltes, la missió de la qual és amar d'un lloc i l'altre i no a una exposició d'arte aplicat.

ANEDOTES

Se'n podrien escriure un gavadal, i tornar-hi i tornar-hi, i no s'acabarien pas encara, però per a no fer-nos pesats, aquí en va noves una.

A Esparreguera hi havia una orquestra anomenada Els Lleons, i no és que els músics com a músics fossin uns leons dintre de l'art. Però sí els dits Lleons, artísticament parlant, eren d'allò més manovats que poguessin imaginar, els components de l'orquestra eren tan humorístics com el pare a padri d'aquesta que l'havia batejada amb aquell nom.

El contrabaix, que era allora tartaner de l'orquestra, hi va amar carter a més d'inter. Carter a més, també, traginant els músics amb un cavall blanc que li deien Sagasta i una tartana llargueruda i pausada com un pur de ral, que el músic en deien del mudo. Era una volta enclauada amb un foc a cada cap i muntada damunt de dues rodes.

El contrabaix i tartaner, si hi havia ocasió i temps, de vegades feia viatges extraordinaris. En preguntar-li, en una ocasió d'aquestes, el director quants anades portava, contestà:

—Cinc persones, tres músics i un capellà. I sap per què vaig haver de plagar? em deia un dia el tartaner contrabaixista. Per les misses.

Per les misses? vaig bé, estranyat.

Sí, per les misses. Però en va bé claudicar. Les seves misses totes eren plenes de blamines i rodones, i com que no podia aguantar l'art, vaig haver de plagar. O estranyat o plagar, i vaig optar per l'últim. Era més comode, i a més, tu diràs si després de carter a més d'inter d'inter m'havia de posar a estudiar! Ja havia fet tard. Va ser una interinitat massa llarga.

A. CAPELLADES

EL DIVORCI

Quan la República Espanyola va establir la llei del divorci, no sols va satisfer les tendències i les necessitats d'un gran nombre d'homes i de dones que el desitjaven, sinó que fou atament previsor. Encara que no creiem que l'evolució humana sigui tan ràpida que ens porti en quatre dies a l'amor lliure, hi havia sempre la possibilitat que Espanya hagués passat del matrimoni indissoluble a l'amor lliure, sense tenir temps de passar pel divorci, com aquells pobles de l'alta muntanya que coneixem tots, que van passar del llum d'oli a l'electricitat, sense passar pel gas, com les ciutats.

Encara que som admiradors del matrimoni indissoluble, que moralment parlant és el perfecte, com humanament parlant el perfecte en absolut és la forma jurídica romana del repudi, coneguda també d'altres pobles, que facultava solament l'home per al divorci, sense facultar-hi la dona, som partidaris decidits del divorci actual, veritable gas o escapament de gas matrimonial, que descongela la manta cosa, com ho serien també sense escrúpols de l'amor lliure, perquè tenim, com ens sembla, a bastament demostrat en llibres i revistes, amb els nostres estudis hiparxiològics, que la humanitat no està sempre a la mateixa altura dels principis ètics, que essent immutables com són i seran, mentre hi hagi homes, no troben sempre en l'evolució humana la mateixa facilitat d'em-mollir-s'hi. El Be, com la Veritat i la Bellesa, són immutables. El que muda és l'home, que, segons les forces que ens regeixen i dirigeixen, està més o menys capacitat per a copiar-los.

Contra d'aquesta llei de l'evolució, que de vegades en comptes d'apropar-nos a les formes immutables encara ens n'allunya, no és possible lluitar-hi, perquè és més forta que nosaltres. Hom té de donar pas a les tendències generals, encara que la raó, per sana que sigui, ens demostra palesament que van contra els principis més alts que podem assolir. El que fa angúnia, no és tenir de renunciar a co que és immutables, portats per un corrent general, sinó veure que aquest corrent el desconexi. L'home, hem dit nosaltres alguna vegada, té un setantacinc per cent de lliure albir, però té un vint-i-cinc per cent de subjecció a les lleis universals, que manta vegada pot més que tots els setantacinc per cent reunits.

No creiem, doncs, que sigui un error concedir el divorci bisexual als ciutadans, donant-los la facultat de separar-se i de tornar-se a casar. No creiem tampoc que el divorci perjudiqui gaire els fills, sinó al contrari, creiem i veiem que són els fills els que perjudiquen el divorci, perquè el conflicte dels pares que es separen és precisament tenir-se de separar dels fills. Hom ha dit que els fills queden abandonats, i és el contrari, perquè el conflicte ve del fet que no els volem abandonar.

Tampoc creiem que sigui un error concedir l'amor lliure en l'Estat, quan la tendència general el faci pràctic, perquè el divorci bisexual que concedeix la mateixa facultat a l'home que a la dona, en el fons, ja conté els principis de l'amor lliure, i com que qui fa un cové fa un ciell, ningú no es pot espantar ni protestar de les conseqüències quan hom accepta els principis. Parlant de l'amor lliure podem dir que en aquest cas l'Estat podria intervenir en les qüestions matrimonials, quan hom tractes de la separació. Essent la unió lliure, l'Estat només hi podria intervenir, a instància de part, quan de co volguessin separar, perquè abansora es quien venen els conflictes. L'Estat indueix davant del matrimoni, esdevindria advocat especialista en divorcis, com l'Amie Bernès.

Tampoc creiem un error més enlla del camp que tenim per corregir, i establir l'amor lliure com ja el va predicar Plató, en aquella temps, en tota la seva extensió, fent que els fills siguin de l'Estat i passen a la categoria de fills desconeguts, perquè així no s'establiran lligams entre homes i dones. Tampoc, desprecupats i atrets com som, ens oposarem al màxim col·legar de l'amor lliure, que és el que es podria practicar, sense compromís de cap mena, el dia que la diàcia trobes el mitjà, ja tan cercat, d'evitar la generació, encara que aquest sistema, com es logui, deixes la terra calba d'ésser humana, fent desaparèixer la humanitat de l'esfera terrenal, de la mateixa manera que desaparèixeria si tot hom practiques la castedat, que és la fórmula més alta de la moral.

No ens espanta res i no ens preocupa gaire la continuació o no continuació de l'espècie humana, que segurament un dia o altre desaparèixerà, o bé la naturalesa potser ja trobarà milions de reproduir, que hi ha, és que l'error dels que propugen per aquestes fórmules és de creure de bona fe que sapren la institució del matrimoni indissoluble o del matrimoni de dret romà, basat en el repudi matrimonial.

Creiem que hi pot haver superació d'aquestes dues fórmules senzilles i ignorants les lleis universals que ens regeixen. Des del punt que el divorci bisexual i l'amor lliure existien abans del matrimoni cristià i abans del matrimoni romà, no hi pot haver dubte que, per desitjables que siguin, en comptes de representar un progrés, no presenten un retrocés. No és glòria d'actes i moderns els que produeixen o produeixen el divorci i l'amor lliure. No tan més que tornar als estats primitius a què aben regament les tendències que podrien tornar la humanitat a aquestes estades. L'amor sense generació, que sembla un transdorm i el més avançat per la gran llibertat que permet, és precisament el que caracteritza la forma d'amor més primitiva que l'etnografia coneix, perquè és el que hom practica als pobles que encara no han establert relacions entre la unió i la generació. Creiem que la generació obvia a causes desconegudes que no tenen res a veure amb els altres actes de la mateixa manera que creiem que els que moren, encara que sigui de vell, són els que han tingut la desgràcia de no poder restar sempre damunt de la terra, que per ells seria el més natural del món.

FRANCIS PUJOLS

RICINO GOLOSO DELICIOSO PURGANTE

HISTORIA NATURAL

L'auca d'una girafa

Per als barcelonins majors d'edat, la col·lecció zoològica del Parc de la Ciutadella representa un dels elements més inefables dels records d'infància. Arrapats a les falldilles maternes, tots, qui més qui menys, hi hem viscut aquell món de màgia i de rondalla que descobria el petit Anatole France dintre l'Arca de Noé del Jardí de Plantes. Per aquest motiu, si més no, quan hom retorna a Barcelona després d'haver-ne estat absent per algun temps, es fa inexcusable una visita als simpàtics animals de la me-

més curiós dels mamífers. Molt més afortunat que Buffon, la natura ha volgut oferir al seu geni una gran ocasió d'observar i de pintar. Sense el geni ni els ulls exploradors de Cuvier, el comentarista literari arisca pel seu compte una descripció on assegura, sota paraula, que la girafa és un animal d'ulls grossos, rodons i negres, d'una expressió dolçíssima que captiva tots els cors. Menja a la mà quan se li donen llaminadures i, en haver acabat, la llepa de dalt a baix per a expressar el seu agraï-

Mirant a fora

L'estrella de Goering

Els dos dictadors més dictadors de l'Europa actual tenen cada un, per segon, un aviador. I cada dictador fa tot el que pot per a tenir content el seu, omplint-lo de compliments i d'homenajes, però procurant allunyar-lo o disminuir-lo.

Balbo ha estat elevat a mariscal per Mussolini, però no es parla gaire ja de l'home que travessà l'Atlàntic, governador ara d'una colònia, i Hitler desitja que no es parli gaire de Goering.

Aquest, encara pujant, n'és menys que el 30 de juny, mentre comença a brillar l'estrella de Himmler, obscur polític nazi, que potser arribarà a cap de la política nazi, la Gestapo, que Goering havia creat.

Goering ara és president del Consell de Prússia, títol merament honorífic, i director de l'Exercici, càrrec important, però en l'exercici del qual cada vegada haurà de comptar més amb la Reichswehr, que no voldrà deixar-se escapar el control d'una arma tan important. Tard o d'hora esclatarà un conflicte entre la Reichswehr i Goering, i Hitler haurà d'arbitrar-lo, ja es pot suposar com.

Mesores es tornaran a parlar de la mortinomania de Goering i es reproduirà aquell certíficat d'un manicomi suïc que publicaren els antinazis.

L'estrella de Goebbels

No seria, segons diuen, l'estrella sola de Goering la que empatidria. Hom diu que el ministre de la Propaganda no aconsegueix de referir-se de les badades comeses en les seves relacions amb el Vaticà.

Durant llarg temps, el Dr. Goebbels ha atacat durament el papa, institució contrària a l'esperit germànic; alguns diaris, oficiosos com tota la premsa alemanya, van arribar a insinuar que el papa tenia sang viciada a les venes i estava sota la influència dels jueus i marxistes.

Però aquí la immunitat del plebiscit del Sarre, on hi ha una nombrosa població catòlica, ha necessitat estar bé amb el Vaticà i repenir-li les negociacions. Es diu que Msr. Pacelli guarda tot de retalls de premsa per a ensenyar als emissaris alemanys.

El secret de les sessions

La dita guerra del Chaco dura des de fa que sap quon, amb tal quantitat de morts i ferits i presoners, si calgués crear les notícies dels diaris, que, ben comptat, ni a Bolívia ni al Paraguai ja no hi quedaria un paper. Però ja saben els redactors de les seccions d'estranger que l'endemà d'haver hagut de posar un títol anunciant una victòria paraguaiana, n'haurà de posar un altre desmentint l'anterior ja que la victòria ha estat bolívia, i viceversa.

I igual ocorre amb els títols fronterers: en realitat no són, la majoria, gran cosa més que una mena de barrages de barrots, que passen alternativament d'un exercit a l'altre com si se'ls juguessin a la morra.

De totes maneres, la qüestió del Chaco és, per a l'Europa, una qüestió especial de la S. de les N., i com que, si a Europa no apassiona ningú, interessa a l'Amèrica del Sud, els membres del comitè s'han vist aquests dies assaltats pels corresponents. Però el president del comitè, Oakesy, vol que el secret fos mantingut, i exigeix dels seus companys que cap d'ells no sortís mai a parlar de la reunió. Malgrat això, la sessió no podia prolongar-se indefinidament, i calgué interrompre-la i suspendre-la l'endemà, amb tot de precaucions per a guardar el secret.

El secret de la S. de les N. diuen que mai els secrets de les deliberacions no haurien estat tan ben guardats.

Però recordem que Batand deia:

—Hi ha dues menes de sessions: les oficials, en les quals tot se sap de seguida, i les sessions secretes, en les quals tot se sap mitja hora abans.

Diplomàcia i santedat

El darrer conclave, un representant del clergat francès deia al cardenal Gasparri:

—Per què no publiquen esser vos el papa?

El cardenal Gasparri, que sabia millor que ningú tot el que passava al mon, respongué:

—Quan un ha estat diplomàtic no pot ésser un sant baró.

Salutació romana (?)

Sir Oswald Mosley, líder dels feixistes britànics, fa un discurs i abans d'acabar aixeca el braç per tal de saludar a la Mussolini.

Una veu s'alça del fons de la sala, amb to de mestretistes:

—L'home Mosley pot sortir.

Historieta alemanya

Hitler anà a trobar una vident perquè li predigués el futur.

Feig la glòria, els honors, i cada vegada més glòria i més honors... la mort... —La mort? Com morirà?—preguntà el Führer.

—Morirà el dia d'una gran festa jueva—dixà la pitonissa.

—Això rai, suprimiré totes les festes jueves—dixà Hitler.

—Impossibles! Jueus el que jueus, el dia de la teua mort serà una festa jueva.

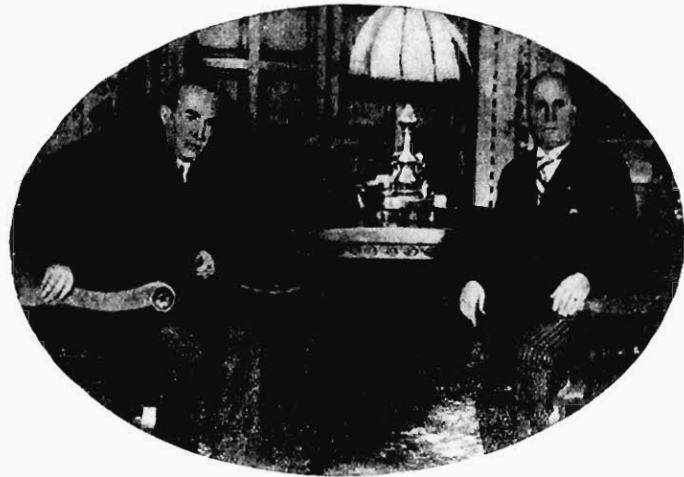
L'ACTUALITAT INTERNACIONAL

Iugoslàvia i Hongria

Una vegada més els Balcans són origen de neguit per a la tranquil·litat europea, per no dir per a la pau, com amb exageració diu la contranota hongaresa presentada al Secretariat de la S. de les N. després del recurs iugoslau. Potser les coses d'Europa anirien millor si es tingués present allò que deia Bismarck, que tots els països balcànics plegats no justificaven el sacrifici d'un sol soldat polerani. Però és que a l'entorn d'aquell voler que sempre amenaça amb

Es comprèn que a Londres i a París el gest d'Hongria ha estat acollit hostilment, perquè el seu caràcter agressiu no pot sinó dificultar encara més les tasques diplomàtiques per a un arrançament que, en el possible, acontenti tots els litigants.

Sembla, repetim, que la qüestió s'hauria de debatre solament entre Hongria i Iugoslàvia. Però és que cal comptar amb les rela-

Gombos visita Mussolini

erupcions catastròfiques s'han creat múltiples interessos, explotats amb traca i oportunitat per qui li convé.

L'atemptat de Marsella ha donat pretext, si no a un conflicte com el de 1914, a una rastellera de picabaralles diplomàtiques.

En el fons, l'assassinat del rei Alexandre és degut a raons de política interior. Una part del país, junyida més o menys de bona gana al carro de Belgrado, s'ha demostrat adversa al règim instaurat trobant-lo diferent del que havia estat promès. Resultat: persecucions, detencions, exilis, conspiracions, etc. Ens referim, és clar, als croates, dels quals, membre d'una banda de terroristes, ha estat l'assassinat del rei Alexandre i de Barthou, que no tenia res a veure amb les dissensions entre croates i serbis.

Per tant, doncs, sembla que aquest atemptat és una qüestió merament interna, que no hauria d'interessar altres països, malgrat haver estat començat a França. Però una sèrie de fets han donat un caràcter diferent a l'atemptat. Els croates exiliats han trobat hospitalitat a Itàlia i a Hongria, on, sense ésser molestats, han pogut organitzar-se per a desenvolupar una acció hostil al govern de Belgrado, tant a l'interior de Iugoslàvia com a les seves fronteres. I aquest és el punt delicat de la qüestió, el que ha donat importància internacional a l'assassinat de Marsella.

Es pot observar justament que, de la mateixa manera que elements hostils al règim iugoslau troben hospitalitat a Itàlia, elements antifeixistes poden viure sense embals a Iugoslàvia. Dret d'asil, es diu. I ningú no pot formular cap objecció. Però: el dret d'asil pot estendre's fins a tolerar maquinacions contra un altre Estat? Evidentment que no.

No és la nostra intenció defensar Iugoslàvia, sinó compararnos d'aquesta qüestió per a treure'n conclusions generals. I sentim això, diguem que tant a Itàlia com a Hongria existien camps de croates, on nombrosos exiliats s'entrenaven en el maneig de les armes. Algun o altre havia de proporcionar el diner necessari; qui era aquest, es pot ara un misteri.

El govern de Belgrado havia anunciat la intenció de recórrer a la S. de les N. demanant una enquesta per a determinar les eventuals responsabilitats de l'atemptat de Marsella. Ningú no pot admetre que hi hagi hagut responsabilitat directa; per tant, és clar que Iugoslàvia vol referir-se a l'ajut prestat als croates exiliats, molts dels quals —es ho remarcarà— són monàrquics i partidaris de la reconstitució de la doble monarquia austro-hongaresa amb el retorn dels Habsburg al tron. Ara bé: si aquesta perspectiva pot convèncer a Budapest, no pot convèncer, en bona lògica alemanya, a Roma, i, per tant, la estranya que Itàlia tingui certa mena de miraments.

La intervenció de França, aliada de Iugoslàvia —i sobretot les gestions de Laval a Ginebra—, només han pogut obtenir una moderació en els termes del recurs presentat per Jevitch, amb absoluta exclusió de qualsevol al·lusió a Itàlia. El govern francès no s'ha oposat tampoc —al contrari— a ajornar l'examen del recurs fins a la sessió que el Consell celebrarà el gener vinent. La tàctica ginebrina en les qüestions candents és sempre la mateixa: l'ajornament tan dilatat com sigui possible, esperant que les coses es calmi. Mètode diplomàtic clàssic per a evitar complicacions.

Però vetaquí que es presenta un fet nou. Gombos, de retorn de Roma, presenta a Ginebra, en nom del govern hongarès, una nota redactada en termes vins demanant la immediata discussió del recurs iugoslau, prenent peu de l'article 4 del Pacte fonamental de la S. de les N., referent als casos de divergència que poden pertorbar les relacions interestatals. En la nota de Gombos es parla sense embuts de aprèl de guerra.

cions italo-hongareses i trobar significatiu que Gombos hagi pres la seva iniciativa en tornar de Roma. La maniobra consisteix a prendre posicions contra França, suposant que el Quai d'Orsay sostindria Iugoslàvia en totes les seves accions, com si no hagués estat Laval qui ha obtingut la conformitat de Iugoslàvia per a un ajornament de la discussió del recurs.

Dilluns vinent, si no hi ha nous allargaments, es reunirà el Consell de la S. de les N. en sessió extraordinària per a ocupar-se de la qüestió del Sarre, únic objectiu consignat en l'ordre del dia. Es discutirà també el recurs de Iugoslàvia i el contrarecurs d'Hongria? Segons el reglament, no; però el Consell és àrbitre de les seves decisions. La qüestió del Sarre és certament més important que els litigis balcànics i deuria tenir preferència. I com que, d'altra banda, les altres nacions no semblen tenir gran pressa a estudiar els dossiers presentats per Iugoslàvia i per Hongria, no fora estrany que fos rebujada la urgència que reclama Gombos.

Però, ara o més endavant, caldrà encarar-se amb el greu problema de la participació, directa o per omissió, d'Hongria en el terrorisme croata, que pot ésser un nucli de conflictes.

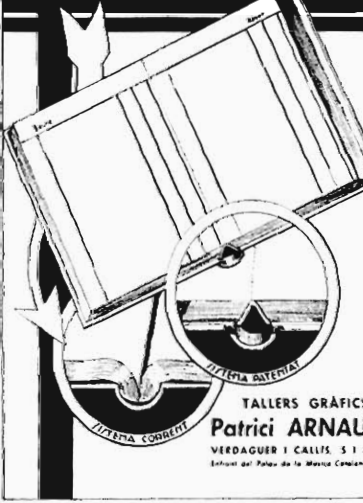
La S. de les N. té dos camins a triar: o nomenar una comissió d'enquesta, o encarregar l'afar al Tribunal de Justícia Internacional de La Haia, el qual jutjaria sobre la documentació oficial presentada al seu examen.

Mentrestant, el que és verament lamentable és que l'obra, iniciada per Barthou, d'un acostament italo-iugoslau, precursor d'un francositalià, ha quedat enruïnada. Caldrà començar de cap i de nou. La política del Quai d'Orsay demostra que hi ha ganes de fer-ho, però la versatilitat italiana no ho adverteix gens.

Tot plegat no duu cap benefici a la tranquil·litat d'Europa, condició indispensable també per a una millora de la situació econòmica, cada dia més greu i que un dia pot dur a resultats imprevisibles però gens fatiguers.

TIGGS

Nova modalitat en la confecció dels llibres de comptabilitat que permet d'escriure-hi amb perfecta comoditat i estalvi de temps. No n'augmenta el preu. ♦ Per a demostracions telefonau al 14856

Les girafes barcelonines

nagerie municipal. Aquesta vegada, hem tingut la bella sorpresa de trobar-hi agregades dues noves espècies d'aquelles que eleven tot seguit la categoria de qualsevol zoo amb pretensions: l'hipopotam i la girafa. Els flamants naquiderms ens han entretingut amb tot el que homament poden donar de si llurs onades naturals. Les girafes, a més d'això, ens han fet evocar l'edifici pintoresc d'una seva il·lustració antecessora en el noble ofici de distreure els curiosos i els desvaguats.

Una de les novel·les més representatives de Balzac, *Enguene Grandet*, conté la descripció d'una tertúlia formada pels membres de tres famílies provincianes que observen un elegant partit de l'any 1810 amb la mateixa curiositat que si contemplessin una girafa. Ignorant fins a quin punt el mestre comedia la justesa de la seva comparança. El cert és que, fins vuit anys més tard d'aquella data, ningú no havia vist mai un animal d'aquesta mena a França.

Ens ho feu saber, no la pas molt de temps, l'arribada d'una visita a l'exposició d'art antiga organitzada pel pintor René Demorez, sotat el patronatge del Museu de Ciències Naturals de París. Des de la reconstitució d'aquella prohibició amb les seves decoracions pictòriques fins a les darreres produccions de Hernández i de Pomponi, s'aplegaven en les mil característiques que ha tingut la representació de la fauna en les arts plàstiques a través dels segles. Entre els diversos animals exposats, que reclamaven vivament l'atenció a la curiositat, ens engresca particularment un model opuscle naufragat entre les pàgines de la secció bibliogràfica. Dada ser nom *Demorez notice sur la girafe*, i els seus gravats delíciosament ingenuos, completats per notes explicatives redactades en un estil que no desdita gens del treball del gravador, representen tot el que ha quedat d'un estil vinent que va començar les Gal·les l'any 1827.

Sembla que les tropes de Mohamed Ali, sultà d'Egipte, haurien capturat dues girafes vivas i, per tal de fer una finessa al rei de França, el sobirà oriental volgué enviar un dels seus quadrupèdres al seu col·lega Carlos X. Hom n'obedià expressament un vaixell per a transportar Nil avall la bestiola, acompanyada d'una brillant escorta i de quatre captes lletges destinats al seu ús particular: el mateix que una emperadriu romana dels llargs temps. A Alexandria fou transbordada a una altra nau on l'esperava el consell francès d'aquella ciutat, el qual capitaneja l'arqueòloga fins a Marsella.

La girafa es rebuda amb expectació per la seva ciutat brega. La curiositat, diu la llegenda, que acompanya el gravat corresponent, fou tan viva i tan general que els obradors que llavors treballaven les botigues tancades i tota mena de treball postergat pel desig d'assistir a contemplar aquella meravella del desert. Els mostassos del Marquès vintencien bé poques vegades havien vist un animal tan admiratiu. No obstant, tot va anar com una sola i, perquè us feu de les reputacions, l'inevitable incident taurínic correspongué precisament a la girafa i a la ciutat de Lió: Els lionesos s'haurien llançat al carrer amb no menys rabieta que la gent de Marsella. Quan la girafa era conduïda cap a l'edifici de la prefectura, escortada impensablement pels lladistes d'un ca, es descompallegà dels que la custodiaven i començà a trotar descrivint un cercle mentre la multitud, creient que la girafa havia a mercé d'una feroç apocalíptica desfermada, fugia tumultuosament, s'empeny amb barrieta i trepitjava sense miraments els que van calgut, presa d'una panica descomunal. Per fortuna, un dels guardians es llança temeràriament a la càrrega i la girafa i la seva captura clogué tot seguit el grotesc episodi.

El govern ha designat no menys que Geoffroy Saint-Hilaire per a tenir cura de la girafa durant el seu viatge a la capital. Sense fer cap cas dels perjudicis que una tan delicada missió pogués reportar a la seva salut precària, el famós home de ciència correspon a aquest alt honor seguint des de dalt del seu cotxe, amb tota dignitat, les etapes que l'animal realitza a peu davanter la impossibilitat de poder-lo encadrir en cap diligència.

Ara ve un gravat important: En arribar la comitiva a París, la sorpresa i l'entusiasme han superat els de les altres ciutats. M. Cuvier, acompanyat de molts altres savis, ha sortit a rebre la girafa. Aquest celebrat naturalista es moua d'impatiment per a clavar els seus ulls exploradors en el

ment. Es manysa i tendra com un anyell. Hi ha ocasions en què és capaç de donar exemples de fidelitat i d'obediència que eclipsen els dels mateixos gos. En fi, és una bestia amb mœurs, enraonada i fins fàcil a les fobleses sentimentals. Per si en dubtaven, el gravat i la nota que segueixen immediatament us deixaran convençuts: L'exotisme ruminant, junt amb les quatre vaques grasses (el d'Egipte!) que l'alimentem, ha estat instal·lat en un confortable allotjament del Jardí de Plantes. Quan, entre la corrua dels espectadors, un dia la girafa descobreix els turbants i els barbaus d'uns estudiants egipcis que han anat a visitar-la, es queda contemplant-los amb una alegria agredolça, tota trasbalsada pel record dels primers homes que la nodrien i de la terra natia que ja no veurà més... I el text especifica: «A Africa, hauria fugit d'aquells mateixos sicots com d'uns enemics. En terra estrangera els acull amb amistat, com per a protestar de les tristesses de l'exili». En quin altre irracional trobaríem una gamma de sentiments tan delicats?

A mitjans de juliol, la girafa arriba al punt culminant de la seva història. Sa Majestat Carlos X ha expressat el desig de veure-la, i com que no fa per un rei això d'entrar en un jardí públic com qualsevol pollos dels seus subdits, cal portar-li l'animal a domicili. Hom la posa en marxa darrera un destacament de gendarmes, envoltada de guardians, precedida i seguida d'un estol de savis i de personalitats palatines a cavall o en cotxe. Al cap de tres hores de desfilat entre dos rengles de lladros, la cavalcada arriba al parc reial de Saint-Cloud. La girafa és situada sobre una petita elevació del terreny per tal que, de baix estant, encara sembli més alta. A més, com que, gràcies a Déu, no s'han pas volgut pliar els recursos de la fotogenia, l'animal va guarnit amb un vestit de cerimònia realment espantós. Doni penja al coll un mànec d'amulet de La Meca i una bosseta de solat; l'esquena coberta amb un gran mantell escocès barrat de roig i negre i el cap aureolat d'una corona de flors virginals. La pobre emravella del desert ha quedat convertida en un carnestoltes.

Sense fer-se esperar, comparix la reial família i es queda boçalada. El rei, el delfí, el duc de Borleans i les princeses no es cansen d'admirar el singular present del païsa d'Egipte. Li obren la bossa de seda que porta penjada al coll i n'extremen un pergamí cobert de belles calligrafies àrabs, el qual, dintre la llarga retòrica oriental convenientment traduïda per un dels savis presents, venia a dir, en substància: «Vaig sortir d'El Caire a l'edat de sis mesos. Quan em desmamà, m'heu d'engrugar amb blat de moro. Agraït de servei ha demanat que li llevés el mantell violat, i les exclamacions admiratives rebroten davant la magnífica pell clapejada. Tot seguit, el rei ha volgut veure com seria. Amb la col·laboració d'un fuet, la girafa es decideix a trotar, dibuixant tres cerles a l'entorn de l'esplanada i, al final, per a premiar l'exhibició, Mademoiselle li presenta un pomell de flors que la manca bestia escapa graciosament amb la punta del morrell volutat. Soluït per tanta gentilesa, fins el sinistre monarca té la inspiració d'un cert arcadi i li ofereix en el clot de la mà unes quantes fulles de rosa que ella s'empenya goliament. Abans de retirar-se, Sa Majestat ha deixat dir que es repartirà una gratificació de dos mil francs entre els guardians.

Es comprèn que un animal indi que excitava així la tafaneria pública i que no solament es feia estimar de la gent sinó que havia sabut conquistar en un no-res el difícil favor reial, per força havia d'obté, tenir la popularitat més fatiguera. Durant molt de temps fou el tema obligat de totes les converses i, si hem de creure la *Nat. Rev.*, va anar de poc com els carrers de París no van ésser il·luminats per faroles en forma de girafa fideles per un artista ap to date.

Com devia acabar l'edifici de la bestiola? Segurament en la penombra, com la de tant d'altres notabilitats d'un moment. El darrer gravat ens la mostra desgranant la vida sense història d'un clos del zoo del Jardí de Plantes tot passejant calmosament, gromxant el coll interminable i apuntant cap el cel dues banyetes erectes, minúscules i bufones com les del marit la dona del qual tot just flirteja.

ALBERT JUNYENT

CAPELLERIA de primer ordre TINTORERIA de qualitat

MASO

Rda. Universitat, 4 - Telèfon 19893

Es reben encàrrecs per telèfon

VAL per 10 per 100 de descompte

M. PINTÓ

CAMISER

ESPECIALITAT EN LA MIDA :: CREACIONS EXCLUSIVES

RAMBLA DE LES FLORS, 18

TELEFON 18834

EL CINEMA

L'ACTUALITAT CINEMATOGRAFICA

Tres films musicals

S'ha posat de moda mirar encara i rememorar els temps passats. Probablement, en aquest moment precis, aquesta moda ja ha passat el seu punt dolç, però, sigui com sigui, la seva influència es fa sentir avui dia encara en el cinema. Títols? Tants com vulguen.

De totes maneres, en el conjunt de la producció americana, el tant per cent de films que viuen d'evocacions noucentistes és després de tot ínfim. No cal cap estadística per a constatar-ho. Normalment, el cinema

aquest sí, representatiu. I Magda Schneider és una gran actriu que estem impacients de veure en un rol digne d'ella.

Els que tenen la fe posada en el cinema anglès, hauran trobat una bona confirmació de les seves esperances veient *Sempre viva*, un gran triomf de Jessie Matthews, que és tan bona cantatriu com dansarina i a més a més una excel·lent actriu de cinema.

La pel·lícula revela que darrera hi ha una

«El crim de Vanities»

americana evoluciona dins el clima de la vida contemporània. L'espectacle de la qual tant i tant s'ajusta a les possibilitats de la més suggestiva fotogènia. En canvi, si establissim una estadística d'aquest gènere a propòsit de la producció de l'Europa central, es que arribaríem a la mateixa conclusió? En dubtem.

Aquest cinema té avui una predilecció simptomàtica pel passat. La Viena d'abans de la guerra, per exemple, juga una atracció formidable. És un passat de grans heràldiques i d'esplendors palatines. Magnífics assumptes d'opèretes i de comèdies encenses de romanticisme, amb l'hegemonia musical de l'ètern Danubí blau. El cinema sovint sembla ignorar tots els trastorns polítics que han desmembrat la unitat d'aquell grandios imperi, l'angoixa que avui hi domina, i es plau incansablement en les històries de casernes, de prínceps i castells i marxes de Schubert i Rakowzy. L'atmosfera romàntica d'abans de la guerra és un clima predilecte que fa la fortuna d'un bon nombre de films austríacs, hongaresos i també alemanys.

Es que aquesta producció transix una nostàlgia? No en sabem res. Ho podem tot al més sospitar, dels temps passats que eren millors, diu Magda Schneider en *Les nits als boscos de Viena*, un film fet tot ell a la glòria de Viena una bella que París i Londres.

Les nits als boscos de Viena, a més a més de no tenir res de particular, no és potser dels més indicats per suggerir les reflexions anteriors; amb tot, no les contradiu gens ni mica. Precisament és un film molt prim que tracta de salvar-se usant les receptes que han assegurat l'èxit de les pel·lícules característiques de debò del gènere. Hi ha Magda Schneider, que ens ha vingut a recordar l'insoluble *Liebeli*, un film,

intelligència, la d'un director com Victor Saville, a qui devem *Jo he estat un espia*. Amb tot, no hi ha comparació possible entre el film anterior i aquest altre d'avui. *Sempre viva* és ressalt de la seva producció teatral i en el seu desenvolupament encara pareixen que vénen a perturbar la satisfacció de l'espectador, amablement captivat per un espectacle a estones excel·lent.

Els films musicals estan en voga. Ara ja en tenim dos més en els programes. La princesa Vanda i *Wonder Bar*. Cal enginyar-se a variar-ne la composició per mantenir l'interès. És en aquest sentit que és digne d'assenyalar-se *El crim de Vanities*, que s'estrenarà, creiem, aviat.

El crim de Vanities és una mixtura obtinguda entrellaçant amb força traça el film musical i el film policíac. La continuïtat entre els números de music-hall s'obté per mitjà de la intriga misteriosa, i aquesta, obligada de tant en tant, a interrompre la seva marxa, aconseguirà d'aquesta feta augmentar la tensió de l'espectador. Però si deixem de banda la idea d'aquesta combinació, el film, deixat a les seves soles imatges, no ofereix altra cosa que un film entretinent, així sí, entretinent de debò.

En canvi, musicalment és excel·lent. Kitty Carlisle canta meravellosament i canta coses que tenen molta solta. És rar trobar tants encerts en aquest sentit, en un film de factura corrent. Per això creiem interessant rememorar-ho. En el gènere de la música lleugera, la música d'*El crim de Vanities* és de la millor que ens ha donat el cinema sonor. Pot figurar al costat de les coses més reeixides de *Broadway Melody*, *Un plat a l'america*, *Carri 42*, *L'empreses 1933*, etc.

JOSEP PALAU

PANORAMA

Una hora i mitja

Les primeres projeccions del cinema Maryland s'han vist molt concorregudes. El públic ha sancionat amb la seva presència el bon judici que li mereix l'organització d'aquest cinema. L'horari ben distribuït és celebrat com un encert. Ah! Però, a propòsit d'aquest horari, s'han fet algunes reflexions. Si el film a projectar és d'una llargada superior al metratge corrent? Naturalment que en aquest cas no hi ha altra alternativa que acomodar un nou horari excepcional a les exigències de la projecció; de cap de les maneres, naturalment, acomodar el film a l'horari preestablert. Conèixerem les persones que tenen entre mans l'organització Maryland i podem, per tranquil·litat dels nostres lectors, assegurar que aquesta serà la pauta d'aquells que tenen, sortosament per a nosaltres, el respecte i l'amor a les coses de l'art cinematogràfic.

ESPECTACLES
FOX

HOY

FÈMINA

Una alegre comèdia musical

ACTUALIDADES

Rambla Catalunya, 37 - Telf. 11701

EL MILLOR PROGRAMA
INSTRUCTIU, INFORMATIU
RECREATIU

Detalls per cartellera

PROXIM DILLUNS

El príncipe moderno

Un viatge al voltant
del món amb S. A.
el Príncep de GalesPròxim dimarts dia 4
estrena al

SALON CATALUÑA

Una divertida comèdia
en espanyol

ESPECTACLES FOX

«Comodins» al cinema

De tant en tant veiem al cinema un film que de dalt a baix és una creació; cada cosa, cada fotograma ha estat creat de nou, ha estat el fruit d'una inspiració artística. L'endemà d'aquell film tots els que veuen, acceptables, regulars o bons i tot, us causen una lleugera decepció pels llors comuns cinematogràfics de què estan plens, de les coses que serveixen per a l'un i per a l'altre i al de més enllà. Arriben a tenir la sensació que el productor, en arribar a un moment del film, s'ha aturat i abans de seguir endavant ha cercat en un calaix l'escena que havia de continuar les altres. De

de la veu trencada de Sylvia Sydney, els portamonedes de Kay Francis, el singlot de Chaplin, la salutació inútil de Buster Keaton. Aquests acomodins ben administrats encara han redoblat la fotogènia d'aquests actors, però així que n'han aousat — les muges de Marlene Dietrich — han estat la seva ruina. D'altres actors es podria dir que tots ells són un acomodins? Chevalier a un extrem, Emil Jannings a un altre. A mesura que van realitzant el seu paper, anen creixent mil·límetre per mil·límetre el gest que faran, l'actitud que adoptaran. Aquest recurs dels acomodins massa ve-

Un acomodins de Sternberg: el conteti

rien tantmateix que en arribar a una situació determinada el productor es serveix d'una recepta trobada d'un *fixer* on troba una indicació com és ara aquesta que ens inventem: «Arribada a l'escena, la dama del vestit blanc es retirarà allegant que té migraña». I un cop el productor ha llegit això, ho fa; la dama del vestit blanc es posa la mà al cap, se'n va i aleshores la dama del vestit negre pot continuar tranquil·lament amb el seu rol del smoking una escena d'amor que feia anys haurien deixat a mig aire. D'altres vegades la fixa deu dir: «Arribada a l'escena, un automòbil passarà per davant dels enamorats tapant-los; la màquina seguirà la cursa de l'automòbil i al cap d'una estona es girarà veient de lluny els dos enamorats que s'agafen i es besen». I el productor del film ho fa, sense adrejar-hi res seu ni modificar res que no li agradi. I cada vegada que la seva imaginació s'atura recorre a aquesta mena de acomodins.

Per això hi ha tants films de fotografia impecable, d'interpretació excel·lent, de scenario suggestiu, però que malgrat tot fracassen artísticament. Els falta aquell alça aquell tremolor, aquella punta d'improvisació, d'inspiració, que és la gràcia cinematogràfica.

I el pitjor de tot és que aquest acomodins serveixen per a tots els productors. Son d'una impersonalitat embafadora. L'autor més bo i el més millor no poden arribar a servir-se dels mateixos elements amb resultats idèntics. Certament que hi ha productors que tenen acomodins personals, acomodins que entren dintre l'òrbita del seu estil cinematogràfic. Les llors de Frank Borzage, les plantes, les perianes, les serpentes de Lubitsch. Aquests acomodins, quan no se'n dubta, són el ras de Sternberg, poden arribar a ésser una finalitat més del film. Però sempre a confinar d'altre; que portin el segell inconfundible de l'autor, que no siguin impersonals.

No són els autors sols els que es serveixen de comodins; els actors també. Recordem el mal de cap de Gertrudis Barba, el feste-

gades és un perjudici de la producció corrent. El cinema és un art on la realitat i la imaginació han d'estar sempre equilibrades; massa sovint per culpa dels acomodins dona la sensació de cosa sense imaginació i paradoxalment irreal. A base de servir-se sempre de les mateixes solucions, hi ha films que són absolutament irrals, i això sense cap desig d'esdevenir fantàstics. Per exemple; no us heu adonat que les habitacions on es desenvolupen les escenes interiors estan massa endreçades, massa netes? No us sembla que de vegades els actors porten les corbates massa ben fetes o uns vestits massa nous? Ja se que dissonància per a nosaltres, en els països on es produeix el millor cinema, les habitacions estan molt més endreçades que les nostres, i que la gent sap vestir-se millor. Però no dubto que hi ha anglesos i alemanys i americans que dormen en llits que no es desfan mai, que porten americanes arragades, i que no saben fer-se la corbata.

Per això quan surt un film que procedeix de comodins, que ho crea tot de nou, sacosta més a la realitat de la vida. De vegades aquests films — com és ara *Man's Castle de Borzage*, presentat ací amb el títol de *Furs humans* — són també plens de la imaginació més lliure. Swint tot amunt al gra de l'argument els autors es perden el gra de la vida; per això després veiem una Kay Francis arrugada, o una Sylvia Sydney poltra, que tenen possibilitats d'estreçar un vestit a cada escena i de viure en unes habitacions que a molts senyors de primer pis ja el plauria tenir.

Al capdavant si així passa és perquè molts vegades els productors de films, a l'hora de preparar el guió i a l'hora de realitzar-lo, es penen que han de resoldre el seu argument amb els dans d'un trencadís que.

JOSÉ MORAGUES

VEGEU A LA PAGINA 8 LA CONTINUACIÓ DE LA SECCIÓ DE CINEMA

SALÓ KURSAAL

DIA 4 DE DESEMBRE

Estrena de la primera jornada de la grandiosa pel·lícula

LOS MISERABLES

de VICTOR HUGO

L'esdeveniment més sensacional de la temporada i l'esforç més gran de la cinematografia europea

Tothom voldrà admirar aquesta veritable obra mestra del film sonor

Distribuidors:

EXCLUSIVES TRIAN

VALENCIA, 234-TELEFON 72736

BARCELONA

COLISEUM

Dilluns Nit en
sessió de gala

la sensació de l'any

CLEOPATRA

Director. Cecil B. de Mille. Un espectacle
Paramount de magnitud imprevisible

Una agulla en un paller

A black and white photograph of a woman standing, wearing a long, patterned dress with a wide belt and a shawl draped over her shoulders. She is smiling and has her hands on her hips.

La Trinitat

queixos, lamentació dolorosa i desesperada, i el caldero, aquelles notes que s'arronsien quan incandescent amb prolongació sostenida i fúrgida. Remolí i Caldero que són dues característiques del *cante jondo* i l'expressió perfecta de la pena i de la malenconia andalusos. Quan la Triumfadora ens plau més és aquí, quan interpreta Mariana d'Andalusia. Canta un cuplet, *La malabrera*, apologia del contrabandista noble i simpàtic, símbol de la rebeldia individual andalus, que ens fa pensar en aquells segos

iniciales del *Romance de la Guardia Civil* de García Lorca: Los caballos negros son / Las herraduras son negras / Sobre las capis relucen / manchas de tinta y de cera / Tienen, por eso no lloran / de plomo las calaveras / Con el alado de charol vienen por la carretera / Jorobados y nocturnos / por donde suenan ordenanzas / silencios de guerra oscura y sacados de una arena.

La Triunfadora no facilita la posibilidad, Promete, Artífice, Si no se espanta. ¿Crees la por que se espanta? De momento, la s'ha tallat una magnífica cabellera negra i b'is-ta, crinera de caballo indomable, i un vestit d'un gran caràcter, que recordes uns llauradors i uns tallans de carta postal que dibuixava Picasso en 1920, can essent escaçats per una burocràcia de varietats, de la qual en dona una idea la foto que reproduïm. L'única que hem pogut obtenir, i si la Triunfadora s'americana i no s'entendria pels aparadors de les modistes del carrer Xuet, ja estem ben guanyats.

SUSANITA GARCIA

L'Espanya aux cent visages, en dit el plebeu L'Amón de l'Argentina, l'Espanya dels cent rostres. Totes proporcions guardades, naturalment, evidentment! La matuleta pot aparèixer a la Triunfadora, la matuleta, l'Idèlla la Gitana, La prisionera, *Los campañeros*, *Torna la garsenda*, *El muller de terra*, *Canto a Valencia*, jotas aragoneses... Andalus, Asturias, Galicia, València, Aragó... Tots aquests matisses peninsulars són expressats per la Triunfadora amb els vestits apropiats i amb la veu adequada. Bien la veu. Car el rostre i el cos resten impassibles. El pas per les diverses terres no en descompen la rigidesa, d'estacatit hieràtic, que hem comentat. Però tot el que el rostre i el cos tenen d'impressiu, ho té la veu d'expressiu. Ven ben timbrada i que arriba bastant amunt, i molt flexible. Flexibilitat que, en el repertori andalús, no permet a la Triunfadora assolir les performances dels cantadors de peu, però li permet rebre discretament el hemis-

LA NOVA OBRA DE CROMMELYNCK

Les idees del Sr. Dôme

Un bon dia de primavera trobo a Rapallo Fernand Crommelynck—l'autor del *Coeur Magnifique* i de *Carine*—, accentuada, sota el sol meridional, la figura ossuda de flament de retacle, llisos i llargs els cabells, i el cos tancat dins una brusa de cuiró amb fermall flampec.

— He vingut de tren a tren, sabeu?, per prendre acords amb Gerard Münch respecte a la part musical del meu film pròxim.

Els acords devien ésser presos qui sap ja quan i la magna figura de Crommelynck es bellingava encreta per la Riviera. El bon gaudeïdor que hi ha en el dramaturg belga, recordant amb Munch antics sahors italians, cortia tots els hostals dels munts vens; tastava vins, llava les mossetes i, havent sopat, incapaç ja de distingir el bo del dolent, bevia magnàquimament a grans glops un rosari de grans gotes de vi clar amb seltz: coloi de poder discutir l'heret i l'heres de política, d'art, d'amors, recordat damunt una taula de cafè. Pound, Giamma Manzini, Sbarbaro i Savioiti, els pintors Prampolini, Monti, Paolucci, Tina Maniei i Scarsella; els Munch, Haas i Colesia; escriptors i artistes de tota mena anaven a parar en aquella taula i les discussions seguien les discussions. I els dies als dies,

Fou així que nasqué la nova comèdia de Crommelynek, car en deixar-nos, la nit, substituïda la taula del cafè amb la del treball i, per hores i hores, ajudava els seus personatges a construir l'edifici del teu M. Dôme. L'endemà al matí el trobàvem al mar com si res no fos, com si hagués dormit qui sap les hores; parlàvem de M. Dôme (tot Crommelynek, aquest temps, era M. Dôme: tota discussió política i literària, era per afinar les idees del seu heroi). I fou l'inevitable personatge qui s'endugue Crommelynek una nit, a sis mesos del primer encontre: calia enllestir la representació de l'obra a Brusselles i tot seguit a París. Adeu Conveni Volta, adeu Cafe Kapallo: davant M. Dôme res no compta.

Quina mena de tirà, quin tipus excepcional és aquest Sr. Dòme? Ni l'un ni l'altre: un bon burges d'època que, diàriament, fa el viatge del poble a la ciutat per a tancar-se vuit hores a una oficina qualsevol; mentre treballa, la seva dona es diverteix amb un amant, i fins i tot la minyona fa objecte de les seves burles el pobre senyor Dòme. Vetequi, però, que el pobre senyor és mort: a poc de començar la peça, de la manera més grisa, calladament i en un moment, com sempre havia viscut. Ni un sol instant la idea de la mort aixopluga els presents: si més no, és una alliberació; la vídua podrà marxar amb el seu amant i comèdia final. Si no fos...

— Si me fôs que als últimos momentos compareixes a uma dona de café cristão, apresentando-me com o fãmade de M. Dôme, del geis é f'into, f'ensiu M. Dôme. Si me fôs que, por pura curiositat, la vizina pergunta a la viziniquina, quines son les darreres paraules del ençat, é, per burlesc encara del difunt, la creche aquesta que només feia que repetir esta frase: *Éste una idea*.

Un idea i una sentença: conseqüent una part inconseguida de vida de M. Dóme. Un misme d'agulll terit i de respecte d'empars de la vidua: el seu marit l'enganyava, el veritable M. Dóme es ja inderradable. I Mmes Dóme fa reserba en casa seva l'armari per treure-li de mien en mien el secret de la vida del difunt i fer-li perdre al monopoli del record. Marie, Dóme no fuig amb l'a-

mant, car ha de profunditzar en els records, cercar el calor en la vida grisa del final. L'ajuda l'amant, l'ajuda un amant d'altre temps, el professor i el sindic; tots plegats treuen la idea de M. Dòmè, de mica en mica, amb el sistema del promedi. Aviat es formen dos partits que discrepen en algun punt; però arriben a una entesa quan fan llur aparició els «domistes» de la ciutat, els quals presenten un tipus ciutadà contrari al tipus pobletà. Les idees de M. Dòmè

Crommelynck

es fan comi; i el seu poble nadiu ha de pro-
var incontestablement que el gran polític i
pensador hi va néixer, car ja altres pobles
ciutats es disputen l'honor d'haver-lo vist
néixer; d'arreu del país arriben peregrina-
cions a visitar la casa del savi; i el seu poble
decideix aixar una estàtua al llibertador de
la Humanitat, i igual vol fer la ciutat; hom
li vol fer exèquies nacionals, però el cos del
pensador ha desaparegut; dels pobles del
veïnat arriben noves que hom acaba de veu-
re. M. Dôme (a l'últim acte se sabrà que
l'enterrament) que havia carregat amb el
tallat, borraxo com era, havia rodat pels
camps i pobles i la gent feia processó dar-
rera el cos del mort il·lustre). M. Dôme no
és mort, les seves idees el fan viure, com
un mite, i la humanitat entona el seu nom
de profeta i gran polític.

[illegible]

— Tu me crains que la peça resulti absurda, que hi ha de la comèdia més fútil que hom pugui imaginar. El mite es forma davant els costres ulls, amb les converses normalíssimes de quatre homes i la ridícula, estrictament, i aquestes cinc persones us fan sentir l'entusiasme del públic i de la ciutat, la màxima satisfacció de les vides de *M. Donce*. La missió de Crommelynck ha de viure un minut en les quatre persones assesiades entorn d'una campana de vidre que parlen amb les seues veugues, cada dia; ha de fer de nouzant a noucenta immensiblement còmica, i ha d'arribar al millor Crommelynck del *Cosmopolite*.

L. R. MASCOLOVER

LLANTERNA

Remei a la crisi teatral

Copien: d'un diari italià, sense altre títol que d'informatiu :

Erdelyi, director de dues sales de Budapest, fa de la plaça del Calvari i de la del carrer Dembinszky, un recinte a demostrar pràcticament que la crisi del teatre, almenys pel que fa a l'assistència del públic, no existeix. El sistema adoptat per Erdelyi és molt senzill: primer que res ha renunciat a la col·laboració d'estrelles i divas, triant per a la seva companyia bons artistes desconeguts i joves actors reclutats en les diverses escoles de declamació, els quals estan contents, en aquesta difícilment present, de guanyar dos pengos per representació. En els teatres d'Erdelyi es donen tres representacions cada dia; de manera que el cost dels actors no passa dels sis pengos.

L'experiència i l'habilitat del director sembla que han arribat a obtenir d'aquests elements de tan modestes pretensions, resultats artístics apreciables. Naturalment, el preu de les entrades també és mantingut al nivell de totes les butxaques, i van de vint Heller de l'entrada general a un pègor per a les butxaques. El guarda-ruja és gratuït. A més a més, si la darrera sessió s'allarga fins a mitja nit, els espectadors reben en sortir els pocs cèntims que, segons els costums de Budapest, cal donar al porter de la casa on viuen per a fer-se obrir la porta d'accedir a casa.

Una altra novetat introduïda per Erdélyi i que sembla exercir una forta atracció sobre el públic popular, és que la possessió d'una localitat de cert preu dona dret a un sandvitxet.

Això quant a l'aspecte, diríem, social i gastronòmic; quant a l'artístic, hom assegura que tots els actors són joves de talent superior a la mitjana, que col·laboren amb molt d'amor i amb l'ambició d'ésser, un dia o altre, «descoberts» pels directores dels teatres elegants.

En les sales d'Erdelyi es representen drames i comèdies de Schiller, Kleist, Szigheti, Kistályi, Ibsen, Sudermann i operetes de Planquette, Offenbach, Hervé, Millocker i també obres d'autors americans. Resultat: les tres representacions quotidianes omplen cada vegada el teatre, els actors són pagats puntualment i el director es guanya la vida.

DIMARTS
ESTRENA
EN SOLEMNE
Sessió de Gala

Katharine
HEDBURN
La sublim en

"LAS CUATRO HERMANITAS"

MARYLAND

La falta del costurn o el fatuir sense
soplar.

(Neubearbeiteter Reprint) Zürich

PUBLIC CINEMA

Passagem da Grácia, 57. — Telefone 70651

Sessão continua de 3 horas e 15 minutos
SEIYENT, UNA PISETTA.

Bilhões, a lei e, assim de programa

*Elas empurram operadores de los lapidadores en el misterio
 para el momento de la liberación*

CHROSIANS MINERALAS
Intervención en el mundo de la ciencia

FRANCEJOE
Detalles de la guerra y la paz, film Paramount

AXADON
Documental de guerra en el mundo

**NOTICIAS DE ACTUALIDAD
 MUNDIAL**
Segunda sesión de PIRELLI y PIRELLI JOURNAL

Realidad

Documental de guerra en el mundo

Intervención en el mundo de la ciencia

EL REANIMO Una adaptación de Uffine
Una historia de la comedia

Fantasio
 DEMARTS, 4r NIT

WARNER BROS., FIRST NATIONAL
 que ostenta la supremacia en les grans produccions musicals
 i espectaculars, presentarà

Kay Francis : Dolores del Rio
Al Jolson : Dick Powell
 en

**WONDER
 BAR**

Director: Lloyd Bacon
 Superació magnífica de tot el que s'ha vist en el seu gènere.

CORRIGIDA
FITO
PARIS-LODON

Estar en la vida
Corriendo incansables
Bijanes a bon paso.

JAUME F. L.
Telefono 11656

Karl G.H.

a.g. 1914

En pagés. — Por el mundo hi las fangos
una perla esperant-se, però veient que el
senyor no venia, se n'ha anat...

d.e. Journal, Paris

Visita a Apel'les Mestres

TOGRAVATS, LA CASA
ONI MARTI
apidesa ■ Màxima qualitat
raf. i Telèfon 17047 i BARCELONA

LES ARTS I ELS ARTISTES

Les exposicions PROJECTOR

Francesc Labarta

Oms

Sem

El pintor Labarta, amb l'exposició de La Pinacoteca, ha portat a cap una prova fent de la seva enorme activitat pictòrica evidenciada per aquella cinquantena llarga de teles, i així mateix ha aconseguit desvetllar un interès assentat sobre dos punts que a continuació anotem. Primerament, acontentant el gust de tothom. L'exposició ha tocat tots els punts vulnerables del públic, tant de l'intelligent com del que no ho

El jove pintor Oms exposa actualment a la Sala Gaspar una col·lecció de dibuixos aquarellats notables pel seu criteri il·lustrador i per superar de bon tros el que donen de si les fronteres limitades de la pàgina de magazine.

Generalment, aquesta espècie es perd en el moment que la sapiència i el costum inveterat dels seus conreadors han adquirit l'academisme, i és per això que aquells va-

Dilluns darrer moria a París, a l'edat de setanta-un anys, el caricaturista Sem, gairebé diríem un supervivent d'aquella època d'avantguarda a la qual s'ha aplicat aquella frase, la *douceur de vivre*, que el príncep de Ligne trobava en els temps precedents a la Revolució francesa.

Sem ja es veia venir la seva fi. Pocs mesos abans, el bibliòfil Vandèrem havia rebut tres llibres de Sem i, estranyat del present, li telefonà.

—No em sento bé i per això poso en ordre les meves coses. He pensat que aquest record us agradaria.

L'estiu passat, però, els seus amics encara aconseguiren endur-se'l a aquell Deauville on el caricaturista tant havia exercit les seves dotes d'observador. Hi fou ben rebut, és clar.

—Es creuen que encara existeixi! —va comentar filosòficament.

En realitat, Sem ja no existia. El seu nom va lligat a aquella època que deïem, de la qual fou el cronista gràfic més brillant, el més conegut. Esser caricaturitzat per Sem era una patent d'elecció.

Es deia, de debò, Georges Goursat i havia nascut a Périgueux el 23 de novembre de 1893. No s'amagava de dir que havia estat darrer al tauler de l'establiment d'adrogar del seu pare, que devia vendre, és natural, trufes.

Aneu a saber per què, Georges Goursat tria com a nom de guerra el d'un fill de Noé i debutà, en 1887, amb un àlbum, *Périgueux-Revue*, seguit de *Bordeaux-Revue* i de *Marseille-Revue*.

En 1900 es trasllada a París i comença a freqüentar els medis esportius i elegants. Aplega els seus dibuixos en una sèrie d'àlbums: *Le nu à la mer*, *Le nu à la mer blanc*, *Monte-Carlo*, *Tangerville*, *Le monde à l'envers*, *Le Nouveau-Monde*, etc.

S'especialitza aviat en la figuració de personalitats del turf, del teatre, de les lletres, de la societat, de les arts, i dibuixa en publicacions satíriques i quotidianes com *Le Journal*, *Le Figaro*, *Le Gaulois*, reixint a posar-se al costat de Forain i d'Abel Faivre.

Sem fou sobretot una mena de periodista gràfic, un cronista de l'època, i amb aquest títol passarà a la posteritat. La crítica s'o-

Sem, pel seu germà Victor Goursat

cupà ben poc d'ell, però això no li resta gens de celebritat.

A més a més de la seva tasca de caricaturista, que, reaccionant contra el costum de Nadar i d'André Gill, que feien als seus personatges el cap gros i el cos petit, creia que tota la persona del caricaturitzat era característica. Sem il·lustra una edició de *Messieurs les Bonshommes* de Courteline i realitza alguns plafons decoratius: *Equipages au Bois de Boulogne*, *L'avenue du Bois* (en col·laboració amb Roubille), *Types de cette époque* al teatre dels Champs-Élysées.

Vingué la guerra i Sem, que mai no havia posat llegendes als seus dibuixos, es féu alguns articles, alguns llibres com *Un bel air sur le front*, i, més tard, *Après la Rente de Nini* (1918) que és un gran document sobre l'època.

De totes maneres, les cròniques gràfiques de Sem tenen una limitació: no li interessava l'acció sinó els espectadors, i a aquesta dedicà tota la seva atenció, espantant de vegades mesos i mesos abans de tragar-se la caricatura definitiva.

Dilluns passat, Sem era trobat mort a casa seva, assegut amb el diari a la mà. Amb ell ha desaparegut el darrer d'un trio d'artistes al qual Willy havia dedicat aquestes versos:

Il s'en vont à la queue leu-leu :
Baldun, Sem, Hellen.
Il s'examinent l'unim :
Sem, Hellen, Baldun.
Puis l'un s'en va et l'autre idem :
Baldun, Hellen, Sem.

Zeit en la vida
Corbates inarragables
Plumes a bon preu
JAUME I, 11
Telèfon 11665

UNA EXPOSICIÓ DE JOAN D'IVORI

Dibuixos d'indumentària

Aquests dies hi ha hagut, a les sales de l'Arxiu Municipal de la Ciutat, instal·lat a la Casa de l'Ardiaca, una exposició de caràcter privat. Hom exhibia, entre els venerables documents que omplen les prestatgeries que tapissen les parets dels vastos departaments, uns dibuixos: una cinquantena de làmines acolorides, reveladores d'un treball considerable, en les quals és fixada l'evolució del vestit típic a través dels dos

no passarà mai d'un fred *pastiche* i s'allunyarà, precisament, d'aquella fidelitat que es proposava servir. Cal, per evocar les creacions vitals i artístiques d'una època oblidada, ésser també artista i introduir-se amb una tècnica segura al servei d'un gust afínat, en les normes estètiques que, implícites o observades, regiren aquelles creacions. Com que era artista, Lola Anglada triomfava de la seva empresa d'evocar el tipisme

barceloní del segle passat: la seva reeixida tasca, exposada també a la Casa de l'Ardiaca, fou comentada i lloada com calla damunt les pàgines de MIRADOR per Joan Sacs. Com que és artista, i té un sentit rigorós de la disciplina estètica, i no fia res a l'atzar i a la improvisació, el dibuixant i pintor Joan Vila, D'Ivori, triomfa en la seva tasca de refer les modes escandies, els vestits sumptuosos i bigarrats, les robes senzilles o compliques que el pas del temps feia variar en les caixes-banes dels catalans.

Desfilada de gees i armilles pintorescos i plens de fantasia. Evolució curiosa i variants locals de la barretina. Influència de les modes estrangeres — per exemple, a Menorca, per la dominació anglesa — damunt l'elegància indígena, i reminiscències seculars que persisteixen en la indumentària. Varietat admirable de cofats femenins a les Balears, amb la quantitat de mantellines que amaguen la llarga trenca. Diferències racials que els vestits acusen, entre Catalunya i Aragó, precisades per les làmines dedicades a les modes d'aquella regió fronterera.

I a més de tot això, en aquesta desfilada brillant de vestits acolorits i magnífics, tant si són senzills com sumptuosos, la mà de l'artista, que no oblidà mai les exigències de la composició, que crea per a cada parella el marc adequat de paisatge urbà o rural, i que sap treure de les figures l'aire de figurins, tot i valorant, com calla, per damunt de tot, la indumentària i fent posar en valor les seves característiques essencials.

Si l'autor es complau a deixar en alguns dels seus personatges l'aspecte ingenu de les figures de les estampes populars o si un punt d'anacronisme encara en un moment la seva ploma, aquelles pàgines col·lats i aquelles faldilles rialleres i bel·les sempre són vivents i mai no us fan pensar en el fantasma galvanitzat per l'arqueòleg, sinó en el documental de primera mà, o millor encara, en la concreció d'un anonim creador, inspirat i científic, de la moda popular.

Sembla que seria un fet la publicació en un volum, amb el text corresponent, d'aquestes làmines d'indumentària que ha dibuixat l'artista i consciència que és Joan Vila, D'Ivori. Tot i que ací el mercat per a llibres d'aquesta mena, forçosament escàs, és d'una limitació proporcionada al nostre desinterès pels llibres i per les arts, cal esperar que aquest llibre tindrà la difusió que es mereix.

I, si potser no pogués sortir, el gest del Patronat de la Fundació Massana i la cura de l'Arxiu Històric de la Ciutat, permetran de consultar i conèixer aquesta preciosa obra d'indumentària que ha creat D'Ivori i que ha estat exposada, privadament, i només per uns quants dies, a la Casa de l'Ardiaca.

RÀFEL TÀSIS I MARCA

Joan D'Ivori — Indumentària gironina (començos del XIX)

darrers segles a Catalunya, Balears, València i part d'Aragó. Aquests dibuixos magnífics, document preciosos per a la història del vestit a casa nostra, són obra de l'artista D'Ivori i formen la primera part d'una obra important, en curs d'edició, que reportarà les particularitats regionals dels vestits populars a tota la Península.

El motiu d'aquesta exposició, dedicada especialment al Patronat de la Fundació Massana, arranqués del fet que donà aquesta institució en el darrer concurs per a concedir el Premi que instituí el llegat del generós patrià Massana. Hom declarà desert el concurs i en lloc de concedir el Premi, hom acordà encarregar a D'Ivori i a algun altre dels concursants un original de llur obra per a enriquir l'Arxiu Històric de la Ciutat. Un cop lliurada pel seu autor la col·lecció completa, el director de l'Arxiu ha volgut exhibir-la, i només és llàstima que aquesta exposició no hagi estat feta amb prou publicitat i que, com la de Lola Anglada — que tament fou de caràcter públic — passés de superada a molta gent a la qual indubtablement hauria interessat molt.

En matèria artística, com en la literària, no n'hi ha prou amb la documentació i la febre erudita per a reconstruir i evocar una època o uns costums pròpries. Cal tenir el dot artístic de fer revivre aquells textos morts, fer circular la sang d'aquelles figures oblidades, cercar la deu d'aquells corrents artístics que influïren la vida social d'un país i deixar que el doll ragi lliurement i vivifiqui de nou aquells records marcats d'un temps passat. Tota reconstrucció que es fa únicament de les dades dels arxius o dels gravats de l'època i oblid el fet biològic de la formació del fenomen artístic,

es tant. En segon lloc, esgotant materialment el paisatge i deixant-lo en situació de mostrar, apte perquè d'ell parteixin els encontres en nombre i qualitat a gust del client.

Vol dir que el punt de partida ha estat el de mostrar-se amb l'agilitat per tot-hom reconeguda i amb l'absència del desig de subministrar obres de primeríssima classe.

Es exposa per a ésser visitada sense l'esperit d'intransigència, com lluratsse a un plaer de passar per davant de fresques mol·lacions allunyades dels intervencionismes d'alta escola, d'aquella que associa el nom de Labarta generalment.

Deixar a això, preferim fer constar la nostra opinió des d'un punt de vista d'una labor exercida en la qual s'ha volgut introduir l'artista, com si per un moment renunciés al pes de la qualitat de la seva pintura normal, que no cal repetir com consta en l'Avantatge de l'entorn catalana.

Labarta ha creat, amb la copiosa exposició de que podem, una nova possibilitat del quadre, tenint d'una simplicitat a flor de pell que encomana el desig adquisitiu de la parella al mateix temps que posa en clar l'evolució d'un tipus de cançona per a unificar globalment, sense veure's desbordat per la impressió de l'imponderable fet de la gran clau de l'autor i la possessió reductiva de tot el paisatge que ha arribat a parir en les seves llargues excursions artístiques, li permetten sadollar l'obra del contingut d'atracció. Per això, quan Labarta exposa qualsevol amb l'aním de la cosa important premeditada, la tela li queda xopa del l'esperit del viscut, del que es guarda dogmàticament per a ésser més tard aplicat al miratge de l'artista. Es per això també que quan procedeix altrament, com en l'actualitat, el conjunt obte identiques gràcies i només que redueix en el percentatge que ell mateix es vol adreçar.

Molt fàcil que amb algun altre artista el món de la diversitat a que Labarta s'ha sumat li transcorri en un desig notable que oblidaria l'exposició molt més anònim. A ell no li ha passat així, perquè a més de les sèries alludides, que són innates, té una forma de gran consideració i un grup de penes que, unts a l'interiorment expressat, l'han fet nostre sense discussió.

Qualsevol tela que hom pugui escollir, té l'autor reflectit. Tot està al seu lloc i tot potesser la seva profunditat i arquitectura, i els nous són l'elogi que Labarta es mereix, és segurament degut a allò que consisteix la habilitat dels homes il·lustrats, que s'ells existeix totthora el que per circumstàncies momentànies o per criteris espiritualment divergents no poden sempre oferir.

lors trontollen en el més íntim del seu si, cada vegada que un home provinent del camp de la pintura els posa els punts sobre les is i els recorda violentament els seus sedentarismes i rutina.

Oms, sense arribar a vincular al recoll de dibuixos l'alt interès d'una obra notament pictòrica adaptada a les necessitats del figurat, li proporciona una perfecta harmonia que es surt del corrent per a quedar en un punt ambigü que, per la manca de costum de presentació, hem de significar com a important, al mateix temps que hem d'opinar que en aquest aspecte podem tenir la confiança del revaloritzador i adue la d'un creador sui generis.

Valdemi

La gran quantitat de pintura exposada a la sala gran de les Laietanes sota la signatura de Valdemi no pressuposa haver de convèncer que la seva qualitat correspongui a l'estor del nombre.

Hi ha cinquanta teles, a través de les quals no queda ni tan sols expressada la personalitat del pintor, que s'esborra sense solució a la formació d'un criteri definit sobre la seva situació i filiació artística.

On més categòricament pot exclamar-se així és amb la contraposició immediata que s'estableix entre la figura i el bodego a natura morta, punts principals de l'esmentat aplec.

Mentre en el darrer assumpte hi ha instants en què una certa volada (en l'aplicació del color s'advertix una indiscutible predisposició a exercir la pintura simpàtica, en la figura, Valdemi topa constantment amb atracció del vano de propaganda i constitueix un punt insoluble que una persona que com ell deu haver tingut temps suficient de reflexionar sobre l'art i les seves clausules indispensables, no s'adonà del que fabrica quan sota l'impulsi d'un expressionisme idiota de la novella per categories fa semblants d'un antiprealisme morbos, fàcil de tòpics i convencionalismes que tenen molt a veure amb la cocaina dels tangles més malitjosos.

Valdemi, és cert, té una prosopopeia a la paleta. Sobre d'ella existeix en un moment la possibilitat de posar en pràctica alguna cosa recomanable, que no ha reeixit a expressar.

Així, per definició, hem de concloure que si no es surt ben bé amb la seva, és degut al fet de no haver dilucidat en l'esperit aquella viabilitat que com el seu ofici, sense adonar-se'n el mateix pintor,

F. Bosch

Ferran Bosch, que és un il·lustrador d'allò que per certs medis de Madrid se'n diu la *vida galante*, ha exposat a les Laietanes un conjunt de detalls d'aquesta vida.

Es la cosa més sedentària, com ella mateixa.

Ha admès canvis externs, però la capacitat moral és idèntica.

En parlen perquè no deixa d'ésser una faceta moderna que compta amb un exercit d'incondicionals perduts que veuen en ella la transició del seu pauperisme espiritual ignorat.

Es un signe de màxima decadència que ens oblige a haver de significar un pessimisme quan es pensa en la feina que hi ha a fer quan es parla d'un públic sedentat, al qual manca una enorme dosi de sensibilitat per admetre semblants il·lustracions que tot al més tenen un sentit d'elecció tan estereotipada que ni elegància és. Valdemi, que de la part d'anàstema que poden contenir les anteriors pàgines en res enigues la memòria dels seus dibuixos, que en el millor dels casos és solament un home que es guanya la vida.

Enric F. GUAL

VISITEI ELS TALLERS I EXPOSICIÓ
DE **R. SIN**
RAMBLA DE CATALUNYA, 125

GUTENBERG, S.A.
Fàbrica de maquinària
per a les Arts Gràfiques
Nàpols, 215 - Telèfon 55723
BARCELONA

¡NERVIOSOS!

Prou de patir inútilment, gràcies a les acreditades
GRAGEES POTENCIALS DEL DR. SOIVRÉ
que combaten d'una manera còmoda, ràpida i eficaç la

Neurastènia (en totes les seves manifestacions),
mal de cap, cansament mental, pèrdua de
memòria, vertigenes, fatiga corporal, tremolors, dispepsia nerviosa,
en, palpitations, histerisme i trastorns nerviosos en general de les
dones i tots els trastorns orgànics que tinguin per causa o origen capta-
ment nerviós.

Les Gragees potencials del Dr. Solvré,

més que un medicament són un element essencial del cervell madur i tot el sistema nerviós, engendr-
rant el vigor mental propi de l'edat, conservant la salut i prolongant la vida, indicades especialment als esport-
istes en la seva joventut per tota mena d'exercicis, als que verifiquen treball excessiu, tant físic com moral
o intel·lectual, esportistes, homes de ciències, financers, artistes, comerciants, industrials, penalers, etc.,
aconseguint sempre, amb les Gragees potencials del Dr. Solvré, tots els esforços o esforços fàcilment
disposant l'organisme per rependre's novet i amb el màxim resultat, arribant a l'extrema vellesa i sense
violentar l'organisme amb ecergies pròpies de la joventut.

Basta prendre un flascó per convèncer-se'n

Vende a 6'60 ptes. flascó, en totes les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i Amèrica

NOTA.— Dirigir-se i trametre 0'25 ptes. en segells de correu per al preuqsig a Orléans Laboratoire Sôlvé-
targ, carrer del Ter, 16, Barcelona, rebreu gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament i tracta-
ment d'aquestes malalties

A F I S A
ASSUMPTES FISCALS I ADMINISTRATIS

LAIETANA, 18, PRAL. B. - BARCELONA

PANORAMA

En els programes

Darrerament els noticiaris francesos s'han posat a gran altura. L'*Eclair Journal*, per exemple, ja fa setmanes que és excel·lent de debò. Sap fugir de la monotonia temàtica que tant perjudica — a desgrat de llurs excel·lències tècniques — els noticiaris americans i ofereix una informació variada i suggestiva. En el darrer que passen al Public Cinema, hi ha un espècimen de cinematografia radiològica realment impressionant. Hom hi veu el desenvolupament d'un embrió en un ou. Una lliçó d'embriologia que equival a unes quantes pàgines didàctiques. Es remarcable també el documental Ufa, *D'Amsterdam al llac Ochrida*, que deu haver estat una revelació per a la majoria dels espectadors, tan inconeguts són els aspectes de la vida lugoslava que presenta. Les cerimònies litúrgiques del país, sobretot, són d'un pintoresc molt pujat.

A Actualidades han presentat un nou dibuix, *Robin Hood*, que és una meravella. Tractat en estil de gran òpera, la figura del famós aventurer que un dia encarnà en el cinema el gran Douglas, veu en aquests dibuixos amb una gràcia extraordinària.

Al Coliseum s'ha estrenat un film de Mae West, *No sóc pas un àngel*, i al Fantàsia anuncien l'estrena immediata de *Wonder Bar*, un film de gran espectacle de la sèrie que debutà amb *El carrer 42*. *Vampires 1933* i *Desfile de candidesas*. Dolores del Río, Kay Francis i Al Jolson figuren en el repartiment.

Al Coliseum anuncien l'espectacularíssim film històric (2) de Cecil B. de Mille, *Cleopatra*, amb Claudette Colbert de protagonista. Claudette és xateta i, demés de la seva plàstica, el detall del nas deu haver ajudat a triar-la per a reina d'Egipte i donar una demostració de la cèlebre frase: «Si el nas de Cleopatra hagués estat una mica més llarg, el destí del món, etc.

Parlarem d'aquestes estrenes la setmana vinent.

Secció de Cinema del C. E. del C.

Mentre es prepara per a l'organització del Quart Concurs Internacional de Cinema amateur que ha de tenir lloc l'any que ve a Barcelona, la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya ha combinat un pla de reunions a base de conferències i projeccions.

L'inaugural d'aquest cicle d'actes tingué lloc el dijous passat. Els films projectats eren de Domènec Giménez i la conferència anà a càrrec del nostre redactor, Josep Palau, el qual parlà dels diferents aspectes que ofereix la qüestió de les relacions entre el cinema i la música.

La pròxima reunió tindrà lloc el dijous dia 13 i anirà a càrrec del nostre col·laborador Manuel Amat. Els films seran de Joan Prats.

Anunciarem oportunament les altres sessions, Programes i invitacions d'entrada poden demanar-se a la secretaria del Centre.

MIRADOR

Subscripció: 3'50 ptes. trimestre

Redacció i Administració:

Corts Catalanes, núm. 589

Telèfon 11430

MUSICA I RADIO

Crònica de la vida musical

"El Cavaller de la Rosa"

APUNTS SOBRE L'OBRA

Cal conèixer Viena, la seva història i la seva atmosfera per poder jutjar i comprendre l'apoteosi del seu encís i de la seva morbidesa que és la comèdia musical de Strauss-Hofmannsthal. La substància cultural d'aquesta Babilònia moderna, d'aquest mercat de totes les llengües i de tots els pobles on l'element hebraic ha tingut sempre una acusada preponderància, ha estat formada per un eclecticisme àvid. L'elegància parisenca i l'esnobisme del pervingut, la indolència de l'oriental i l'intellectualisme germànic han format pacíficament, l'un al costat de l'altre, la fesomia d'aquesta ciutat hospitalària. La gran diferència entre París i Viena — les dues metròpolis que s'acostuma a comparar — és que la darrera no ha sabut mai absorbir tot el que li ha estat aportat per l'element estranger. Fins a la implantació grandiosa de la Viena Roja — avui ja desfeta — la capital d'Àustria fou dominada per la cort, pels militars i per una aristocràcia arruinada, al costat dels quals cada dia prenia major importància el tipus de nou ric. Tota aquesta societat repellent que ha estat posada al nu per tota una literatura de valor desigual, vivia a costes de les seves classes inferiors. Però aquella pobra burguesia era lluny de sentir-se'n ofesa. Ben al contrari: com els seus confreres més sortosos els pervinguts a la manera de Fanimal, oburgès ric i noble de poca, es sentien orgullosos del més petit contacte amb aquest món superior. I no vacilaven a sacrificar-ho tot: dignitat, fortuna, els propis fills, per poder participar mal que fos al preu més humiliant, a la vida dels grans de llur ciutat.

Les tragèdies personals que forçosament se n'havien de derivar, han estat sovint l'objecte d'obres literàries. La més grandiosa, *Yo acuso*, fou reservada al film. Molts anys abans de *Liebelel*, la *Marxa Nupcial*, un dels darrers films muts d'Ernst von Stroheim, qui, ell també, era descendent d'aquesta aristocràcia *débauchée* — ens ha donat una visió d'aquesta Viena antisocial i antihumana. Fou en el temps de la post-guerra. Però en tota, malgrat els drames socials de Gerhardt Hauptmann i l'activitat de Strindberg i de Wedekind, no era pas gaire oportu que algun membre de la abona societat com els autors del *Rosenkavalier* tractés seriosament un tema tan delicat. Però la realitat — aduec la pròpia realitat social — presa com a fons històric, podia donar un cert atractiu a l'obra sense posar en perill la seva divulgació en els teatres reals. Així, una petita dosi de problemes socials, un vic de sentimentalisme que doni la figura de la Mariusella nardoroll, mola de fisonomia d'aquell orrell estílo que no deixa mai de fer el seu efecte, i finalment una por de clàssicisme movent i de moviment de valcs autèntics — tota aquesta ensaïstia múltiple preparada en l'exposició musical — del col·lisme notat de l'orquestrat Straussiana — i tota així una obra molt de

pica de l'esperit de la ciutat de Viena i la societat austriaca d'uns quants segles.

LA TRADUCCIÓ

La versió catalana de Joaquim Pena del llibret alemany ha suscitat la nostra més viva admiració. El text, amb pàgines senceres de dialècte austriac, ens re-crea amb una gran mestria, fins en el seu propi estil, tota l'atmosfera sentimental de la metrò-

quest magnífic treball literari. Mai una traducció no podrà satisfer tothom, ni al propi traductor, ni mai una traducció d'una obra tan típica com *El Cavaller de la Rosa* no podrà donar gaire cosa més que una versió aproximada de l'original. Sols dos camins són possibles: el d'una completa i sempre perillosa — nova creació poètica — en català, i el de la major fidelitat de contingut, de llenguatge i de mètrica a l'original; Pena s'ha decidit, amb un èxit magnífic,

per aquest darrer procediment. Per cada una de les nombroses locucions populars i de l'argot vienès, ha recanat i ha trobat les frases catalanes equivalents. Recomanem a tots els nostres amics una lectura de la famosa comèdia en la qual no es perd res del seu encís i de la seva originalitat. Ben al contrari: tots els petits detalls que donen al llibret el seu segell característic i que passen desapercebuts del públic durant la representació, sols poden ésser apreciats per la lectura.

LA REPRESENTACIÓ DEL LICEU

L'efecte de la comèdia depèn en primer lloc de la comprensió del text cantat. Es ací on Strauss ha demostrat tota la seva mestria de l'òfici i on les línies melòdiques són dutes d'una manera tan transparent que ni elles ni l'orquestra no ofeguen les paraules cantades. Una representació amb dos estrangers, l'excel·lent Carlota Dahmen i l'imponent Vicente Bettini que, amb un admirable esforç, han après a tota presa el català, havia d'estar forçosament destinada a ésser una empresa arriscada. I ho fou encara més pel fet d'ésser dirigida per un músic que a despit de la seva gran bona voluntat i de l'entusiasme sincer, no té la pràctica d'interpretar òperes i sobretot òperes d'una delicadesa i d'un aparell instrumental i

polís austriac. La versió catalana — dignificant tot seguit — és molt millor que la francesa; els problemes gairebé insuperables de la traducció han estat resoltos amb una intel·ligència i una habilitat incomparables. Ha d'ésser un dia una tasca molt interessant examinar de prop la interpretació de la traducció que Joaquim Pena ha posat a cap demés un llarg nombre d'anys amb un entusiasme i una abnegació sense parer. Unament el que coneixem les dues llengües podrà jutjar degudament el valor d'a-

questa extraordinària. Afegeix-hi encara, que aquest músic és essencialment espanyol, que Joan Manén no té pas l'instint dels vals vienès. Aquests són els punts febles de la representació d'aquesta comèdia musical al Liceu. Malgrat aquestes dificultats, cal estar satisfet de l'èxit demostrat a l'òpera escènica una obra tan bella i interessant. Fou demànc amb ho i les cantantines Mercè Capel i Consolida Oliver — sobretot aquesta — formaren un trio deliciós amb la Dahmen.

Hindemith desqualificat

La revista oficial dels centres musicals nacionalsocialistes, *Die Musik*, s'ha negat a reconèixer, en un article de fons, les composicions de Paul Hindemith com a conformes a l'esperit de la nova Alemanya. Es només aparentment — hom escriu — que l'illustre jove compositor sembla haver creat valors apostíus en la seva nova simfonia *Matias el Pintor*. El fet que la seva dona sigui de descendència onària i que ultra això d'ençà de la revolució nazi impressioni discos a l'estranger amb dos *ajueus* emigrats (l'un, Feuermann, el més gran violoncellista alemany, i l'altre Goldberg, ex-concertista de l'Orquestra Filharmònica de Berlín), proven abastament que Hindemith no ha sofert pas una radical transformació interior. Quan les conseqüències lògiques d'aquestes constatacions oficials siguin un fet en la vida musical, això és, quan sigui proclamada el boicot de les obres de Hindemith, l'Alemanya actual haurà perdut, per la seva pròpia voluntat, la darrera figura important de la jove generació de músics que ha restat encara dintre les fronteres de la seva pàtria.

Els mestres del llaüt

Sota aquest títol, l'Associació de Música Antiga oferí el seu darrer concert en la bella sala de la Casa de l'Ardiaca, Vicenç Maria de Gibert donà, en una brillant introducció, una visió molt general de la història d'aquest instrument. En una escassa mitja hora, el mestre Gibert sabé presentar a un públic molt atent els punts principals de l'evolució del llaüt i del seu successor actual, la guitarra.

Nombrosos documents autèntics, llegits pel conferenciant, ens familiaritzaren immediatament amb aquesta complicada matèria. Un jove guitarrista, Francesc Alfonso, executà un programa molt vast amb les obres capitals de Milán, Sans, Robert de Visco, Bach i Sor. Aquest jove músic toca amb tanta mestria i sentit musical, que creiem poder-li predir un bell esdevenidor.

Les vetllades musicals d'un veritable interès, sense rutina i sense programes convencionals, només poden trobar-se ara al marge de la vida oficial de la música. Els concerts de l'Associació de Música Antiga no ens han decebut mai encara. Amb només un any d'activitat, aquesta Associació ha aconseguit guanyar ja una funció essencial en la vida musical de la nostra ciutat, potser més important que la d'altres centres artístics que disposen d'un vast aparell de propaganda i de recursos abundants. El proper concert serà a càrrec de José Subiró (Madrid), que parlarà, amb el concurs de diversos músics, sobre el seu tema prebèst, *La tonadilla española*.

GOTO MASTER

JEAN VALJEAN S'APODERA DELS COINETS DE PLATA DEL BISBE MISR. VISTEDEL D'UNA ESCENA DEL GRAN FILM "ELS MISERABLES" SEGONS L'OBRA DE VICTOR HUGO

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correu: Apartat 190
Telèfon: "Carbur"

BARCELONA
Mallorca, 222

Telèfon 72015

CARBUR DE CALCI: Fàbriques a: Berça (Barcelona) i Corcubion (Corunya); OXIGEN 99% DE PURESA, Fàbriques a: Barcelona, València i Còrdova; ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a: Barcelona, Madrid, València i Còrdova; FERRO MANGANES; FERRO SILICI; SOCARRIMAT; SECAT de fil; peces solda, cotó i altres teixits; CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica; GENERADORS, BOMBES, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA.

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS GRATIS

ANUNCIEU A "MIRADOR"

FA 137 ANYS QUE FABRICA BONA XOCOLATA

OFICINES I DIPOSIT CENTRAL:

MANRESA, 4 I 6 - TELEFON 13961 - BARCELONA

BARCELONA - PLAÇA D'ANTONI LOPEZ, 15 - TEL. 16556

IMPRESOR COSTA
Núm de la Rambla, 45
BARCELONA